

การบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด (FM 105.75)

รัชนี รูปแก้ว

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตรัฐกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปีการศึกษา 2551

Community Radio Station Management in case of Ko-Kert Community

FM 105.75 MHZ

RATCHANOO THOOPKAEW

A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts (Communication)

Department of Business Communication Arts

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2008

เลขทะเบียน.....	0224893
วันลงทะเบียน.....	- 9 มิ.ย. 2556
เลขเรียกหนังสือ.....	384, 5453
	ว 343A
	[2556]

ใบรับรองสารนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อสารนิพนธ์ การบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด (FM 105.75)
เสนอโดย นางสาวรัชฎา รูปแก้ว
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ (กลุ่มวิชานิเทศศาสตร์ธุรกิจ)
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผศ.ดร.กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(รศ.ดร.อุษา บั๊กกิ้นส์)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา
(ผศ.ดร.กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ)

.....กรรมการ
(อ.บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำวิชอบ)

วันที่ 30 เดือน พ.ค พ.ศ. 2552

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัย เรื่อง “การบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด (FM 105.75)” นี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์ในการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย ตลอดทั้งการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องจาก ผศ.ดร.กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.อุษา บิ๊กกินส์ ประธานกรรมการ อ.บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้สั่งสอนวิชาความรู้ให้อย่างสม่ำเสมอ และได้นำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุดท้ายนี้กราบขอบพระคุณบิดา มารดาและทุกคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและเป็นแรงใจตลอดการศึกษา ขอขอบพระคุณทุกท่านจากใจจริง

รัชฌู รูปแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาคำวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.6 นิยามศัพท์.....	4
2 แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดวิทยุชุมชนและลักษณะของวิทยุเพื่อชุมชน	5
2.2 แนวคิดวิทยุชุมชนในประเทศไทย.....	10
2.3 แนวคิดการบริหารจัดการองค์กรสื่อมวลชน.....	17
2.4 แนวคิดการบริหารจัดการวิทยุชุมชน.....	19
2.5 แนวคิดรูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียง.....	32
2.6 แนวคิดการจำแนกลักษณะเนื้อหารายการวิทยุกระจายเสียง.....	34
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรในการศึกษาวิจัย.....	38
3.2 วิธีการศึกษา.....	38
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
3.5 การนำเสนอข้อมูล.....	41
4 ผลการดำเนินการวิจัย	
4.1 ความเป็นมาและลักษณะการบริหารงานของ สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด	42
4.2 รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการ วิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด.....	59
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	
5.1 ความเป็นมาและลักษณะการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด.....	84
5.2 รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคน เกาะเกร็ด	86
5.3 อภิปรายผล.....	87
5.4 ข้อจำกัดในการทำวิจัย.....	88
5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต.....	89
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	92

หัวข้อสารนิพนธ์	การบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด (FM 105.75)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวรัชฎา ชูแป้ว
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.ดร.กุลทิพย์ ศาสตร์ระรุจิ
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ธุรกิจ
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด (FM 105.75) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความเป็นมาและลักษณะการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

ผลการวิจัยพบว่า สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีจุดเริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 นำโดยคุณวิษณุภรณ์ สว่างเนตร เนื่องจากชุมชนตำบลเกาะเกร็ด เป็นแหล่งท่องเที่ยวประจำจังหวัดนนทบุรี และเป็นศูนย์ผลิตจำหน่ายสินค้า OTOP จึงต้องใช้วิทยุเป็นสื่อบริการสาธารณะในการเผยแพร่ข่าว, ความรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน มีการปฏิบัติตามแนวคิดเรื่องวิทยุชุมชนได้ ในการเข้าถึงสื่อ เพราะสื่อวิทยุเป็นสื่อที่สามารถรับฟังได้สะดวก ง่ายดาย นำเสนอข้อมูลที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น มีการแสวงหารายได้หลักจากการโฆษณา แต่รายได้ตรงนี้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ของสถานี เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าตอบแทนของนักจัดรายการ มีความสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการองค์กรสื่อมวลชน คือมีการจัดสรรกำลังบุคคลเพื่อปฏิบัติให้ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบให้เหมาะสม สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีโครงสร้างการบริหารงานที่เหมาะสม มีคณะกรรมการบริหารที่ไม่มากเกินไป

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีลักษณะของการเป็นวิทยุเพื่อชุมชนเป็นระดับรายการระดับรายการ เนื้อหาที่นำเสนอเป็นการจัดรายการเพื่อบริการประชาชน เป็นเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับท้องถิ่นในชุมชนเกาะเกร็ด และชุมชนใกล้เคียง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้รับฟัง และเป็นระดับสถานี เนื่องจากสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีการรวมตัวกันของกลุ่มประชาชนเพื่อจัดตั้งสถานี และขอใบอนุญาตเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ คณะกรรมการบริหารงานมาจากอาสาสมัครทั้งสิ้น รูปแบบและเนื้อหาในการนำเสนอของรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีการวางรูปแบบรายการที่เป็นไปตามแนวความคิดของรูปแบบและเนื้อหาของรายการวิทยุเพื่อชุมชน

เพราะมีการนำเสนอรูปแบบรายการที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการประชาสัมพันธ์
ข่าวสาร เนื้อหาสาระความบันเทิง ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ เป็นต้น

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารผ่านสื่อ ซึ่งนับว่ามีความสำคัญมากในยุคปัจจุบันเนื่องจากปัจจัยทางสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้การสื่อสารนั้นมีหลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับประเทศ ระดับจังหวัด กระทั่งระดับชุมชนซึ่งถือว่าเป็นระดับรากหญ้าที่มีความสำคัญและไม่อาจที่จะละเลยได้ เนื่องจากเป็นหน่วยอันเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญแบบยั่งยืนและถาวร

การสื่อสารระดับชุมชนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันก็คือวิทยุชุมชน แรกเริ่มนั้นการดำเนินงานวิทยุชุมชนในประเทศไทยยังไม่เป็นรูปธรรมมากนัก คำว่า “วิทยุชุมชน” (community radio) หรือ “สื่อภาคประชาชน” (people’s media) เป็นคำที่เกิดขึ้นจากการปฏิรูปการเมืองในปี พ.ศ.2539-2540 ที่มาพร้อมกับการ “ปฏิรูปสื่อ” วิทยุชุมชนถือเป็นสิ่งที่ชัดเจนที่สุดของการปฏิรูปสื่อวิทยุของรัฐบาล มาปรับเป็นสื่อสาธารณะตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่เป็นของประชาชน ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ สิทธิเสรีภาพทางการสื่อสาร มีจุดประสงค์ในการมุ่งที่จะปฏิรูปสื่อมวลชนครั้งใหญ่ โดยเฉพาะวิทยุและโทรทัศน์ โดยกำหนดไว้อย่างชัดเจนในมาตราที่ 40 โดยระบุว่า “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรี อย่างเป็นธรรม” เจตนารมณ์ดังกล่าวส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิทยุกระจายเสียงเริ่มขานรับ โดยเริ่มโครงการนำร่องวิทยุชุมชนของหน่วยงานกรมประชาสัมพันธ์ ผ่านไปยังสำนักประชาสัมพันธ์จังหวัด ทั้ง 8 เขต ทั่วประเทศ

รวมทั้งหน่วยงานในส่วนภูมิภาคขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.) ก็มีการเริ่มผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อชุมชนบ้างเช่นกัน

กระแสความตื่นตัวของวิทยุกระจายเสียงเพื่อชุมชน เกิดขึ้นหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พบว่าแนวคิดวิทยุกระจายเสียงเพื่อชุมชนนั้น ได้เกิดขึ้นในชุมชนต่าง การค้นพบแนวคิด การดำเนินการ และการปฏิบัติอาจนำมาถ่ายทอดสู่สังคม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนอื่นได้

“วิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด” เป็นสื่อกระจายเสียงเพื่อชุมชนอีกสื่อหนึ่ง ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.2547 นำโดย คุณวิษณุรักษ์ สว่างเนตร ประธานกรรมการก่อตั้ง ที่ก่อตั้งด้วยเงินทุนส่วนตัว วิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ออกอากาศทางคลื่นความถี่ระบบ FM.105.75 MHZ. ตั้งแต่เวลา 8.00 น. - 22.00 น. พื้นที่ที่สามารถรับฟังออกอากาศได้คือ อ.เกาะเกร็ด จ.นนทบุรี

เป้าหมายดำเนินการวิทยุชุมชนจะเน้นในเรื่องของข่าวสาร และความบันเทิงควบคู่กันไป ข่าวสารที่สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดนำเสนอส่วนใหญ่มาจากหน่วยราชการ เช่นข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ จะมีข้อมูลจากหน่วยงานสาธารณสุข ข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจะได้มาจากสถานีตำรวจจรธออำเภอปากเกร็ด นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายเพื่อการบริการเพื่อสังคมโดยการเป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญสำหรับคนในชุมชน ไม่เพียงแต่คนในชุมชนเกาะเกร็ดเท่านั้น ยังครอบคลุมไปทั่วอำเภอปากเกร็ด และถือเป็นสื่อการกระจายข่าวสารของชุมชน ข่าวสารต่าง ๆ มีดังนี้

1. ข่าวสารทั่วไป เช่น งานศพ งานบวช เป็นต้น
2. ข่าวสารเกี่ยวกับ สุขภาพ โรคภัยต่าง ๆ
3. ข่าวสารเกี่ยวกับ งานประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ

การดำเนินการในการสร้างความบันเทิง บริการด้วยการเปิดเพลงทุกประเภท เช่น เพลงสากล เพลงไทยลูกทุ่ง เพลงไทยสากล ทั้งใหม่และเก่า ในแต่ละช่วงรายการ โดยมีนักจัดรายการวิทยุเป็นคนในหน่วยงานราชการไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ตำรวจ นอกจากนี้ยังมีนักจัดรายการวิทยุที่เป็นคนในพื้นที่ รวมถึงพระภิกษุจากวัดเชิงเลน และวัดแสงสิริธรรม ซึ่งเป็นผู้จัดรายการเกี่ยวกับธรรมะ เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่เป็นเรื่องของสารทุกข์สุกดิบ และการขอเพลงในส่วนของผู้ฟังที่โทรเข้ามาพูดคุย แต่จะมีช่วงของการพูดคุยในรายการซึ่งแบ่งเป็นช่วงๆในแต่ละวัน เรื่องที่นำมาพูดคุยก็จะเป็นเรื่องธรรมะ ดวงชะตาสุขภาพ ตามลำดับ โดยข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ

จะมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำอำเภอเป็นผู้ให้ข้อมูล ในทุกช่วงรายการผู้ฟังสามารถโทรศัพท์เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และซักถามข้อสงสัยได้

จากการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจและต้องการที่จะศึกษาถึงการบริหารจัดการองค์กร และการสื่อสารในการดำเนินงานของวิทยุชุมชนเกาะเกร็ดที่เป็นไปเพื่อสังคมนั้นมีการดำเนินงานอย่างไร และการดำเนินการที่ผ่านมามีอุปสรรคอะไร และมีความแตกต่างจากสถานีวิทยุชุมชนตามแนวคิดและปรัชญาการดำเนินทางการดำเนินงานวิทยุชุมชนอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้ผลการศึกษาเป็นแนวทางในการศึกษา และพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร วิทยุชุมชนในอนาคตต่อไป

1.2 ปัญหาวิจัย

1. สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีลักษณะการบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดอย่างไร
2. รูปแบบและเนื้อหาในการนำเสนอของรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดดำเนินการด้วยวิธีการอย่างไร และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุเพื่อชุมชนเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและลักษณะการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด
2. เพื่อศึกษารูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุเพื่อชุมชนคนเกาะเกร็ด

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการบริหารจัดการองค์กร รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุเพื่อชุมชนคนเกาะเกร็ด โดยที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษาการดำเนินการของคณะกรรมการการก่อตั้งในการเป็นผู้ก่อเกิดการดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องของรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด จากอดีตที่ผ่านมาตลอด 4 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547-2551

การศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการทำวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-

depth Interview) จากกลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ คณะกรรมการการก่อตั้งจำนวน 3 คน นักจัดรายการจำนวน 3 คน และ ผู้ฟังในชุมชนเกาะเกร็ดจำนวน 20 คน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงความเป็นมา และลักษณะการบริหารจัดการองค์กรของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด
2. ทราบวิธีดำเนินการเรื่องรูปแบบ เนื้อหา และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุเพื่อชุมชนคนเกาะเกร็ด
3. ผลของการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานในการสื่อสารเพื่อสังคมสำหรับคลื่นวิทยุชุมชนอื่น ๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อไป
4. ผลงานวิจัยสามารถนำเสนอแนวทางการพัฒนาวิทยุชุมชนในอนาคตต่อไป

1.6 นิยามศัพท์

วิทยุชุมชน (Community Radio) หมายถึง วิทยุของภาคประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ดำเนินการผลิต บริหารจัดการและเป็นเจ้าของโดยตรง งบประมาณมาจากภาคประชาชน เนื้อหาสาระรับใช้ชุมชนหรือเฉพาะกลุ่มและเป็นส่วนหนึ่งของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

รายการวิทยุเพื่อชุมชน หมายถึง รายการวิทยุชุมชนซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุชุมชนคลื่นความถี่ 105.75 MHz. ตั้งแต่เวลา 06.00-22.00 น. ได้แก่ รายการ ดวงชะตาประจำวัน รายการ เกาะธรรมะ รายการพบหมอมะเขว้า (รายการสุขภาพ) เป็นต้น

การบริหารงานวิทยุชุมชน หมายถึง การบริหารงานภายในสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ซึ่งประกอบไปด้วย ลักษณะการบริหารงาน รูปแบบและเนื้อหาในการนำเสนอรายการ

ลักษณะการบริหารงาน หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานในสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ได้แก่ สถานที่ตั้งและคลื่นความถี่ รัศมีการออกอากาศและพื้นที่ออกอากาศ ลักษณะทางประชากร อุปกรณ์ภายในสถานี งบประมาณ โครงสร้างการบริหารจัดการสถานี วัตถุประสงค์ของสถานี การผลิตรายการ การดำเนินงานระหว่างออกอากาศ การฝึกอบรม การประเมินผล คุณค่าเชิงประจักษ์

รูปแบบรายการวิทยุชุมชน หมายถึง ลักษณะการนำเสนอรายการที่ออกอากาศทางรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ได้แก่ รายการข่าว รายการพูดคุย รายการสารคดี รายการดนตรี รายการธรรมะ รายการเพื่อเยาวชน

เนื้อหารายการวิทยุชุมชน หมายถึง ลักษณะของสารที่ปรากฏในรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ได้แก่ เนื้อหาที่เป็นข้อมูลทั้งสารและความเป็นจริง เนื้อหาที่ให้ความรู้ด้านต่างๆ เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ธรรมะ เนื้อหาที่เป็นความบันเทิง เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาเพลง

บทที่ 2

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด (FM 105.75)” ได้อาศัยแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิด เพื่อประโยชน์ต่อการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดวิทยุชุมชนและลักษณะของวิทยุเพื่อชุมชน
2. แนวคิดวิทยุชุมชนในประเทศไทย
3. แนวคิดการบริหารจัดการองค์กรสื่อมวลชน
4. แนวคิดการบริหารจัดการวิทยุชุมชน
5. แนวคิดรูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียง
6. แนวคิดการจำแนกลักษณะเนื้อหารายการวิทยุกระจายเสียง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดวิทยุชุมชนและลักษณะของวิทยุเพื่อชุมชน

แนวคิดวิทยุชุมชนและลักษณะของวิทยุเพื่อชุมชน เป็นแนวความคิดที่รากฐานมาจากการใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการดำเนินการ แนวคิดดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 แนวคิดเรื่องวิทยุชุมชน

จุมพล รอดคำดี (อ้างอิงมาจาก สิริพร, 2544) กล่าวว่า แนวคิดเรื่องวิทยุชุมชนเริ่มต้นในสหรัฐอเมริกาเมื่อปี ค.ศ.1948 โดยกลุ่มผู้รักสันติ (Pacifists) และกลุ่มผู้ที่ไม่ชอบอยู่ในกฎระเบียบ (Anarchists) ได้สนับสนุนการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อท้องถิ่นในรูปแบบสถานีที่ไม่มุ่งแสวงกำไร (Non Profit Station) ขึ้นเป็นครั้งแรกที่เมืองเบิร์กลีย์ (Berkeley) มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ต่อมาความคิดนี้ได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง มีสถานีเกิดขึ้นหลายแห่ง หลังจากนั้นไม่นานประชาชนได้มองเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างสถานีเพื่อธุรกิจ (Commercial

Broadcasting) โดยมีรายได้หลักมาจากการขายโฆษณาและสถานีเพื่อสาธารณะ (Public Broadcasting) จะมีรายได้มาจากรัฐ ซึ่งจะออกกฎหมายสนับสนุนโดยเฉพาะ ส่วนสถานีที่ไม่มุ่งแสวงกำไร (Non -Profit Broadcasting) จะมีรายได้หลักมาจากสมาชิกในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ที่เหลืออาจมาจากมูลนิธิหรือองค์กรการกุศลต่างๆ ส่วนรายการที่ออกอากาศจะบริการเฉพาะชุมชนเท่านั้น

จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1975 กลุ่มนักจัดรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ไม่มุ่งแสวงกำไร ได้รวมตัวกันก่อตั้งสมาพันธ์นักวิทยุชุมชนแห่งชาติขึ้น (The National Federation of Community Broadcasters) ซึ่งมีสมาชิกที่เป็นสถานีที่ไม่แสวงกำไรอยู่กว่า 60 สถานี เอกลักษณ์ของสถานีในกลุ่มนี้คือ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานีอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะในฐานะเจ้าหน้าที่ของสถานี ผู้จัดรายการหรือร่วมจัดรายการ ผู้อำนวยการสถานีก็จะเป็นอาสาสมัครแต่ทำงานแบบประจำ (full-time) เกือบทั้งหมด และการดำเนินงานจะอยู่ภายใต้แนวทางของคณะกรรมการวิทยุชุมชน (Board's guidelines) คณะกรรมการชุดนี้ครั้งหนึ่งจะมาจากคนในชุมชน อีกครั้งหนึ่งมาจากเจ้าหน้าที่ของสถานี สถานีจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ได้ตามที่รัฐธรรมนูญให้หลักประกันเอาไว้ ซึ่งขณะเดียวกันแนวคิดนี้เกิดขึ้นในประเทศอื่นๆ อีกหลายประเทศ เช่น ออสเตรเลีย สวีเดน อังกฤษ เป็นต้น

เมื่อปี ค.ศ.1977 เทเรซ่า คลิฟฟอร์ด (Theresa Clifford) ได้เสนอรายงานการดำเนินงานวิทยุชุมชนในนามสมาพันธ์วิทยุเพื่อชุมชนแห่งชาติของสหรัฐอเมริกาแก่ที่ประชุมใหญ่องค์การยูเนสโก (UNESCO) ที่กรุงเบลเกรด ประเทศยูโกสลาเวีย สรุปไว้ว่าในขณะที่สถานีวิทยุชุมชนได้เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ วิทยุชุมชนได้แสดงบทบาทที่สำคัญยิ่งในด้านการให้บริการตอบสนองแก่ชุมชนถึงความจำเป็นต่างๆ ตลอดจนผลประโยชน์ของผู้ฟังที่อยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะคนกลุ่มนั้นจะเป็นคนกลุ่มใหญ่หรือจะเป็นคนกลุ่มเล็ก ทุกคนต่างก็ทำงานเพื่อจุดมุ่งหมายของสถานีวิทยุชุมชนร่วมกัน

ในที่สุดการประชุมครั้งนั้น องค์การยูเนสโกได้สรุปว่า การใช้สื่อวิทยุชุมชนถือเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication) การสื่อสารในแนวทางนี้ได้เน้นหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การเข้าถึงสื่อ (Access) หมายถึงสื่อที่ให้บริการแก่ชุมชนสื่อย่อมเปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกรายการหรือเข้าไปจัดทำในสิ่งที่ประชาชนได้ทราบเท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมาย นอกจากนี้ยังเป็นช่องทางที่จะทำให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อรายการหรือแสดงความต้องการเปลี่ยนแปลงรายการ รวมทั้งการเสนอให้มีการปรับเปลี่ยนได้แม้แต่คณะผู้ผลิตรายการ หรือผู้ควบคุมการทำงานของสื่อนั้นก็สามารถเปลี่ยนได้

2. การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในทุกระดับในระบบการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผนการสื่อสารภายในชุมชน ตั้งแต่เริ่มคิดไปจนถึงการผลิต การจัดการ การใช้สื่อในชุมชนต่างๆ ประชาชนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วม หรือมีโอกาสเข้าร่วมได้ทุกขั้นตอน

3. การจัดการด้วยตัวเอง (Self-management) หมายถึง การมีส่วนร่วมที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งใดก็คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเองตามวิถีทางกระบวนการประชาธิปไตย และการตัดสินใจนั้นประชาชนในชุมชนมีอำนาจตัดสินใจตั้งแต่เริ่มคิด วางแผน ไปจนถึงกระทั่งการกำหนดนโยบาย การบริหาร และการลงมือผลิตสื่อด้วยตนเอง ยูเนสโกยอมรับการจัดการด้วยตนเองจะต้องกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป ส่วนการเข้าถึงสื่อ และการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร มีความเป็นไปได้มาก และสามารถทำได้ง่ายกว่า

วิทยุชุมชนมีแนวคิดหลักที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ประชาชนเป็นศูนย์กลางของความคิดและเริ่มต้นมิใช่การคิดหรือการเริ่มต้นมาจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนผู้หนึ่งผู้ใด อย่างไรก็ตาม ในบางประเทศการเริ่มต้นมาจากหน่วยงานของรัฐเป็นการริเริ่มภายใต้กรอบการเป็นพี่เลี้ยงให้กับประชาชนหรือให้ความช่วยเหลือในระยะเริ่มต้น และมีระยะเวลาที่แน่นอนสำหรับการถอนตัวออกเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาดำเนินการเองตามหลักการ “เพื่อประชาชน โดยประชาชน ของประชาชน” ได้อย่างเต็มที่ โดยมีหลักดังนี้

1. ต้องเกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชน โดยถือหลักว่าคนส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็น ความต้องการร่วมกัน
2. วิทยุชุมชนต้องได้รับการยอมรับของกลุ่มต่างๆ ในชุมชน
3. วิทยุชุมชนย่อมไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรมของคนในชุมชน

4. วิทยุชุมชนต้องยึดถือแนวทางการเสนอรายการและข่าวสารของชุมชนเป็นหลัก ภายใต้แนวคิด ความเชื่อ วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ในท้องถิ่นเป็นหัวใจของการนำเสนอข่าวสารและรายการ

5. วิทยุชุมชนจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมจัดรายการ และสามารถเข้าไปบริหารจัดการหรือเป็นผู้ปฏิบัติในสถานีได้ ยูเนสโกได้เน้นว่า “Participatory radio means a radio station that self-managed by those participating in it” นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงใดๆ ในสื่อวิทยุ เพื่อชุมชนให้เป็นที่ไปตามแนวคิดและความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยยึดหลักกระบวนการทางประชาธิปไตย

6. วิทยุชุมชนเป็นสถานีวิทยุที่มีรัศมีการออกอากาศครอบคลุมเฉพาะพื้นที่เท่านั้น (มีลักษณะเป็น narrowcasting ไม่ใช่ broadcasting) กำลังส่ง 1 กิโลวัตต์

7. วิทยุชุมชนเป็นสื่อมวลชนตามแนวคิดประชาธิปไตย (Democratic Media) เพื่อประชาชน โดยประชาชน ของประชาชน

R. Williams (อ้างถึงใน สิริพร สงบธรรม , 2544) กล่าวว่า วิทยุเป็นด่านหน้าที่จะสร้างเครือข่ายในการวางแผนสร้างชาติแต่อาจต้องใช้งบประมาณมาก อาทิเช่นการใช้วิทยุสนับสนุนกองกำลังทหารในเอลซาวาดอร์จนเกิดแนวร่วมและได้รับชัยชนะในที่สุด

Hence, Sproule (อ้างถึงใน สิริพร สงบธรรม, 2544) กล่าวว่า วิทยุเป็นสื่อให้การศึกษาศึกษาและควรเน้นประสิทธิภาพด้านการศึกษาสื่อสารเพื่อการพัฒนาและต้องมีกลยุทธ์ในการใช้สื่อวิทยุ ดังนี้

1. สื่อวิทยุทำโดยใคร
2. ทำด้วยทรัพยากรประเภทใด
3. ช่วงเวลาของการออกอากาศเวลาใดที่เหมาะสมที่สุด
4. สถานที่ที่เหมาะสมนั้นควรเป็นที่ใด
5. มีจุดประสงค์ไปในทิศทางใด

2.1.2 ลักษณะวิทยุเพื่อชุมชน (Local Radio)

จุมพล รอดคำดี (2542) กล่าวถึงลักษณะวิทยุเพื่อชุมชนไว้ว่าการพิจารณาระดับของการเป็น “วิทยุเพื่อชุมชน” นั้น มีอยู่ 6 ระดับ

1. ระดับรายการ แนวคิดคือ การจัดรายการเพื่อบริการประชาชน รายการเป็นของสถานีหรือผู้จัด เช่น การจัดบริการประกาศของหาย งานจัดเลี้ยง งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานพบปะสังสรรค์ ฯลฯ ประชาชนหรือผู้ฟังจะส่งจดหมายหรือโทรศัพท์มาบอกผู้จัดรายการจะเป็นผู้เลือกเนื้อหาและพูดด้วยตนเอง ผู้ฟัง หรือประชาชนไม่มีสิทธิในการเลือกเนื้อหา หรือวิธีการนำเสนอ ตลอดจนเป็นเจ้าของรายการได้

2. ระดับรายการ ที่มีแนวคิดในการจัดรายการ โดยมีเนื้อหาเป็นการรายงานโดยตรงจากประชาชน เช่นรายการของ จส.100 สวพ.91 รายการร่วมด้วยช่วยกัน ของ INN เป็นต้น ผู้ฟังจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหา และวิธีการเสนอ (รายงานการจราจร แจ็งของทหารเหตุคว่น เหตุร้าย ด้วยตนเอง) ตามที่สถานีกำหนดกรอบให้รายงาน แต่ประชาชนยังไม่สามารถเป็นเจ้าของรายการได้ สถานีหรือผู้จัดรายการยังเป็นผู้ควบคุมหรือเป็นเจ้าของรายการ ประชาชนหรือผู้ฟังจะเป็นผู้เสนอเนื้อหาหรือเล่าเหตุการณ์ด้วยตนเองเท่านั้น

3. ระดับรายการ ที่มีแนวคิดการจัดรายการในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของสถานี ซึ่งสถานียินยอมให้จัด เนื้อหาและวิธีการนำเสนอ จะมาจากความคิดเห็นจากตัวแทนของประชาชนที่ได้รับการคัดเลือกขึ้นมาอยู่ในรูปของ “คณะกรรมการวิทยุเพื่อชุมชน” และให้ความเห็นชอบว่าจะจัดรายการอย่างไร กรรมการชุดนี้จะเป็นผู้กำหนดนโยบาย กำหนดเรื่องราวหรือเนื้อหาที่จะนำเสนอ ในขณะที่เดียวกันจะสะท้อนความต้องการของผู้ฟังให้ทราบ ผู้จัดรายการซึ่งเป็นนักจัดรายการอาชีพหรือเป็นเจ้าของหน้าที่ของสถานีนั่นๆ ก็จะรับมติหรือความคิดเห็นของคณะกรรมการไปปฏิบัติ ในกรณีนี้จะสังเกตได้ว่า ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของรายการ และบริหารรายการโดยสามารถกำหนดเนื้อหา และวิธีการเสนอรายการตามแนวทางของตนได้ มิใช่สถานีหรือผู้จัดรายการเป็นผู้กำหนดแต่ประการใด สถานีจะทำหน้าที่ ดูแลให้คำปรึกษาเฉพาะทางด้านระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ และอำนวยความสะดวกในด้านการออกอากาศและผลิตรายการตามวัตถุประสงค์ของ “คณะกรรมการวิทยุเพื่อชุมชน” เท่านั้น เช่นรายการ “สร้างสรรค์จันทร์”

4. ระดับสถานี ในระดับนี้จะอาศัยอาสาสมัครเข้ามาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ในสถานีบริหารรายการทั้งหมดโดยกลุ่มอาสาสมัครที่เป็นตัวแทนของกลุ่มต่างๆ การกำหนดเนื้อหาในชุมชนการจัดรายการจะทำด้วยตัวเองทั้งสิ้น โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำสถานีคอยให้คำแนะนำและ

ช่วยเหลือ แต่สถานียังเป็นหน่วยงานของรัฐ งบประมาณมาจากรัฐและการบริจาค ประชาชนมา
ใช้เจ้าของ

5. ระดับสถานี เป็นสถานีที่มีใบอนุญาตเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ในแนวคิดนี้ประชาชน
ในชุมชนสามารถรวมตัวกันขอคลื่นความถี่จากรัฐ และลงทุนจัดตั้งสถานีวิทยุเป็นของตนเอง
แล้วตั้งตัวแทนเข้าไปบริหารสถานีในรูปคณะกรรมการวิทยุเพื่อชุมชน คณะกรรมการฯ จะทำหน้าที่
กำหนดนโยบายการบริหารสถานี แต่งตั้งผู้จัดการสถานี (Station Managing Director) และว่าจ้างผู้
จัดรายการมืออาชีพ (Professional Journalists) ตลอดจนว่าจ้างพนักงานธุรการและอาสาสมัครหรือ
สมาชิกในชุมชนที่สามารถทำงานการเงินการบัญชีเข้ามาทำงานให้สถานี การทำงานของพนักงาน
สถานี ตั้งแต่ผู้จัดรายการลงไปจนถึงพนักงานระดับล่าง จะอยู่ภายใต้นโยบายของคณะกรรมการฯ
กำหนดหรือให้นโยบายเอาไว้

6. ระดับเจ้าของสถานีและมีใบอนุญาตเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ ในระดับนี้ประชาชน
รวมตัวกันจัดตั้งสถานี และขอใบอนุญาตเป็นเจ้าของคลื่นความถี่จากรัฐเช่นเดียวกับระดับที่ 5 แต่
การดำเนินงานของสถานี ตั้งแต่ระดับกรรมการวิทยุเพื่อชุมชนไปจนกระทั่งเจ้าหน้าที่ทุกคน ทุก
ระดับจะเป็นอาสาสมัครทั้งสิ้น อาสาสมัครเหล่านี้จะได้รับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญในด้านการ
บริหารสถานี การจัดรายการ การสื่อข่าวเขียนข่าว และหน้าที่อื่นๆ ที่จำเป็น ซึ่งชุมชนว่าจ้างให้มา
อบรม หรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่เชี่ยวชาญจากภาคเอกชน ภาครัฐ อาจจะเข้ามาให้
ความช่วยเหลือก็เป็นได้

แนวคิดเรื่องวิทยุชุมชนและลักษณะของวิทยุเพื่อชุมชนดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำมาเป็น
กรอบแนวทางในการวิเคราะห์ความเป็นมาของวิทยุชุมชน โดยมีแนวคิดของการใช้ประชาชนเป็น
ศูนย์กลาง ดังนั้นความต้องการของชุมชน จึงเป็นแกนสำคัญต่อการยึดหลักเกณฑ์ของการเป็นวิทยุ
เพื่อชุมชน

2.2 แนวคิดวิทยุชุมชนในประเทศไทย

2.2.1 พัฒนาการของวิทยุชุมชนในประเทศไทย

ยุคก่อนการมีวิทยุชุมชน

วิทยุกระจายเสียงของไทยเริ่มเปิดดำเนินการกระจายเสียงเมื่อปี พ.ศ.2473 โดยนายพล
เอกพระเจ้าพี่ยาเธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมเป็นผู้

บุกเบิกก่อตั้งสถานีชื่อสถานีวิทยุกรุงเทพ ตั้งอยู่ที่พญาไท โดยเริ่มต้นจากการเป็นวิทยุของรัฐ (State Radio) ที่ส่งกระจายเสียงในพื้นที่แคบๆ รอบบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่เขตพญาไท เนื่องจากเทคโนโลยีเครื่องส่งยังไม่ก้าวหน้า แต่ในระยะต่อมาได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีให้ก้าวหน้าขึ้น จึงมีการดำเนินการในลักษณะของวิทยุส่วนกลาง คือพยายามจะส่งกระจายเสียงให้ครอบคลุมพื้นที่ให้กว้างไกลที่สุด แต่ก็ยังมีปัญหาในเรื่องรัศมีการส่งรับฟัง จึงได้มีการจัดตั้งสถานีวิทยุท้องถิ่นขึ้นในที่ต่างๆ แต่ก็ยังคงเป็นการถ่ายทอดรายการจากส่วนกลาง พร้อมทั้งเริ่มมีการทำรายการจากท้องถิ่นเข้ามาผสมบ้าง (กาญจนา แก้วเทพ, 2545)

“วิทยุกระจายเสียงประจำท้องถิ่น” (วปลด) ในเครือกองทัพบก เป็นรูปแบบหนึ่งของ วิทยุท้องถิ่น ซึ่งจัดตั้งขึ้นในสมัยรัฐบาลจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งมีกำลังคลื่นครอบคลุมเฉพาะภูมิภาค หรือเฉพาะพื้นที่ไม่กี่จังหวัด และทุกสถานีก็มีหน่วยงานราชการเป็นเจ้าของและดำเนินงานโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งแม้จะอ้างว่าได้ทำหน้าที่ให้ข่าวสารและจัดรายการเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่แท้จริงแล้วเป็นการขยายขอบเขตทางการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อการตอบสนองนโยบายการเมืองด้านปฏิบัติการทางจิตวิทยาการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งบางส่วนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลสหรัฐ และอีกด้านเพื่อเปิดโอกาสให้ธุรกิจเอกชนและกองทัพได้แบ่งปันผลประโยชน์กัน หลังมีการยกเลิกนโยบายทุนนิยมโดยรัฐที่จอมพลป. ได้วางแนวทางไว้ก่อนหน้านี้ อุบลรัตน์ สุขมาก (อ้างถึงใน คม สัมพันธ์รักษ์, 2548)

ในช่วงปี พ.ศ.2500 เป็นต้นมา ภาคราชการต่างๆ ได้ให้บริษัทเอกชนเช่าเหมาเวลา หรือทำการรับสัมปทานสถานีไปดำเนินการในแบบธุรกิจเป็นสถานีเชิงพาณิชย์ จึงเกิด “สถานีวิทยุเชิงพาณิชย์” ขึ้น ซึ่งลักษณะการให้เอกชนมาดำเนินการกิจการวิทยุซึ่งรัฐเป็นเจ้าของตามกฎหมายนี้เป็นระบบที่เรียกว่า “ทวิลักษณะ” (dual system) ในระบบวิทยุไทย (อุบลรัตน์, 2534 อ้างอิงมาจาก คม, 2548) จากการเกิดขึ้นของ “สถานีวิทยุเชิงพาณิชย์” นี้เอง ทำให้เกิดการผูกขาดกิจการวิทยุของรัฐและเอกชนมือเก๋าสิทธิในการเข้าถึงคลื่นวิทยุเพียงบางกลุ่ม ส่งผลให้เกิดการลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและขาดความหลากหลายในการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อวิทยุ

ปี พ.ศ.2534 ได้มีการก่อตั้งสถานีวิทยุที่มีลักษณะการดำเนินงานแบบใหม่และใกล้เคียงกับการเป็น “วิทยุชุมชน” คือสถานีวิทยุ จส.100 จัดรายการ โดยมีผู้ใช้รถใช้ถนนเป็นผู้รายงานสถานการณ์การจราจรให้ทราบ ซึ่งเท่ากับว่าประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมจัด ร่วมเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการ ถือได้ว่าเข้าถึงสื่อและมีส่วนร่วมในการจัดรายการด้วย อย่างไรก็ตาม กลุ่มคนที่เข้าถึงสื่อ

นั่นก็เป็นเพียงแค่คนกลุ่มและในการคัดเลือกเนื้อหารายการ และคลื่นกรองอากาศ ยังเป็นอำนาจของผู้จัดรายการ และพนักงานบริษัท หรือเจ้าหน้าที่สถานี ส่วนเจ้าของสถานียังเป็นกองทัพบกและกรมตำรวจ มิใช่ชุมชน

ยุควิทยุชุมชนในประเทศไทย

ช่วงระยะเวลาของการมีวิทยุชุมชนในประเทศไทยอาจแบ่งได้เป็น 2 ช่วงใหญ่ๆ คือ (กาญจนา แก้วเทพ, 2544)

ช่วงทดลอง ในปี พ.ศ.2534 ได้มีการทดลองจัดทำรายการวิทยุชุมชนที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับหลักการวิทยุชุมชนมากที่สุดนั่นคือจะต้องเป็นสื่อเพื่อประชาธิปไตย เป็นวิทยุโดยประชาชนของประชาชนและเพื่อประชาชน ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยระบบ FM ความถี่ 92.25 จังหวัดจันทบุรี โดยนายสุรินทร์ แปลงประสพโชค ข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ที่กำลังเรียนปริญญาโทอยู่ในขณะนั้น หลักการของวิทยุชุมชนที่นำมาใช้คือ “การเป็นสื่อแบบประชาธิปไตย” (democratic media) และ “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม” คือให้ประชาชนเข้าถึงสื่อได้ง่าย (accessibility) ให้ประชาชนช่วยกันคิดวางแผน กำหนดเนื้อหาการผลิตรายการร่วมกัน (participation) และให้ประชาชนมีอำนาจการตัดสินใจในการบริหารรายการด้วยตนเอง (self-management) โดยมีนายสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.จันทบุรี และ ร.ศ.จุมพล รอดคำดีซึ่งสมัยนั้นดำรงตำแหน่งคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นที่ปรึกษา

ช่วงนำมาปฏิบัติ ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่มีลักษณะการปฏิรูปทางการเมือง และส่งเสริมประชาธิปไตยแก่ประชาชนอย่างมาก ในส่วนที่เกี่ยวกับสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อประเภทที่ใช้คลื่นความถี่แม่เหล็กไฟฟ้าเช่นวิทยุ นั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เล็งเห็นความจำเป็นที่จะให้มีการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างเป็นธรรม ให้แก่หน่วยงานทั้งของรัฐองค์กรเอกชน ไปจนถึงประชาชนในตำบลหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลออกไปในทุกที่ของประเทศไทย โดยมีความหวังว่า คลื่นความถี่เหล่านี้จะไม่ถูกเพียงส่งข่าวสารจากรัฐไปสู่ประชาชนทางเดียวเช่นที่เคยผ่านมา แค่ว่าจะถูกนำมาใช้เพื่อให้ประชาชนส่งข่าวกลับมายังรัฐและให้ประชาชนได้ส่งข่าวสารถึงกันเองในแนวระนาบ เพื่อให้ข่าวสารที่แพร่กระจายจากหลากหลายนี้มีบทบาทในการช่วยสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

อย่างไรก็ตามถึงแม้สถานีวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ จังหวัดจันทบุรี ได้ผลิตรายการที่มีเนื้อหา และการนำเสนอสอดคล้องกับแนวคิดวิทยุชุมชนตามการศึกษาประกอบหลักสูตรปริญญาโทของ สุรินทร์ แปลงประสพโชค มาตั้งแต่ปี 2534 แต่การผลิตรายการวิทยุชุมชนกลับไม่ได้นำมาขยายผลในเชิงนโยบาย กระทั่งปี 2541 หลังจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตรา 40 มีผลบังคับใช้ ลักษณะ (อ้างถึงใน คม สัมพันธ์รักษ์, 2548) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น (คุณหญิง สุพัตรา มาศดิตถ์) มอบหมายให้กรมประชาสัมพันธ์ และ อสมท ดำเนินการผลิตรายการวิทยุชุมชนในต่างจังหวัดทุกภูมิภาคตามแต่ศักยภาพและความพร้อมของสถานี ในปี 2542 กรมประชาสัมพันธ์ได้ริเริ่มโครงการวิทยุชุมชนกับคนอปม. (อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน) กับสถานีวิทยุของกรม 19 แห่งทั่วประเทศ โดยให้เวลากับกลุ่มประชาชนในท้องถิ่นผลิตรายการละ 1 ชั่วโมง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ 2 ชุดคือ คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการผลิตรายการ เพื่อสนับสนุน และผลิตรายการที่เน้นสารประโยชน์เพื่อชุมชน และถ่ายทอดเสียงผ่านหอกระจายข่าวไปยังหมู่บ้านต่างๆ ในจังหวัด แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินงานวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์ดังกล่าวแท้จริงแล้วเป็นเพียงกุศโลบายต่อต้านวิทยุชุมชน เนื่องจากรัฐกลัวประชาชนจะมีสิทธิมีเสียงที่จะแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อจึงต้องการควบคุมสื่อวิทยุชุมชนไว้ในความควบคุมของรัฐ

หลังจากการประเมินผลโครงการในปี พ.ศ.2543 พบว่าวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์ประสบปัญหามากมาย อาทิ ปัญหาโครงสร้างอำนาจในการบริหารจัดการอันเนื่องมาจากคณะกรรมการส่วนใหญ่มาจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ การนำเสนอเนื้อหาที่ต้องระวังไม่ให้เกิดผลกระทบต่อหน่วยงานราชการ ประชาชนไม่เข้าใจหลักการวิทยุชุมชนและไม่สนใจมีส่วนร่วม เป็นต้น ถึงกระนั้นก็ตาม ในปีเดียวกันนี้กรมประชาสัมพันธ์มีนโยบายให้สถานีผลิตรายการวิทยุชุมชนทั่วประเทศ ต่อมาในปี พ.ศ.2544 พบว่ารายการวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์เริ่มประสบปัญหาในการผลิต เนื่องจากนโยบายที่ไม่แน่นอนและต่อเนื่องของกรมวิสัยทัศน์ที่แตกต่างของนายสถานี การไม่มีเงินงบประมาณสนับสนุน การขาดความเข้าใจของเจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์ในการผลิตรายการวิทยุชุมชน เมื่อผนวกกับปัญหาเดิมที่ได้กล่าวข้างต้น ทำให้วิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์ในจังหวัดต่างๆ ทอยการยุติการผลิตรายการลงทั้งที่เกิดจากความไม่พร้อมของชุมชนและจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของสถานี หลังจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเครือข่ายวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ในปี พ.ศ.2545 พบว่า วิทยุชุมชนกลายเป็นรายการเผยแพร่ข่าวสารชุมชนที่กรมประชาสัมพันธ์มองว่ามีพันธกิจต่างจากสถานีวิทยุท้องถิ่นของสวท. ซึ่งมีหน้าที่หลักในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารจากรัฐบาลและราชการมาสู่คนท้องถิ่นทั้งหมด

ส่วนวิทยุชุมชนเป็นวิทยุความถี่ต่ำ ที่ใช้สื่อสารระหว่างคนในชุมชน เช่นวิทยุขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

อสมท. ได้เริ่มผลิตรายการภายใต้ชื่อ “อสมท. เพื่อชุมชน” ในปี พ.ศ.2542 ตามนโยบายของรัฐมนตรีประจำคณะรัฐมนตรี และประธานบอร์ด อสมท. แต่เนื่องจากสถานีวิทยุเกือบทั้งหมดของ อสมท. ได้ให้สัมปทานรายปีกับบริษัทเอกชน ซึ่งดูแลการจัดผังรายการ การตลาด และการผลิตรายการของสถานี จึงทำให้ความเป็นไปได้ในการผลิตรายการวิทยุชุมชนขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบริษัทสัมปทานเป็นสำคัญ อีกทั้ง อสมท. ไม่มีบุคลากรและงบประมาณสนับสนุน จึงทำให้รายการวิทยุชุมชนโดย อสมท. เป็นเพียงรายการสาระที่เน้นบริการชุมชน และเปิดโอกาสให้ผู้ฟังโทรศัพท์แจ้งข่าวสาร เพื่อเป็นศูนย์กลางข่าวสารและสร้างความเข้าใจที่ดีในชุมชน รูปแบบจัดรายการไม่ได้จัดการโดยคณะกรรมการ ส่วนใหญ่จะผลิตรายการโดยนักจัดรายการอาชีพไม่กี่คน และสามารถมีโฆษณาได้ แต่ก็มีไม่ได้รับความร่วมมือจากบริษัทสัมปทานเนื่องจากเป็นรายการที่ไม่สร้างผลกับกำไรให้บริษัท

ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 เพื่อตอบสนองต่อแนวทางการปฏิรูปสื่อที่เจ้าของสถานีต้องแสดงศักยภาพในการผลิตรายการเอง อสมท. จึงซื้อเวลาส่วนหนึ่งคืนจากบริษัทสัมปทานเพื่อผลิตรายการเพื่อชุมชน หรือนำเวลาบางส่วนมาผลิตรายการเมื่อสัมปทานเก่าของสถานีหมดอายุลง นายสถานีมีอำนาจในการจัดหาผู้ผลิตและสร้างสรรค์รูปแบบรายการ ส่วนรายได้ที่มาจากโฆษณาและผู้สนับสนุนรายการนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต อย่างไรก็ตามด้วยนโยบายที่ไม่หยุดนิ่งของ อสมท. เกี่ยวกับการผลิตรายการเพื่อชุมชน กอปรกับบทบาทที่จำกัดของนายสถานี ที่ต้องทำงานและตัดสินใจร่วมกับบริษัทสัมปทานซึ่งเป็นผู้จัดจ้างเจ้าหน้าที่สถานี และออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิทยุเพื่อชุมชนของอสมท. จึงกลายเป็นรายการที่ไร้ทิศทางและเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ ซึ่งมักขึ้นอยู่กับบริษัทสัมปทานเป็นหลักรายการวิทยุชุมชน “ร่วมด้วยช่วยกัน” ของบริษัท ไอเอ็นเอ็น จำกัด กำเนิดจากรายการร้องทุกข์ของคนเมืองในช่วงศึก ของสถานีวิทยุคลื่น 102.5 เมกะเฮิร์ตซ์ ต่อมาได้พัฒนากลายเป็นรายการประเภทร้องทุกข์ ออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมงทางคลื่นเอฟเอ็มของ อสมท. และ เอเอ็มของกรุงเทพมหานคร (ปัจจุบันออกอากาศทางสถานีวิทยุองค์การรักษาดินแดง เอฟ เอ็ม 96 เมกะเฮิร์ตซ์) การดำเนินรายการช่วงปีแรกนั้น บริหารจัดการในนามของมูลนิธิร่วมด้วยช่วยกัน ในเชิงพาณิชย์อย่างชัดเจน จุดเด่นที่บริษัทอ้างว่า “ร่วมด้วยช่วยกัน” เป็นวิทยุชุมชนคือเนื้อหาของรายการเป็นเรื่องความเดือดร้อนของประชาชนที่เปิดให้ประชาชนโทรศัพท์ร้องเรียนออกอากาศ รายการเป็นศูนย์กลางประสานกับหน่วยงาน หรือกลุ่มชุมชนต่างๆ ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล เพื่อแก้ไขปัญหาและบรรเทาทุกข์ เสมือนหนึ่งเป็นปากเสียงของชุมชนเมือง

นับจากปี พ.ศ.2543 เป็นต้นมา เพื่อสอดคล้องกับแนวทางของรัฐธรรมนูญ มาตรา 40 และความต้องการขยายธุรกิจของบริษัทไปยังต่างจังหวัด บริษัทได้สัมปทานสถานีวิทยุกรมประมง ในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อผลิตรายการร่วมด้วยช่วยกันเอง และร่วมลงทุนกับกลุ่มผู้ผลิตรายย่อยกว่า 15 จังหวัดทุกภูมิภาค โดยเสนอแนวคิดและรูปแบบรายการเช่นเดียวกับที่ประสบความสำเร็จใน กรุงเทพฯ อย่างไรก็ตามเป้าหมายที่ขัดแย้งกันของการผลิตเชิงพาณิชย์ที่แสวงหากำไรจากโฆษณา กับการเป็นสื่อเพื่อบริการชุมชน ได้สร้างความคลุมเครือและสับสนต่อการกำหนดความหมายของ วิทยุชุมชน ที่ยังเป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย และเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้วิทยุชุมชนร่วมด้วยช่วยกัน ต้องเปลี่ยนเป็น city radio หรือวิทยุเพื่อคนเมือง

วิทยุชุมชนภาคประชาชนนั้นเกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของกลุ่มประชาชน ที่มีสถาบัน การเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม (Civic net) เป็นแกนนำ ร่วมกับเอ็นจีโอในส่วนของ คณะกรรมการติดตามการปฏิรูปสื่อ และนักวิชาการสื่อบางท่าน ที่เห็นว่าวิทยุชุมชนของหน่วยงาน รัฐและเอกชนนั้น ได้สร้างความหมายที่ผิดไปจากหลักการของสื่อประชาธิปไตย กล่าวคือ ประชาชนเป็นเพียงผู้ร่วมผลิต ทว่ามีได้มีอำนาจในฐานะเจ้าของที่จะบริหารจัดการสถานี (เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์, 2544) ระหว่างปี พ.ศ.2542-2543 กลุ่มแกนนำข้างต้นจึงจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ด้สร้างความเข้าใจกับกลุ่มประชาสังคมท้องถิ่นในสองประเด็นหลักคือ ความสำคัญของการปฏิรูปสื่อ และหลักการประชาธิปไตยของวิทยุชุมชน การสัมมนาได้สร้างแนวคิดวิทยุประชาสังคมซึ่ง สอดคล้องกับหลักการสากลของการดำเนินงานวิทยุชุมชน และกลุ่มประชาสังคมท้องถิ่นได้ขยาย ต่อแนวคิดไปสู่กลุ่มแนวร่วมประชาสังคมของแต่ละชุมชนท้องถิ่น

ในปี พ.ศ.2544 แนวคิดวิทยุประชาสังคมเริ่มเผยแพร่ไปสู่ภาคประชาชน เมื่อ ผ.ศ.ดร.เอื้อ จิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ได้ริเริ่มงานวิจัยเชิงปฏิบัติการกับกลุ่มประชาชนใน 15 จังหวัดภาคเหนือ เรื่อง การจัดตั้งวิทยุชุมชนที่มีกำลังส่งออกอากาศต่ำ เพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมต่อ การปฏิรูปสื่อ ด้วยความตื่นตัวของกลุ่มแกนนำภาคประชาชน ผนวกกับการสนับสนุนจากกองทุน เพื่อการพัฒนาสังคม (Social Investment Fund, SIF) และ องค์กรพัฒนาชุมชน (Community Organizations Development, CODI) ทำให้จุดปฏิบัติการเรียนรู้ได้กระจายไปยังกลุ่มชุมชนทุก ภูมิภาคในช่วงเวลาอันสั้น ส่งผลให้แกนนำกลุ่มประชาชนในจังหวัด สิงห์บุรี กาญจนบุรี และ พระนครศรีอยุธยา เริ่มตั้งสถานีวิทยุชุมชนภาคประชาชน ทดลองออกอากาศด้วยระบบกำลังส่งต่ำ ประมาณ 5-10 วัตต์ ในปลายปี พ.ศ.2544 เพื่อนำหลักการประชาธิปไตยของวิทยุชุมชนมาปฏิบัติ

เป็นรูปธรรม โดยยึดสิทธิที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหลังจากนั้นจึงเกิดวิทยุชุมชนในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้เกิดขึ้นทั่วประเทศจากการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม

แต่อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในปัจจุบันของวิทยุชุมชนเต็มไปด้วยกระแสความขัดแย้งอย่างรุนแรง เนื่องจากกระบวนการคัดสรรคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช) ยังไม่แล้วเสร็จ ด้วยความล่าช้าดังกล่าวทำให้กรมประชาสัมพันธ์ได้จัดโครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์ขึ้นมาและอนุญาตให้มีการโฆษณาได้ชั่วโมงละ 6 นาที ทำให้มีสถานีวิทยุชุมชนเกิดขึ้นทั่วประเทศอย่างรวดเร็วและมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานกระจายเสียงต่างๆ กัน เช่น เพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง เพื่อการค้า เป็นต้น ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวเป็นการขัดกับหลักการของวิทยุชุมชนของกลุ่มประชาสังคมเป็นอย่างมาก

ดังนั้นในปัจจุบัน “วิทยุชุมชน” จำแนกออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ (กรุงเทพฯ, วันพุธที่ 1 ธันวาคม 2547: 30) ได้แก่

1. กลุ่มวิทยุชุมชนที่เริ่มต้นจัดตั้ง โดยความร่วมมือของสถาบันพัฒนาเครือข่ายประชาสังคมหลายแห่ง อาทิเช่น สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาสังคม สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา มูลนิธิฟรีดิชเนามัน สมาคมพัฒนาคุณภาพประชากร สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม (SIF) มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม เป็นต้น เป็นกลุ่มที่ต่อสู้ผลักดันกฎหมายลูกของรัฐธรรมนูญมาตรา 40 ให้ภาคประชาชนเป็นเจ้าของคลื่นความถี่และคลื่นวิทยุโทรทัศน์ หลังจากกฎหมายประกาศใช้ เครือข่ายภาคประชาชนเมืองกาญจนบุรีก็จัดตั้งวิทยุชุมชนขึ้นเป็นสถานีแรกราวปลายปี พ.ศ.2544 และเกิดขึ้นอีกนับร้อยสถานีจากการสนับสนุนงบประมาณของกองทุนเพื่อสังคม

2. กลุ่มนักจัดรายการวิทยุที่ถูกเบียดออกจากคลื่นวิทยุกระแสหลักหลังจาก พ่อค้าขายยาและเจ้าของค่ายเพลงรุกเข้าไปยึดคลื่น ทั้งเอเอ็ม และเอฟเอ็ม

3. กลุ่มนักธุรกิจไม่มีความสนใจในเรื่องปรัชญาการทำวิทยุชุมชนหรือการจัดระเบียบ โดยกลุ่มนี้ เพียงแค่เล็งเห็นโอกาสในการทำธุรกิจอีกช่องทางหนึ่งในช่วงที่วิทยุชุมชนยังเป็นช่วงสุญญากาศ

2.2.2 รูปแบบการจัดวิทยุกระจายเสียงชุมชน

หลักการวิทยุกระจายเสียงชุมชนของประเทศอังกฤษโดยกลุ่มสื่อสารชุมชน (Community Communication Group) ได้ยกร่างการกระจายเสียงชุมชนขึ้น โดยมีสาระรวมทั้งหมดด้วยกัน 10 ข้อดังต่อไปนี้ (Partridge, Simon, 1992)

1. สนองตอบชุมชนท้องถิ่นและความสนใจของชุมชนเป็นหลัก

2. เป็นรูปแบบการไม่แสวงหากำไร
3. มีการบริหาร และนโยบายรายการที่จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการบริหาร ซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มที่สนใจในชุมชนร่วมกับพนักงานกระจายเสียงซึ่งเป็นลูกจ้างหรืออาสาสมัคร
4. ให้บริการข่าวสาร การศึกษา ความบันเทิง รวมทั้งการทำให้เกิดการสื่อสาร 2 ทาง สำหรับความคิดเห็นที่ขัดแย้ง
5. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่างๆ ซึ่งรวมทั้งเงินยืมจากท้องถิ่น จากสปอตโฆษณาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนในช่วงเวลาที่จำกัดและเงินกองทุนทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น
6. ยอมรับให้พนักงานกระจายเสียงที่จ้างไว้ร่วมสหภาพ มีความคล่องตัวในการทำงาน และอนุญาตให้ใช้อาสาสมัครในที่ที่เหมาะสม
7. พยายามกระทำการให้เกิดความเสมอภาค ในโอกาสการจ้างงาน สำหรับผู้หญิงและกลุ่มเชื้อชาติ หรือชนกลุ่มน้อยในสังคม
8. ต้องเตรียมให้ประชาชนได้รู้ถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรมในการผลิต และการส่งเสริมการเผยแพร่ข่าวสาร
9. เนื้อหารายการที่ส่งกระจายเสียงต้องเป็นเนื้อหาหลักจากสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น
10. มีนโยบายรายการที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนา การมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยต่อต้านปัญหาชาตินิยม เพศนิยม และทัศนคติที่แตกแยกอื่นๆ

2.3 แนวคิดการบริหารจัดการองค์กรสื่อมวลชน

Dennis MsQuail (อ้างถึงใน คม สัมพันธ์รักษ์ , 2548) กล่าวว่า โครงสร้างมีผลกระทบโดยตรงต่อการปฏิบัติงานของทั้งองค์กร และยังส่งผลต่องานที่ผลิตออกมาเช่นเดียวกัน โดยภายในตัวองค์กรนั้นจะต้องประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. การจัดการองค์กร (Management) งานสื่อมวลชนเป็นงานที่ไม่สามารถทำคนเดียวได้ จะต้องมีผู้ร่วมงานมากมายภายในองค์กร และผู้ร่วมงานแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นด้านระดับการศึกษา อายุ เพศ องค์กรจึงต้องอาศัยการจัดการบริหารที่ดี
2. ด้านเทคนิค (Technical) เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีการผลิต และการกระจายข่าวสารข้อมูล

3. ความเป็นมืออาชีพ (Media professional) จะต้องมีการฝึกหัดและต้องมีวิชาความรู้ทางด้านสื่อสารมวลชน นอกจากนั้นยังต้องมีมาตรฐาน จรรยาบรรณ และกฎเกณฑ์ทางอาชีพประกอบด้วย

นอกจากนั้น Dennis MsQuail (อ้างถึงใน คม สัมพันธ์รักษ์, 2548) ยังได้มองการแสดงออกในบทบาทหน้าที่ขององค์กรสื่อ ผ่านทฤษฎีบรรทัดฐานของสื่อมวลชน (Normalative Theory) ซึ่งกล่าวว่าสื่อมวลชนถูกคาดหวังว่าจะทำหน้าที่ไรให้กับสังคม ทั้งความเกี่ยวข้องของสื่อมวลชนกับผู้ที่อยู่เบื้องบน หรือโครงสร้างแห่งอำนาจเบื้องบน หรือโครงสร้างแห่งอำนาจเบื้องบนของสังคม กับผู้รับสารจากสื่อมวลชน ทฤษฎีนี้จึงเกี่ยวข้องกับระเบียบ กฎเกณฑ์ และการควบคุมสื่อมวลชน ให้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่สังคมเป็นผู้กำหนด ทั้งนี้เพื่อทำประโยชน์ให้แก่สังคมโดยพยายามแสวงหาสิ่งต่างๆ มาเสนอแก่ผู้รับสาร ดังนั้นสิ่งที่ทฤษฎีบรรทัดฐานนิยมได้เอียงกันก็คือประเด็นเกี่ยวกับ โครงสร้างและการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อ โดยเกี่ยวเนื่องกับประเด็นหลักดังต่อไปนี้คือ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความหลากหลาย คุณภาพของข้อมูล ระเบียบทางสังคม ความร่วมมือ และระเบียบทางวัฒนธรรม

“เสรีภาพของสื่อ” หมายถึง สิทธิในการแสดงออกและการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี อย่างไรก็ตามสิทธิเหล่านี้จะต้องเข้าถึงช่องทางและโอกาสที่จะได้รับข้อมูลที่หลากหลาย

“ความเสมอภาคของสื่อ” หมายถึง สื่อควรเปิดโอกาสให้คนเข้าถึงสื่ออย่างเท่าเทียมกัน ทั้งที่ผู้ที่ยกขานเป็นเจ้าของสื่ออย่างเป็นทางการและผู้ที่มีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน ดังนั้นความเสมอภาคจึงหมายถึง การปฏิบัติงานอย่างมีเสรีภาพและยุติธรรม

John M. Gaus (อ้างถึงใน คม สัมพันธ์รักษ์, 2548) ให้ความหมายของการจัดการองค์กรว่า หมายถึง การจัดสรรกำลังบุคคลเพื่อปฏิบัติให้ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบให้เหมาะสมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การจัดองค์กรคือ การใช้ความพยายามนำเอาสมรรถภาพของสมาชิกในกลุ่มมาร่วมทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยให้มีความขัดแย้งกันน้อยที่สุดและให้เกิดความพอใจทั้งสองฝ่าย

องค์กรสื่อสารมวลชนทุกองค์กรย่อมต้องมีการบริหารจัดการ สำหรับการบริหารจัดการองค์กรใหม่ๆ เช่นวิทยุชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรประกอบที่ขนาดเล็กและมีลักษณะเฉพาะมีเงื่อนไข

แตกต่างจากองค์กรอื่นๆ ก่อนข้างมาก ทำให้แนวคิดการบริหารจัดการก็จะมีลักษณะจำเพาะเช่นกัน

คม สัมพันธ์รักษ์ (2548) กล่าวถึงลักษณะของการบริการจัดการชุมชนไว้ว่าต้องเป็นไปในแนวทางที่องค์กรหรือชุมชนร่วมเป็นเจ้าของ บริหารในรูปคณะกรรมการ อีสระจากรัฐ การเมือง ธุรกิจ และต่างชาติ ไม่แสวงหากำไร จัดตั้งกองทุนและมีภาระคณทุน ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนากิจการ ผู้ทำงานเป็นอาสาสมัครที่มีจรรยาบรรณ และความเสียสละ แต่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีกระบวนการตรวจสอบประสิทธิภาพการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดตั้ง รวมทั้งสนองต่อความต้องการชุมชน มีการร่วมมือจัดตั้งและประสานงานเป็นเครือข่ายวิทยุภาคประชาชนในระดับชาติ

2.4 แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการวิทยุชุมชน

จากแนวความคิดการบริหารจัดการวิทยุชุมชน (สร้อยรัส สมศรีรัตน์, 2548) จะเห็นได้ว่ารายการวิทยุเพื่อชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยและพัฒนาชุมชนได้อย่างแท้จริง การดำเนินงานรายการวิทยุเพื่อชุมชนจำเป็นต้องเป็นหลักการที่แท้จริงและถูกต้องของการทำงานวิทยุชุมชน ซึ่งมีหลักการสำคัญๆ ของการบริหารจัดการวิทยุชุมชนไว้ 4 หลักการดังนี้

1. โครงสร้างที่เหมาะสมของวิทยุชุมชน
2. คณะกรรมการดำเนินงาน
3. การบริหารจัดการ
4. หลักการผลิตเนื้อหาและรูปแบบรายการ

2.4.1 โครงสร้างที่เหมาะสมของวิทยุชุมชน

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ปัจจุบันนี้ วิทยุชุมชนของคนไทยยังอยู่เพียงแค่ระดับเริ่มต้น คือเป็นวิทยุชุมชนระดับที่หน่วยงานของรัฐให้เวลาบางช่วงมาจัดทำรายการเท่านั้น คงต้องถือว่าช่วงเวลานี้ เป็นช่วงเวลาแห่งการฝึกซ้อมของประชาชน ซึ่งควรจะเรียนรู้ให้มากที่สุด และทุกรายการควรมีการวางแผนงานเพื่อการเติบโตเป็นสถานีของชุมชนเอง

สำหรับในอนาคตหากการวิทยุชุมชนรายการใดมีความพร้อม ก็สามารถยกระดับ การเป็นวิทยุชุมชนที่ชุมชนเป็นเจ้าของสถานี ซึ่งผลจากการวิจัยเรื่องวิทยุชุมชนได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับอนาคตเอาไว้ดังนี้

- ที่ตั้งของสถานี ในอนาคตควรกระจายไปอยู่ระดับอำเภอ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงและมีส่วนร่วมของประชาชน

- ขนาดของสถานี ควรเป็นองค์กรขนาดเล็ก เพื่อให้มีความคล่องตัว

เนื่องจากธรรมชาติของงานวิทยุ เป็นงานที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ ต้องทำทุกวัน ดังนั้น จึงควรมีระบบบุคลากร 2 ระบบ คือ พนักงานประจำและอาสาสมัคร เพื่อให้มีทั้งความต่อเนื่อง และการเคลื่อนไหว โดยเฉพาะจำนวนอาสาสมัครนั้นต้องเปิดใจกว้างมากที่สุด

สำหรับโครงสร้างที่เหมาะสมสำหรับวิทยุชุมชนที่จะนำเสนอในที่นี้นั้น จะยังคงเป็น โครงสร้างที่เหมาะสมสำหรับ “วิทยุชุมชนของวันนี้” เท่านั้น คือเป็นวิทยุชุมชนในระดับรายการที่ หน่วยงานรัฐ/เจ้าของสถานีให้เวลามาจัดทำเท่านั้น

(1) องค์ประกอบของคณะกรรมการวิทยุชุมชน

ก. บุคลากรในคณะกรรมการ

จากธรรมชาติของงานวิทยุที่ได้กล่าวมาแล้ว โครงสร้างของการทำงานวิทยุชุมชนควรเป็นระบบบุคลากรคู่ขนานคือ มีคณะกรรมการวิทยุชุมชนที่ทำงานประจำ และมีอาสาสมัครที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งผลการวิจัยวิทยุชุมชนที่จังหวัดบุรีรัมย์ได้พิสูจน์แล้วว่า ระบบบุคลากรคู่ขนานดังกล่าวสามารถทำให้การจัดรายการวิทยุชุมชนได้เกือบตลอดทั้งวันและจัดทุกวันมีความเป็นไปได้จริง

หลักเกณฑ์ที่พึงพิจารณาในการคัดเลือกคณะกรรมการวิทยุชุมชนควรมีดังนี้

- ภูมิหลังของคนทำงานควรมีความหลากหลาย โดยเฉพาะในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อเมื่อเริ่มมีวิทยุชุมชนใหม่ ๆ โดยอาจจะประกอบด้วยตัวแทนจากชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐที่ทำงานด้านวิทยุ นักวิชาการ ช่างเทคนิคฯ เพื่อให้ทุกฝ่ายทำงานแบบหนุนช่วยกัน

- ในท่ามกลางกลุ่มบุคคลที่หลากหลายนี้ ควรให้มีจำนวนของตัวแทนจากชุมชนเป็นสัดส่วนหลัก และมีการกำหนดวาระหมุนเวียนที่แน่นอนเอาไว้ เช่น มีวาระดำรงตำแหน่ง 2-3 ปี เป็นต้น

ข. การจัดตั้งคณะทำงาน

ในขณะที่ระเบียบปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้น มักจะใช้วิธีการ “แต่งตั้ง” ข้าราชการปฏิบัติงานตามความเห็นชอบของผู้บังคับบัญชา แต่สำหรับวิธีการได้มาซึ่งคณะทำงานจากภาคประชาชนนั้น ต้องใช้วิธีการที่แตกต่างกันไป คือต้องเป็น “วิธีการเลือกตั้ง” ตัวแทนจากชุมชน

ค. กระบวนการสร้างความเข้าใจ

ในขณะที่การคัดเลือกคณะทำงานที่มีภูมิหลังที่แตกต่างหลากหลายกัน จะทำให้เกิดการหนุนช่วยกัน แต่ในอีกด้านหนึ่ง ความแตกต่างนั้นก็อาจจะกลายเป็นอุปสรรคในการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะความแตกต่างทางความคิดและความเข้าใจ และเมื่อคำนึงถึงว่า เรื่องวิถุชุมชนเป็นเรื่องแปลกใหม่ ก็ยิ่งน่าจะทำให้เกิดความไม่เข้าใจหรือเข้าใจกันไปคนละทิศละทาง ดังที่มีผลการวิจัยรายงานอยู่เสมอว่า ในส่วนข้าราชการเองก็ยังไม่เข้าใจว่า วิถุชุมชนคืออะไร และเกรงไปว่า ชาวบ้านจะมาใช้วิทยุไปอย่างผิดแนวทางการพูดในที่สาธารณะ ทางฝ่ายชาวบ้านเองก็อาจจะถูกครอบงำจากกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เป็นต้น

สำหรับกลไกที่จะช่วยให้มีการแก้ไขความแตกต่างและสร้างความเข้าใจร่วมกันมีอยู่หลายวิธี เช่น การฝึกอบรมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การจัดประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ การสรุปบทเรียนการทำงานร่วมกัน เป็นต้น

(2) การกำหนดกรอบการทำงาน

กรอบการทำงานของคณะกรรมการวิถุชุมชนจึงประกอบไปด้วย

- การกำหนดขอบเขต ภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการวิถุชุมชนเอาไว้อย่างชัดเจน แน่นนอน เป็นลายลักษณ์อักษร (เพื่อความต่อเนื่องในกรณีที่มีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนคณะกรรมการ) ตัวอย่างเช่น บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน จ. เชียงใหม่ มีดังนี้

- (1) รับนโยบายจากคณะกรรมการอำนวยการมาปฏิบัติ
- (2) วางแผนและประสานความร่วมมือให้เป็นไปตามนโยบาย
- (3) กำกับดูแลให้ดำเนินงานตามแผน
- (4) แต่งตั้งและถอดถอนคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ ได้
- (5) มีการประชุมคณะกรรมการบริหารงานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ผู้เข้าร่วมประชุมต้องมีจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่ง จึงถือว่าครบองค์ประชุม

(6) รายงานผลต่อคณะกรรมการอำนวยการทุก 3 เดือน

- มีการแบ่งงานกันทำว่ามีตำแหน่งหน้าที่อะไรบ้าง ลักษณะงานของแต่ละตำแหน่ง (Job description)
 - มีการวางแผนการทำงานที่แน่นอน มีการระบุเป้าหมายย่อยของแต่ละแผน กิจกรรมผู้รับผิดชอบ วิธีการดำเนินการ การติดตามและประเมินผล การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แผนงาน
 - รูปแบบการทำงานนั้น ต้องปรับเปลี่ยนจากวิธีการ “แบบราชการ” มาเป็น “แบบประชาชน” คือไม่ใช่การสั่งการ แต่ใช้การประชุม/เจรจา/ต่อรอง/หาเหตุผลมาหักล้างกันจนได้ข้อสรุป
 - ต้องมีการวางมาตรการว่า การทำงานของคณะกรรมการฯ จะเป็นไปได้เป็นอย่างดี อีกระ ปรากฏการแทรกแซง/ครอบงำจากธุรกิจ นักการเมืองท้องถิ่น กลุ่มผู้แสวงหาผลประโยชน์

(3) การวางระเบียบกฎเกณฑ์

เนื่องจากวิถุชุมชนมีทั้งส่วนที่เป็นรอยต่อมาจากวิธีการทำงานวิถุแบบรัฐ กับมีทั้งส่วนที่เป็นเรื่องใหม่ ๆ ดังนั้น จึงต้องมีร่างข้อตกลงสำหรับเป็นระเบียบร่วมกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำงาน รวมทั้งต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบเดิมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานด้วย เช่น

- ควรมีการเร่งระเบียบที่แน่นอนเกี่ยวกับวาระการประชุมการทำงานของ คณะทำงาน เนื่องจากเหตุผลที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่า การประชุมคณะกรรมการเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำงาน และยังมีหน้าที่ข้างเคียงอีกหลายอย่าง เช่น เป็นการกลไกการเชื่อมโยงความ เข้าใจของกรรมการให้เข้ามาหากัน
- ควรมีระเบียบว่าด้วยวิธีการสรรหาคณะกรรมการ วาระและการสิ้นสภาพของ คณะกรรมการรวมทั้งค่าตอบแทนของคณะกรรมการ
- ควรมีระเบียบเกี่ยวกับแหล่งรายได้ของวิถุชุมชน เช่น การรับงานโฆษณา

(4) มาตรการที่เป็นหลักประกันความมั่นคงและความต่อเนื่องของวิถุชุมชน

ผลการวิจัยเรื่องวิถุชุมชนที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่า จุดอ่อนที่ให้งานวิถุชุมชนหยุดชะงักไม่อาจเติบโตไปได้นั้น เป็นเพราะขาดมาตรการที่เป็นหลักประกันความมั่นคงและความต่อเนื่องในส่วนที่เกี่ยวกับ 2 องค์ประกอบสำคัญ คือ การจัดสรรเวลาและการจัดสรรงบประมาณ

- การโยกย้ายรายการออกอากาศตลอดเวลา ส่งผลกระทบกับการเปิดรับฟังวิทยุชุมชนอย่างมาก กล่าวคือทำให้ชาวบ้านเบื่อหน่ายและไม่ติดตามรับฟัง ดังนั้น ต้องมีระเบียบปฏิบัติในการจัดสรรเวลาที่แน่นอนแก่วิทยุชุมชน

- การจัดสรรช่วงเวลาต้องให้สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของชุมชน ดังนั้น การเลือกช่วงเวลาควรเป็นผลมาจากการสำรวจความต้องการของผู้ฟัง

- ควรมีการวางแผนนโยบายที่จะเพิ่มสัดส่วนของรายการวิทยุชุมชนให้มากขึ้น และหลากหลาย

- ควรมีมาตรการหรือแผนงานที่จะแสวงหาแหล่งรายได้/งบประมาณสำหรับการทำวิทยุชุมชน

(5) ความพร้อมด้านเทคนิคและอุปกรณ์

ความพร้อมด้านเทคนิคและอุปกรณ์นั้นมียู่ 2 ส่วน ส่วนหนึ่งคือเทคนิคด้านการส่งวิทยุเพื่อให้มีผลการรับฟังที่ชัดเจน ซึ่งจะทําชาวบ้านเข้าถึงวิทยุชุมชนในฐานะผู้ฟัง (เป็นหลักการพื้นฐานของวิทยุโดยทั่วไป)

อีกส่วนหนึ่งเป็นความพร้อมทางเทคนิคสำหรับวิทยุชุมชนโดยเฉพาะ เนื่องจากวิทยุชุมชนต้องการการมีส่วนร่วมจากชุมชนทั้งในฐานะผู้รับฟังที่สนใจและการมาเป็นผู้ร่วมรายการ/ แยกรับเชิญ โดยเฉพาะการจัดรายการสด ดังนั้นอุปกรณ์พื้นฐาน เช่น โทรศัพท์ จึงต้องมีจำนวนมากพอที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้ฟังโทรเข้ามามีส่วนร่วมในรายการได้ รวมทั้งมีไมโครโฟนและหูฟัง (Headphone) ที่มีปริมาณมากเพียงพอและมีคุณภาพดี

นอกจากนั้น ก็ต้องมีอุปกรณ์และเทคนิคสำหรับการถ่ายทอดรายการในกรณีที่มีการจัดเวทีวิทยุสัญจรนอกสถานที่/ในชุมชน เช่นรถถ่ายทอด (OB Van) หรือพวกเทปบันทึกเสียง เป็นต้น

(6) ความพร้อมเรื่องการบริหารงานกับแหล่งข้อมูลและฐานข้อมูล

เนื่องจากลักษณะการทำงานของวิทยุชุมชนนั้น มิใช่การพึ่งพาบรรดานักจัดรายการ/ นักข่าวมืออาชีพกลุ่มเล็ก ๆ อีกต่อไป หากแต่เป็นรูปแบบการกระจาย (decentralize) ทั้งอาสาสมัครส่งข่าว ชาวบ้านที่เข้ามาเป็นนักจัดรายการ และชาวบ้านที่เข้ามาเป็นแขกรับเชิญ / วิทยากร / ผู้ร่วมสนทนา นอกจากนี้ เนื้อหาของรายการก็ยังคงต้องตอบสนองความต้องการของชุมชน

ดังนั้น โครงสร้างเชิงระบบที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ระบบการจัดเก็บข้อมูล ทั้งที่เป็นข้อมูลเรื่องตัวบุคคลที่จะเป็นแหล่งข้อมูล เช่น มีการทำทะเบียนรายชื่อและวิธีติดต่อของ

อาสาสมัคร/ผู้สื่อข่าวท้องถิ่น/วิทยากร/ผู้นำภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น และฐานข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาจัดรายการ

(7) ปัจจัยด้านความตื่นตัวเรื่องสิทธิในการสื่อสารของประชาชน

เนื่องจากวิทยุชุมชนเป็นวิทยุที่จะต้องดำเนินการ “โดย” ประชาชน ดังนั้นประชาชนจึงต้องมีความเข้าใจใหม่ในเรื่องเกี่ยวกับบทบาทของตนเองกับวิทยุ จากแต่เดิมที่ประชาชนเคยเป็นเพียง “ผู้ฟังเฉย ๆ” แต่ในรูปแบบวิทยุชุมชนอย่างใหม่นี้ ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะ “เจ้าของวิทยุชุมชน”

ดังนั้น จึงต้องมีกลไกและกระบวนการต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ประชาชนมีความตื่นตัวในสิทธิในการสื่อสารของประชาชน ซึ่งงานวิจัยเรื่องวิทยุชุมชนที่ผ่านมาได้แสวงหากลไกต่าง ๆ หลหลายรูปแบบ เช่น การจัดฝึกอบรมเรื่องสิทธิการสื่อสารและวิทยุชุมชนให้แก่อาสาสมัครการจัดวิทยุชุมชนสัญจรตามชุมชนหรือศูนย์รวมของเมืองต่าง ๆ การจัดนิทรรศการสัญจร การประชาสัมพันธ์วิทยุชุมชนผ่านสื่อต่าง ๆ การจัดเวทีสนทนา เวทีประชาคม เป็นต้น

นอกเหนือจากโครงสร้างทั้ง 7 ประการที่กล่าวมาแล้ว ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อนี้ วิทยุชุมชนก็ยังคงต้องการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการ ทางเทคนิค ด้านการบริหารจัดการ ความรู้ในการผลิตรายการ งบประมาณ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม แกนกลางของวงล้อ ที่จะขับเคลื่อนนี้ก็จะต้องเป็นโครงสร้างภายในของวิทยุชุมชนเอง

2.4.2 คณะกรรมการดำเนินงาน

ปัจจุบันนี้ วิทยุชุมชนหลายแห่งในประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงทดลองแสวงหารูปแบบการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ลงตัว ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคณะกรรมการและการดำเนินงานนั้น จึงเป็นเพียงการถอดบทเรียนออกมาจากงานวิจัยวิทยุชุมชนในที่ต่าง ๆ เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะประการหนึ่งก็คือ คณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนเป็นกลไกที่สำคัญอย่างยิ่งในการชี้ขาดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของงานวิทยุชุมชน เนื่องจากเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งหมด

(1) จำนวนและขนาดของคณะกรรมการ

โดยทั่วไปแล้ว คณะกรรมการดำเนินงานของวิद्यุชุมชนในช่วงระยะเปลี่ยนผ่านนี้ มักจะมี 3 ชุด คือ

- คณะกรรมการบริหาร
- คณะกรรมการ/อนุกรรมการผลิตรายการ
- อาสาสมัคร

สำหรับจำนวนคนในคณะกรรมการแต่ละชุดนั้น ผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า

ก. คณะกรรมการบริหาร นั้นไม่ควรจะมีจำนวนมากเกินไป (ไม่ควรเกิน 15 คน) เนื่องจากจะมีปัญหาในเรื่องการเรียกประชุมและความคล่องตัวในการทำงาน แต่ควรจะมีภูมิหลังที่หลากหลายและเป็นตัวแทนของคนทุกกลุ่มที่ได้กล่าวมาแล้ว

ข. คณะอนุกรรมการ/กรรมการผลิตรายการ ไม่ควรมีจำนวนมากเกินไป และควรแน่ใจว่า เป็นคนที่จะมีเวลาทุ่มเทให้กับการทำงานอย่างแท้จริง

ค. อาสาสมัคร สามารถมีจำนวนมากอย่างไม่จำกัด

(2) การกำหนดภารกิจ/หน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละชุด

ควรมีการกำหนดภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการ/อนุกรรมการแต่ละชุดเอาไว้ให้ชัดเจนแน่นอน เช่น

คณะกรรมการบริหาร ควรมีขอบเขตความรับผิดชอบดังนี้ เช่น

- กำหนดนโยบาย รูปแบบ และเนื้อหารายการ
- วางแผนงานและดูแลให้มีการดำเนินงานไปตามแผนนโยบาย
- สรรหาคณะกรรมการ/อนุกรรมการผลิตรายการ
- เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการของคณะกรรมการผลิตรายการ
- สนับสนุนการผลิตรายการทั้งในเรื่องงบประมาณ อุปกรณ์ และการขยาย

เครือข่าย

- วิเคราะห์กลยุทธ์และมาตรการที่เกี่ยวกับการปรับปรุงรายการ
- นำเสนอแนวทางและวิธีการพัฒนาวิद्यุชุมชนให้เป็นไปตามนโยบาย ฯลฯ

คณะกรรมการ/อนุกรรมการผลิตรายการ ควรมีขอบเขตรับผิดชอบดังนี้ เช่น

- กำหนดช่วงเวลาออกอากาศและความยาวของรายการ

- ผลิตและจัดทำรายการวิทยุชุมชนให้เป็นไปตามกรอบแนวคิดที่คณะกรรมการบริหารกำหนดมาให้
- ตัดสินใจในการเชิญบุคคลหรือองค์กรมาให้ข้อมูลหรือมาร่วมรายการได้ตามความเหมาะสม
- ประสานกับแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น หรือผู้นำชุมชน รวมทั้งประสานกับอาสาสมัคร
- คัดเลือกประเด็นเนื้อหาและจัดหาเนื้อหาเพื่อผลิตรายการ
- ประชาสัมพันธ์รายการผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น จัดส่งข่าวสารเพื่อเผยแพร่ ถ่ายทอดเสียงผ่านทางหอกระจาย รวมทั้งค้นคึกิจกรรมเสริมรายการวิทยุชุมชน เช่น เวทีวิทยุชุมชนสัญจร
- จัดทำไต่เตลรายการ
- รับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน ฯลฯ

(3) ที่มาของคณะกรรมการ

ผลจากการวิจัยที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นว่า มีวิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการแบบใดบ้างที่ได้ผล/แบบใดที่ไม่ได้ผล ดังนี้

ก. วิธีการที่ไม่ควรนำมาใช้

- ได้แก่วิธีการที่หน่วยงานของรัฐใช้วิธีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาหรือมาจากการสรรหาของคณะทำงานที่แต่งตั้งโดยทางสถานีของรัฐ
- วิธีการคัดเลือกโดยเจ้าหน้าที่รัฐใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว คนรู้จักญาติพี่น้องหรือคนใกล้ชิด
- วิธีการคัดเลือกโดยเจ้าหน้าที่รัฐใช้เกณฑ์เรื่องความสะดวก เช่น เลือกเอาคนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานีเป็นต้น

ข. วิธีการที่ควรนำมาใช้

- ได้แก่วิธีการที่มีการเลือกตั้งมาจากตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มอาชีพ กลุ่มอายุ ทุกเพศ
- ในกรณีที่ชุมชนนั้นมีการจัดตั้งประชาคม ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของคนทุกกลุ่มอยู่แล้ว ก็อาจจะเลือกตัวผ่านกลุ่มของประชาคม
- ประสบการณ์ของการคัดเลือกคณะกรรมการทุกชุดของวิทยุชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์นั้น มีความน่าสนใจมาก เนื่องจากให้มีการใช้วิธีการหลาย ๆ วิธีการผสมผสานกันเช่น ก่อนที่จะมีการก่อตั้งวิทยุชุมชน ทางสถานีได้เคยมีประสบการณ์การเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้า

มาร่วมรายการวิทยุอยู่แล้ว และได้รวบรวมรายชื่อเครือข่ายผู้สนใจกิจการวิทยุ และใช้ฐานข้อมูลเครือข่ายเป็นส่วนหนึ่งของการคัดเลือกคณะกรรมการ อีกส่วนหนึ่งได้มาจากเครือข่ายอาสาสมัครประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน (อปม.) ที่กรมประชาสัมพันธ์ไปจัดอบรมเอาไว้ อีกช่องทางหนึ่งคือการประกาศรับสมัครผ่านทางรายการวิทยุกระจายเสียงให้ ผู้ที่สนใจเขียนจดหมายส่งมาที่สถานีหรือเดินทางมาสมัครที่สถานีก็ได้

(4) คุณสมบัติของคณะกรรมการ

ผลจากการวิจัยเรื่องวิทยุชุมชนในหลาย ๆ ที่ ให้บทเรียนบางประการเกี่ยวกับคุณสมบัติของคณะกรรมการวิทยุชุมชนว่า ควรมี/ไม่ควรมีคุณสมบัติอะไรบ้าง ดังนี้

- คณะกรรมการควรเป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้น เพราะงานวิทยุต้องการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แปลกใหม่อยู่ตลอดเวลา
- เป็นผู้ที่รักและพร้อมที่จะอุทิศตนเองเพื่อชุมชน เพราะงานวิทยุชุมชนเป็นงานเพื่อรวมมิใช่ธุรกิจ ควรเป็นผู้ที่มีเวลาว่างพอสมควรที่จะทำงานให้ส่วนรวมภายในช่วงเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
- มีความบริสุทธิ์ใจในการทำงาน ไม่มีเป้าหมายเพื่อหวังผลประโยชน์แอบแฝงอยู่เบื้องหลัง สำหรับคุณสมบัติข้อนี้ จำเป็นต้องผ่านการตรวจสอบด้วยกระบวนการเลือกตั้งของชุมชนเท่านั้น เนื่องจากเป็นคุณสมบัติที่ต้องดูจากประวัติชีวิตที่ผ่านมา
- คณะกรรมการวิทยุชุมชนนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้นำชุมชน เช่น กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านขอให้เป็นผู้ที่รักและสนใจงานวิทยุเป็นใช้ได้
- ประสบการณ์จากงานวิทยุชุมชนบางแห่งพบว่า คณะกรรมการมีการเสนอบุคคลอื่นที่โดดเด่นหรือมีอิทธิพลในชุมชนที่ตนเห็นว่าเหมาะสมเป็นกรรมการเพื่อหวังผลการสนับสนุนรายการบางอย่าง เช่น การเงิน ความสะดวกในการทำงานหรือวิทยากร ซึ่งความคิดดังกล่าวนั้นพิสูจน์แล้วว่าไม่ถูกต้อง เพราะบุคคลที่เด่นหรือมีอิทธิพลอาจจะส่งผลเสียมากกว่าผลดีต่อการทำงานกลุ่ม เนื่องจากมีลักษณะที่ข่มกรรมการคนอื่น ๆ จนไม่มีการแสดงความคิดเห็นอย่างเสมอภาคเป็นประชาธิปไตย
- ปรากฏการณ์ที่ต่อเนื่องจากที่กล่าวมาแล้วก็คือ หากกรรมการมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันมากเท่าไร ก็ยังเกิดความเกรงใจกันมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นการเลือกกรรมการที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน และมีลักษณะความเป็นตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมจึงเป็นข้อพิจารณาประกอบด้วย

2.4.3 การบริหารจัดการ

นอกเหนือจากส่วนประกอบเรื่องคณะกรรมการวิทยุชุมชนที่เป็นหัวใจห้องหนึ่งแล้ว เรื่องที่เป็นหัวใจห้องที่สองของวิทยุชุมชนก็คือ เรื่อง “การบริหารจัดการ” ซึ่งดูเหมือนว่า สังคมไทย จะเป็นโรค “หัวใจห้องที่สองอ่อน” ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการองค์กรใหม่ ๆ เช่น วิทยุชุมชนและเรายังต้องการการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้อีกมาก

(1) 4 มิติและหลักการของการบริหารจัดการ

สำหรับการบริหารจัดการเรื่องวิทยุชุมชนนั้น มีมิติ 4 ด้านที่ต้องบริหารจัดการให้ครอบคลุมดังนี้

- การบริหารจัดการตัวบุคคล
- การบริหารจัดการการผลิตรายการ
- การบริหารจัดการอุปกรณ์สิ่งของ
- การบริหารจัดการงบประมาณ

ในการบริหารจัดการทั้ง 4 มิตินี้ การบริหารจัดการองค์กร เช่น วิทยุชุมชน จำเป็นต้องมีหลักการสำคัญบางประการในการบริหารจัดการ เพื่อให้สอดคล้องกับความหมายที่แท้จริงของวิทยุชุมชน คือ

- หลักการบริหารอย่างเป็นอิสระ โดยปราศจากการครอบงำกันเองภายในกลุ่มคณะกรรมการ และเป็นอิสระจากการครอบงำจากอิทธิพลภายนอก ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลของการเมืองท้องถิ่น ธุรกิจ โฆษณา และอื่น ๆ
- หลักการบริหารแบบประชาธิปไตย ผลการวิจัยเรื่องวิทยุชุมชนที่ผ่านมาได้พิสูจน์แล้วว่า ระบบการบริหารแบบ “แต่งตั้ง/สั่งการ/ควบคุม” แบบราชการนั้น ไม่อาจก่อให้เกิดโฉมหน้าของวิทยุชุมชนที่แท้จริงได้ การบริหารจัดการวิทยุชุมชนจึงต้องใช้หลักการ “เลือกตั้ง/ประชุมหาข้อสรุป/กำหนดกรอบ/สร้างจิตสำนึก”
- หลักการบริหารร่วม ถึงแม้จะมีคณะกรรมการหลาย ๆ ชุด รวมทั้งมีการแบ่งฝ่ายงานต่าง ๆ แต่ทว่าความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการต่าง ๆ นั้น มิได้เน้นลักษณะลำดับชั้นที่มีใครสูงกว่า/ต่ำกว่า มีอำนาจเหนือกว่า/น้อยกว่า แต่ทว่าคณะกรรมการทุกชุด ฝ่ายทุกฝ่าย จะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารที่เรียกว่าเป็น “การบริหารร่วมกัน”

(2) โครงสร้างการบริหารจัดการ

โครงสร้างของการบริหารจัดการวิद्यุชุมชนประกอบด้วย 6 ส่วนที่สำคัญคือ

ก. การกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์

ในภาคปฏิบัติดูเหมือนจะเป็นข้ออ่อนของการบริหารงานแบบไทย ๆ เนื่องจากมักไม่ได้มีการระบุเอาไว้อย่างชัดเจน มักถือว่า “รับรู้กันได้โดยปริยาย” หรือไม่ได้จัดลำดับความสำคัญทั้ง ๆ ที่เป้าหมายจะเป็นเสมือนเชือกแห่งการผูกร้อยความเข้าใจของคนทำงานเป็นปลาแรก

ตัวอย่างเช่น หากในหมู่คนทำงานวิद्यุชุมชนมีความเข้าใจว่า การมาทำวิद्यุชุมชนก็เพื่อให้มีรายการวิทยุออกอากาศอยู่ได้ทุกวัน นี่ก็คงเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปจากเรื่อง “วิद्यุชุมชน” หรือตัวอย่างที่ได้ยกมากล่าวถึงความสำคัญของเป้าหมายว่า วิद्यุชุมชนไม่ใช่วิทยุ “เพื่อ” ชุมชนเท่านั้น แต่เป้าหมายที่สำคัญคือ เป็นวิทยุ โดย ชุมชน

ฉะนั้น เป้าหมายสูงสุดของวิद्यุชุมชนที่อาจจะระบุได้ในที่นี้ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดมาจาก “ที่มาที่ไป” ของวิद्यุชุมชน นั่นคือ

- เป็นวิทยุที่มีลักษณะประชาธิปไตยอย่างเต็มที่ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือไปสร้างสังคมประชาธิปไตย
- เป็นวิทยุที่มีบทบาทในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งในด้านต่าง ๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นวิทยุที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างตรงเป้าและแท้จริง

ความไม่ชัดเจนในเรื่องเป้าหมาย/วัตถุประสงค์นี้ จะเป็น “การตกบันไดขั้นแรก” ที่จะส่งผลให้เกิดอาการตกบันไดขั้นต่อ ๆ ไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางนโยบาย การวางแผนงาน การเลือกคณะกรรมการ วิธีการดำเนินงาน ฯลฯ ดังตัวอย่างที่ได้กล่าวมาในตอนข้างต้น

ดังนั้น ภารกิจแรกที่พึงกระทำในการเรียกประชุมกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวิद्यุชุมชนก็คือ การทำข้อตกลงกันในเรื่องเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของโครงการวิद्यุชุมชน ซึ่งจะต้องเขียนออกมาให้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน ต้องหมั่นนำเอาเป้าหมายมาทบทวนอยู่เสมอ เวลาที่เกิดปัญหาและต้องตัดสินใจ รวมทั้งใช้เป็นธงหลักในการประเมินผล

ข. นโยบาย

ในขณะที่เป้าหมายเป็นเสมือนการให้คำตอบแก่ผู้เดินทางว่า จุดหมายปลายทางที่เราจะไปให้ถึงนั้นอยู่ที่ไหน แต่ในการเดินทางนั้น เรามีวิธีการหลายแบบที่จะใช้ได้ วิธีการที่เราเลือกใช้ก็คือนโยบายนั่นเอง หากเราวางนโยบายเอาไว้เอง จะสร้างวิद्यุชุมชนให้มีลักษณะประชาธิปไตยให้มากที่สุด เราก็ต้องกำหนดนโยบายให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในกิจการวิทยุให้หลากหลายรูปแบบหรือหากเราวางเป้าหมายที่จะเพิ่มความนิยมในการรับฟังของชุมชน เราก็ต้องกำหนดนโยบายให้มีการประชาสัมพันธ์รายการวิทยุชุมชนให้กว้างขวางที่สุด เป็นต้น

ค. แผนงาน

แผนงานเป็น “สะพานเชื่อมต่อ” ระหว่างเป้าหมายที่เป็นสิ่งที่เป็นนามธรรมจับต้องไม่ได้ กับ กิจกรรมการทำงานที่เป็นรูปธรรม มองเห็นจับต้องได้ และเป็นการคำนวณสมดุลระหว่างทรัพยากรที่เรามีกับเป้าหมายที่วางเอาไว้ให้รับมือกัน

ในแผนงาน นอกจากจะต้องมีรายละเอียดของวัตถุประสงค์แล้ว อย่างน้อยก็จะต้องมีการระบุหัวข้อเหล่านี้ให้ชัดเจนคือ

- จะต้องทำอะไรบ้าง
- ใครทำอะไรบ้าง
- ทำอย่างไร
- เมื่อไหร่เริ่มต้น/เมื่อไหร่เสร็จสิ้น
- ที่ไหน
- ต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง (จำนวนคน/เวลา/งบประมาณ/สถานที่/อุปกรณ์)
- คาดหวังว่าจะมีผลงาน (output) อะไรออกมาบ้าง
- จะติดตาม/ประเมินผลด้วยวิธีการอะไร

จากหัวข้อที่ระบุข้างต้นชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า นอกจากแผนงานจะมีฐานะเป็นเหมือนสะพานเชื่อมต่อระหว่างสิ่งที่คาดหวังเอาไว้กับสิ่งที่ลงมือทำจริงแล้ว แผนงานยังเป็นเสมือนกองกลางของทีมฟุตบอลที่ช่วยให้เกิดการประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ เนื่องจากในแผนงานนั้นทุกคนจะมองเห็นภาพรวมว่า ใครจะต้องทำอะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน

สำหรับประเภทของแผนงานนั้น ในองค์กรทั่ว ๆ ไปมักจะมีการวางแผนงาน 3 ประเภทคือ แผนงานระยะยาว (เช่น 1-3ปี) แผนงานระยะกลาง (เช่น 6 เดือน) และแผนงานระยะสั้น (เช่น ทุกอาทิตย์/ทุกเดือน) โดยที่แผนทั้ง 3 ประเภทนี้ต้องสอดคล้องกัน

และสำหรับงานวิทยุชุมชน ซึ่งมีลักษณะเหมือนงานวิทยุโดยทั่วไปต้องการการทำงานประสานจากหลาย ๆ ฝ่าย มิใช่งานประเภท “ศิลปินเดี่ยว” หรือ “One man Show” และยังเป็นงานที่ต้องมีการเตรียมการล่วงหน้าเอาไว้ก่อน มิใช่การดันกลอนอย่างปัจจุบันทันด่วน ก็ยังมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นเป็นทวีคูณที่จะต้องมีการวางแผนอย่างละเอียด เช่น การวางแผนรายการประจำเดือนทั้งเพื่อให้มีการเตรียมล่วงหน้า และเพื่อให้มีการ “เปลี่ยนแผน” ในกรณีที่เกิดปัญหาอุปสรรคขึ้นมา

สำหรับเรื่องการวางแผนงานนี้ ผลการวิจัยเรื่องวิทยุชุมชนที่ผ่านมาได้ข้อค้นพบที่ชวนให้น่ากังวลใจว่า ยังไม่ค่อยมีการวางแผนในการทำงานวิทยุชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลทำให้ความใฝ่ฝันเรื่องวิทยุชุมชนไม่อาจแปรมาเป็นความจริงได้

ง. มีการจัดระบบการแบ่งงานกันทำ

การจัดระบบการแบ่งงานกันทำนั้น มีประโยชน์หลายอย่างกล่าวคือ นอกจากจะทำให้รู้ว่าใครต้องทำอะไรบ้างแล้ว ยังเป็นการกระจายความรับผิดชอบและภาระออกไป รวมทั้งมองเห็นปริมาณที่แต่ละตำแหน่งต้องรับผิดชอบ

การจัดระบบแบ่งงานกันทำอาจจะมีหลายแบบ แล้วแต่ความต้องการของวิทยุชุมชนในแต่ละที่ ตัวอย่างเช่น ในการแบ่งฝ่ายงานต่าง ๆ นั้น ควรมีการระบุลักษณะรายละเอียดของงาน (Job description) ของแต่ละฝ่ายงานจะครอบคลุมงานอะไรบ้าง ทั้งนี้ในกรณีที่มีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนตัวบุคคล คนใหม่จะสามารถเรียนรู้การทำงานได้อย่างรวดเร็วโดยดูจากลักษณะรายละเอียดของงาน ตัวอย่างรายละเอียดของงานก็เช่น ฝ่ายรายการกระจายเสียง (วิทยุบุรีรัมย์) มีหน้าที่ในการผลิตรายการ วางผังรายการ ตลอดจนบรรจुरายการเพื่อเผยแพร่ในการเสนอข่าว ความรู้ ความบันเทิงอย่างมีสัดส่วนและมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบรายการ วางแผนผลิตและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตามนโยบาย

จ. ประสานงาน

การประสานงานเปรียบเสมือนเลือดที่นำมาทั้งของดีและของเสียไปส่งต่อตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย หากร่างกายขาดเลือดแล้ว อวัยวะทุกส่วนก็ไม่อาจจะทำงานต่อไปได้ ฉะนั้นใดก็ตามที่การประสานงานในวิทยุชุมชนก็คือกลไกหล่อเลี้ยงการทำงานของวิทยุชุมชนนั่นเอง

มีบทเรียนที่น่าสนใจเกี่ยวกับการสร้างสรรค์กลไกในการประสานงานให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ จากตัวอย่างการปฏิบัติงานของวิทยุชุมชน ดังนี้ เช่น

- น่าจะมีการแต่งตั้งตำแหน่ง “เจ้าหน้าที่/ผู้ประสานงาน” ในระดับต่าง ๆ เอาไว้เลย เช่น วิทยุชุมชนโคราชมีหน้าที่ประสานงานรายการ หรือมีการกำหนดตำแหน่งผู้ประสานงานระหว่างคณะกรรมการบริหารกับคณะกรรมการผลิตรายการ เป็นต้น

- ต้องหมั่นมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ/ต่อเนื่อง เนื่องจากธรรมชาติการทำงานของวิทยุชุมชนมิได้ใช้ “การสั่งการ” แต่ใช้ “การตกลงร่วมกัน/ต่อรองความคิดเห็น” กัน ดังนั้น จึงต้องมีการใช้ที่ประชุม

- กลยุทธ์ที่จะทำให้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ/ต่อเนื่องนั้น มีหลายวิธีการ เช่น กำหนดวันประชุมที่แน่นอนในแต่ละเดือน หรือการนัดหมายวันประชุมครั้งต่อไปในตอนท้ายของการประชุมทุกครั้ง

ฉ. การประเมินผล

การประเมินผลจะต้องถูกบรรจุเอาไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานเสมอ และจะต้องมีการทำแผนประเมินผลเอาไว้อย่างชัดเจน แน่แน่นอน

(3) กลไกการควบคุม

เป็นเรื่องแน่นอนว่า ในการบริหารจัดการทั้งหลายนั้น จำเป็นต้องมีระบบการควบคุมเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามที่วางเป้าหมายหรือวางแผนเอาไว้ ปัญหาที่มีอยู่ว่า จะใช้ระบบการควบคุมแบบไหน อย่างไร มากกว่า สำหรับประสบการณ์การทำวิทยุชุมชนที่ผ่านมาของคนไทยได้ให้บทเรียนว่า กลไกในการควบคุมการทำงานของวิทยุชุมชนนั้นต้องมีหลากหลาย และใช้การควบคุมเพื่อสร้างสมดุลระหว่าง “การบรรลุเป้าหมาย” กับ “การมีส่วนร่วมของคนทำงาน” ตัวอย่างกลไกการควบคุมที่หลากหลายนั้น ได้แก่

ก. กฎระเบียบ เป็นกลไกแบบเดิม ๆ ที่พวกเราส่วนใหญ่คุ้นเคยกันดี เนื่องจากการทำงานกับคนหมู่มาก จำเป็นต้องมีข้อตกลงร่วมกันในรูปของกฎระเบียบ เพื่อเป็นหลักประกันว่าวิทยุชุมชนจะทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมอย่างแท้จริง ตัวอย่างกฎระเบียบที่ควรมีก็เช่น การกำหนดคุณสมบัติของผู้จัด/ผู้ดำเนินรายการ รายการที่จะออกอากาศ การควบคุมโฆษณาและบริหารธุรกิจ ค่าตอบแทนของฝ่ายต่าง ๆ เป็นต้น

ข. การประชุม ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า การประชุมเป็นวิธีการสำคัญในการดำเนินงานแบบประชาธิปไตย นอกจากนั้น การประชุมยังสามารถทำหน้าที่เป็นกลไกการควบคุม การความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานด้วย

ค. การประเมินผล การประเมินผลก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการควบคุม เนื่องจากได้มีการระบุระยะเวลาและเป้าหมายที่แน่นอนของการประเมินผลเอาไว้ อย่างไรก็ตาม การประเมินผลในงานวิทยุชุมชนก็ไม่ควรเน้นเท่าที่ที่วัดแค่ “ความสำเร็จ/ความล้มเหลว” มากจนเกินไป แต่ควรมุ่งที่ “การเรียนรู้ร่วมกัน” เพื่อมิให้ทำลายขวัญและกำลังใจของคนทำงาน

ง. ระบบการตรวจสอบ ในบางมิติของการบริหารจัดการเช่น การเงิน/บัญชี/งบประมาณ ควรมีระบบการตรวจสอบทั้งจากภายนอกและภายใน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงาน

อนึ่ง มีข้อสังเกตจากผลการวิจัยที่ผ่านมาว่า เนื่องจากในระยะเปลี่ยนผ่านนี้ ยังมีกลไกการควบคุมหลายแบบที่นำเอากฎเกณฑ์ของวิทยุแบบเดิม ๆ มาใช้กับวิทยุชุมชน ซึ่งกฎระเบียบบางข้อนั้นเข้ากันไม่ได้ มีลักษณะกลั่น หรืออาจเป็นอุปสรรคต่อเป้าหมายของวิทยุชุมชนเลย ตัวอย่างเช่น กฎระเบียบเรื่องการสอบใบผู้ประกาศ ซึ่งหากในด้านหนึ่งของวิทยุชุมชนมี

เป้าหมายที่จะเปิดกว้างให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม แต่ในอีกด้านหนึ่งก็กลับมีประตูกั้นเรื่องการสอไบประกาศ ทำให้เกิดลักษณะการควบคุมที่ขัดแย้งกันเอง หรือกฎเกณฑ์ที่ต้องพูดภาษากลางไม่ให้พูดภาษาท้องถิ่นในการจัดรายการ ก็ทำให้เป้าหมายเรื่องการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นไปไม่ได้ จึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขกลไกการควบคุมแบบเดิม หรือสร้างกลไกการควบคุมตามแบบของวิทยุชุมชนขึ้นมาใช้ใหม่ โดยไม่ต้องหยิบยืมจากระบบวิทยุเดิม

2.5 แนวคิดรูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียง

การแบ่งรูปแบบของรูปแบบรายการวิทยุตามหลักการจัดรายการวิทยุ นั้น อาจแบ่งแยกออกได้เป็น 8 รูปแบบด้วยกัน ทั้งนี้พิจารณาจากองค์ประกอบของเนื้อหาที่นำเสนอในรายการ ได้แก่ คำพูด เสียงประกอบ และดนตรี ว่าได้นำมาปรากฏในรายการในลักษณะและโดยวิธีการอย่างไร รายการวิทยุทุกรายการมีองค์ประกอบในรายการคือคำพูดและดนตรีเช่นเดียวกัน แต่ถ้าหากว่าการเสนอองค์ประกอบมีลักษณะและวิธีการที่แตกต่างกันออกไปแล้ว นั้นหมายความว่า รูปแบบของรายการก็ย่อมจะไม่เหมือนกัน ดังนั้นสามารถจำแนกรูปแบบรายการวิทยุได้เป็น 8 ประเภทดังต่อไปนี้ (เมธา , อ้างอิงมาจาก คม, 2548)

1. รายการพูดคุย (Talk Program) คือรายการที่มีเสียงของผู้ดำเนินรายการ และหรือผู้อื่นพูดคุยกัน ได้แก่รายการพูดคุยกับผู้ฟังโดยตรง (The Straight Talk Program) รายการสัมภาษณ์ (The Interview) รายการสนทนา (The Conversation) รายการอภิปราย (Panel Discussion)

2. รายการข่าว (News Programs) คือรายการที่จัดทำขึ้นเพื่อรายงานเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในวันหนึ่งๆ เพื่อให้ผู้ฟังรู้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทำไม รายการข่าวยังมีทั้งแบบเขียนขึ้นให้ผู้ผู้อ่านอ่าน ตลอดจนการบันทึกเสียง หรือการรายงานจากเหตุการณ์มาเสนอให้ฟัง รายการต่างๆ ที่จัดอยู่ในรายการข่าว ได้แก่ ข่าวประจำวัน (New Bulletin) รายการวิเคราะห์ข่าว (News Documentary) รายการสรุปข่าว (News Summary) รายการถ่ายทอดข่าว (On-the-Spot News) รายการข่าวสลับเพลง รายการสารคดีข่าว รายการนิตยสารข่าว (News Magazine)

3. รายการสารคดี (Feature Program) คือรายการที่ให้สาระความรู้เจาะลึกลงไปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่มีวิธีการนำเสนอหลายลักษณะเพื่อความน่าสนใจให้มากที่สุด ดังนั้นรายการสารคดีต้องมีความหลากหลายแต่มีเอกภาพของรายการ รายการสารคดีมีหลายลักษณะตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของรายการ ประกอบไปด้วย รายการสารคดีทั่วไป (Feature) รายการสารคดี

ท่องเที่ยว (Touring Feature) รายการสารคดีเชิงวิเคราะห์ (Documentary) รายการสารคดีเชิงข่าว (News Documentary)

4. รายการนิตยสาร (Magazine Program) เป็นการรวมการจัดรายการหลายๆ รูปแบบเข้าด้วยกัน โดยถือหลักการของความหลากหลาย และเอกภาพของรายการ คือในรายการหนึ่งจะต้องมีแกน (Theme) ของเรื่องและทุกหัวข้อ (Item) ก็จะต้องมีแนวคิดที่สอดคล้องกันกับแกนของรายการ แต่ไม่ได้หมายความว่าทุกหัวข้อจะต้องเป็นเรื่องเดียวกันแต่ละหัวข้อจะเป็นเรื่องอะไรก็ได้วิธีการนำเสนอรายการก็แตกต่างกันออกไปด้วยแต่มีสิ่งเชื่อมโยงหัวข้อต่างๆ ไว้ทำให้รายการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในขณะที่เนื้อเรื่องและวิธีการนำเสนอในแต่ละหัวข้อจะหลากหลายต่างกันไป

5. รายการเพื่อการศึกษา (Educational Program) เป็นรายการที่ให้ความรู้โดยตรงด้วยลักษณะของรายการที่เหมาะสมกับเนื้อหาต่างๆ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

6. รายการสาระบันเทิง (Light Entertainment Program) เป็นรายการประเภทเบาสมอง เสนอสิ่งละอันพันละน้อย (Variety Show) เช่น รายการแข่งเกมต่างๆ รายการแข่งขันตอบปัญหาชิงรางวัล รายการประกวดร้องเพลง รายการตลกขบขัน

7. รายการละคร (Radio Drama Program) เป็นรูปแบบรายการที่ใช้เสียงต่างๆ บอกเรื่องราว ซึ่งอาจถูกผู้เขียนบทแต่งขึ้นมาเอง หรือดัดแปลงมาจากนวนิยายที่นักประพันธ์เขียนขึ้นเป็นได้ทั้งประเภทที่จบในตอนและประเภทที่เล่นติดต่อกันทุกวัน

8. รายการดนตรี (Music Program) เป็นรูปแบบรายการอีกประเภทหนึ่งที่มีความสนใจฟังกันมาก ไม่ว่าจะเป็นรายการที่บันทึกเทปไว้ล่วงหน้า หรือเป็นรายการสด การจัดทำรายการเพลงมีวิธีการจัดหลายลักษณะด้วยกัน เช่น รายการเพลงไทยเดิม รายการเพลงไทยสากล รายการเพลงคลาสสิก เป็นต้น

จากแนวคิดการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นลักษณะการจัดแบ่งประเภทรายการที่ยึดถือปฏิบัติกันมา แต่ลักษณะรูปแบบและเนื้อหาในรายการวิทยุชุมชนที่เป็นสากลยังไม่มีรูปแบบรายการที่ชัดเจน ผู้วิจัยจะใช้การกรอบแนวคิดเรื่องรูปแบบ และเนื้อหาของรายการวิทยุชุมชนในการพิจารณาลักษณะรูปแบบ และเนื้อหาในการนำเสนอรายการของรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ว่าเป็นไปตามหลักการของวิทยุชุมชนหรือไม่

2.6 แนวคิดการจำแนกลักษณะเนื้อหาของรายการวิทยุกระจายเสียง

ลักษณะเนื้อหาของรายการวิทยุ คือลักษณะของสารที่ปรากฏอยู่ในรายการวิทยุ ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบดังต่อไปนี้ (ประเสริฐ, อ้างอิงมาจาก คม, 2548)

1. เนื้อหาประเภทที่มุ่งให้สาระ เป็นเนื้อหาของรายการลักษณะที่เป็นข้อมูลข่าวสาร เรื่องราวต่างๆ ที่เป็นสาระความรู้ ซึ่งมักพบในรูปแบบรายการพูดคุย รายการข่าว และรายการสารคดี

2. เนื้อหาประเภทที่มุ่งให้ความบันเทิง เป็นการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวของความสนุกสนาน รื่นเริง หรือเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายหรือเร้าอารมณ์ เช่น เนื้อหากีฬา เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก เป็นต้น

3. เนื้อหาโฆษณาสินค้าและบริการ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่เป็นผู้อุปถัมภ์หรือผู้สนับสนุนรายการ โดยเป็นการอธิบายถึงสรรพคุณของสินค้า วิธีใช้ สถานที่จำหน่าย

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากแนวคิดที่กล่าวถึงในตอนต้นแล้วยังมีงานวิจัยอื่น ๆ ที่น่าสนใจ และน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ดังนี้

สร้อยรัศ สมศรีรีน (2548) ศึกษาเรื่องการบริหารสถานีวิทยุชุมชน ในจังหวัดกาญจนบุรี โดยศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่าการบริหารจัดการสถานีวิทยุเสียงชุมชนกาญจนบุรี มีการบริหารจัดการโดยตัวแทนของชาวบ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของสื่อ มาร่วมตัวกันเป็นกลุ่มปฏิรูปสื่อภาคประชาชน มีโครงสร้างการบริหารจัดการตามขั้นตอนของการดำเนินงานกล่าวคือ คณะกรรมการของสถานี ประกอบด้วยตัวแทนชาวบ้านจากกลุ่มต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง กลยุทธ์ และมาตรการในการ

ปรับปรุงพัฒนารายการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน จนจัดทำรูปแบบผังรายการของสถานี รวมทั้ง ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกผู้ดำเนินรายการจากชาวบ้านกลุ่มต่างๆ ที่สนใจเป็นอาสาสมัครเข้ามาจัดรายการ

สุกัญญา แก้วศิริ (2537) ได้ศึกษารูปแบบและความสนใจในการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงของผู้ดำเนินรายการในจังหวัดขอนแก่น ได้ศึกษาพบว่า 1.) จากการส่งแบบสอบถามไปยังประชากรที่ทำการศึกษา 82 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 68 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.92 ซึ่งพบว่ารูปแบบของรายการที่ผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียงกระทำอยู่ในปัจจุบัน ส่วนสารคดี ตามลำดับ ส่วนความสนใจในการดำเนินรายการนั้น ได้แก่ รายการบันเทิง ($\bar{x} = 4.01$) จะเป็นลักษณะเพลงไทยสากล รองลงไปคือรายการความรู้หรือสารคดี ($\bar{x} = 3.75$) จะเป็นรายการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และรายการข่าว ($\bar{x} = 3.63$) ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับรายการข่าวท้องถิ่น ทางด้านการดำเนินงาน ผู้ดำเนินงาน ผู้ดำเนินการรายการจัดเป็นรายการสด (ร้อยละ 57.4) เป็นการทำงานคนเดียวควบคุมเสียงเอง (ร้อยละ 55.9) 2.) องค์ประกอบสำคัญที่กำหนดบทบาทและแนวทางของสื่อสารมวลชนในท้องถิ่นเฉพาะประเภทของวิทยุกระจายเสียงนี้พบว่า กลุ่มผู้ฟังเข้ามามีบทบาทในการกำหนดแนวทางของรูปแบบรายการ ด้วยเหตุที่ว่าผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาสาระของรายการ โดยร้อยละ 29.4 ยึดกลุ่มผู้ฟังเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกเนื้อหาสาระของแต่ละรายการ พร้อมกันนั้น การกำหนดรูปแบบของรายการก็ได้คำนึงถึงกลุ่มผู้ฟังก่อนผู้ดำเนินรายการ จึงดำเนินการกำหนดรูปแบบของรายการออกสู่มวลชน

ปัญญา เรืองเรงกุลฤทธิ์ (2546) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุชุมชนของคนโคราช สถานีวิทยุกระจายแห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยการใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศชายร้อยละ 57.00 และเพศหญิงร้อยละ 43.00 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี กำลังศึกษาหรือจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยมีอาชีพเป็นเกษตรกรมากที่สุดและมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาทมากที่สุด

ในส่วนของพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุชุมชนของคนโคราช พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับฟังรายการน้อยกว่า 3 วัน ต่อสัปดาห์ และติดตามรับฟังรายการมาไม่ถึง 1 ปี ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้ว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุชุมชนของคนโคราชในระดับปานกลาง ทั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักรายการวิทยุชุมชนของคนโคราชเนื่องจากหมุนคลื่นมาเจอโดยบังเอิญ และมีกลุ่มตัวอย่างที่เคยโทรศัพท์เข้าไปร่วมแสดงความ

คิดเห็นในรายการ ร้อยละ 17.75 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เคยโทรศัพท์เข้าไปร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการส่วนใหญ่เคยโทรศัพท์ไปไม่เกิน 4 ครั้งต่อเดือน

ในส่วนของความคิดเห็นที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อรายการวิทยุชุมชนของคนโคราช พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อรายการวิทยุชุมชนของคนโคราชอยู่ในระดับดี โดยเห็นด้วยกับข้อความที่ว่า เนื้อหารายการเป็นประโยชน์ต่อชุมชน มากที่สุด

ในส่วนของการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการรับฟังรายการวิทยุชุมชนของคนโคราช พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการวิทยุชุมชนของคนโคราช คิดเป็นร้อยละ 84.50 โดยกลุ่มตัวอย่างใช้ประโยชน์จากเนื้อหารายการ การประกอบอาชีพทางการเกษตร การทำมาหากินมากที่สุดและกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจจากการรับฟังรายการวิทยุชุมชนของคนโคราชมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจจากการรับฟังรายการในประเด็นที่ทำให้รอบรู้ขึ้นในเหตุการณ์ทั่วไปและความเคลื่อนไหวของชุมชนมากที่สุด

ลีลาวดี วัชรโรบล (2548) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในวิทยุชุมชน: กรณีศึกษาวิทยุชุมชนคนเมืองปทุม ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยศึกษาพบว่าสถานีวิทยุชุมชนคนเมืองปทุม เกิดขึ้นจากความต้องการของประชาชน ที่ต้องการมีสื่อเป็นของตนเอง เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และเป็นไปตามอุดมการณ์ของวัตถุประสงค์การตั้งวิทยุชุมชนที่ต้องการให้เป็นของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน วิทยุชุมชนแห่งนี้เป็นวิทยุชุมชนตามหลักการสากลของวิทยุชุมชน คือเกิดจากการ กลุ่มองค์กรที่มีบทบาทในชุมชนได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนเพื่อดำเนินการให้เป็นสื่อการเรียนรู้ของชุมชน โดยใช้ระบบอาสาสมัครในการดำเนินการไม่มุ่งหวังกำไรทางธุรกิจ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นอิสระปราศจากการครอบงำและแทรกแซงจากกลุ่มการเมือง กลุ่มธุรกิจถือเป็นช่องทางการสื่อสารสาธารณะที่สมาชิกในชุมชนมีบทบาทเป็นได้ทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร ผู้วิจัยได้พบว่าการสร้างวิทยุชุมชนของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน เป็นไปด้วยความยากลำบาก ด้วยปัญหาทุน ปัญหาความไม่พร้อมของบุคลากร ปัญหาเทคโนโลยี และปัญหาจากวิทยุชุมชน แบบผลประโยชน์ซึ่งตั้งแข่งและเป็นที่นิยมในหมู่ผู้ฟังมากกว่า ซึ่งหากสถานการณ์ยังเป็นไปเช่นนี้ โอกาสที่วิทยุชุมชนจะเป็นของประชาชนอย่างแท้จริงจะเกิดขึ้นได้ยาก

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด (FM 105.75)” เป็นการวิจัยในแบบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการวิเคราะห์จากเอกสาร เทปบันทึกเสียง ตลอดจนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) และการสำรวจตัวอย่างผู้รับฟัง โดยผู้วิจัยเป็นผู้วิเคราะห์เอง ตามกรอบของทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่

1. คณะกรรมการบริหารสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของการจัดตั้งสถานี วิธีการที่ใช้ในการบริหารจัดการ และขั้นตอนในการผลิตรายการ
2. กลุ่มผู้ที่สมัครเข้ามาจัดรายการในสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาในการนำเสนอของวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด
3. กลุ่มผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

3.2 วิธีการศึกษา

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ โดยทำการเลือกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มคณะกรรมการการบริหารสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสมัครใจ (Volunteer nonrandom sample) สัมภาษณ์กลุ่มคณะกรรมการการบริหารสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ซึ่งประกอบด้วย

1.1.1	นายวิศณุรักษ์	สว่างเนตร	ประธานการก่อตั้ง
1.1.2	นางสาวอรนิช	งามนิมิตร	กรรมการ
1.1.3	นางสาววรรัตน์	บรรพโคตร	กรรมการ

1.2 ผู้สมัครจัดรายการในสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสมัครใจ (Volunteer nonrandom sample) สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วย

- 1.2.1 คานตำรวจศิริชัย ศุภยสุข ผู้จัดรายการตำรวจพบประชาชน
- 1.2.2 อาจารย์เสริม ดำนนคร ผู้จัดรายการครบเครื่องเรื่องกีฬา
- 1.2.3 เด็กหญิงธนยพร กงแจ่ม ผู้จัดรายการดีเจน้อย

1.3 ผู้ฟังในชุมชนเกาะเกร็ดที่รับฟังรายการของสถานี โดยผู้วิจัยจะทำการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive nonrandom sample) จากกลุ่มผู้รับฟังรายการจากสถานีชุมชนคนเกาะเกร็ด จำนวน 20 คน

2. การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิทยุชุมชน ได้แก่ เอกสารคำขอเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์ เอกสารหลักฐานการรับเอกสารคำขอดำเนินการจัดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน และผังรายการ เป็นต้น

3. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Participation Observation) ผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ในสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ได้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ และเข้าไปมีส่วนร่วมเข้าศึกษาขั้นตอนการทำงานของสถานีวิทยุชุมชน เช่นการเข้าไปมีส่วนร่วมสังเกตการณ์การจัดรายการในช่วงต่างตามความสะดวกของทางสถานี เพื่อสังเกตการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยมีประเด็นที่ต้องการศึกษา ได้แก่ รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และวิธีการบริหารจัดการด้วยตนเองของประชาชนในการดำเนินงานวิทยุ รวมถึงวิธีที่นำมาใช้เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในวิทยุชุมชน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก (Key Information) ประกอบไปด้วยกลุ่มคณะกรรมการก่อตั้งสถานี ผู้สมัครจัดรายการ และผู้ฟังในชุมชนเกาะเกร็ดที่รับฟังรายการของสถานี โดยใช้แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ประกอบการสัมภาษณ์ และวิธีการการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ประกอบไปด้วยประเด็นต่อไปนี้

คำถามสำหรับคณะกรรมการการบริหาร

1. สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีประวัติความเป็นมาอย่างไร และมีวัตถุประสงค์ใดในการจัดตั้งสถานี
2. มีการใช้หลักการใดในการบริหารการจัดการสถานี
3. ลักษณะการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดเป็นอย่างไร

ผู้วิจัยได้ทำโครงร่างคร่าวๆ โดยมีคำถามหลักดังนี้

คำถามสำหรับผู้สมัครจัดรายการ

1. เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการของสถานีได้อย่างไร
2. นอกจากจะเข้ามาจัดรายการแล้ว ยังมีส่วนร่วมในการบริหารสถานีด้วยหรือไม่
3. รูปแบบรายการที่จัดอยู่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนได้มากน้อยแค่ไหน

คำถามสำหรับผู้ฟังในชุมชนเกาะเกร็ด

1. รู้จักสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดได้อย่างไร และรับฟังมานานแค่ไหนแล้ว
2. ท่านมีความเห็นอย่างไรกับรูปแบบในการนำเสนอของรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด
3. อยากให้สถานีพัฒนา และปรับปรุงในเรื่องอะไรบ้าง

3.3.1 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลไว้ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2550 – มีนาคม พ.ศ.2551 เป็นระยะเวลา 4 เดือน สาเหตุที่เลือกเก็บข้อมูลในช่วงนี้เนื่องจากว่าสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดได้ดำเนินการก่อตั้งสถานีมาครบ 4 ปี ของทางสถานี

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ใช้การอัดเทปการสัมภาษณ์ การจดบันทึก ภาพถ่าย และการใช้แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์เพื่อช่วยในการเก็บข้อมูล

- การอัดเทปการสัมภาษณ์ เพื่อช่วยให้รายละเอียดที่ได้จากการสัมภาษณ์มีความถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

- การจดบันทึก สำหรับบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกต และบันทึกเนื้อหาจากการสัมภาษณ์อย่างละเอียด
- ภาพถ่าย เพื่อนำมาใช้เป็นภาพประกอบในวิทยานิพนธ์
- แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์ ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวม ทั้งเอกสารและการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้กรอบทฤษฎีและแนวคิดในบทที่ 2 เป็นหลัก ได้แก่ แนวคิดวิทยุชุมชนและลักษณะของวิทยุเพื่อชุมชน แนวคิดวิทยุชุมชนในประเทศไทย แนวคิดการบริหารจัดการองค์กรสื่อมวลชน แนวคิดการบริหารจัดการวิทยุชุมชน แนวคิดรูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียง แนวคิดการจำแนกลักษณะเนื้อหารายการวิทยุกระจายเสียง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. อ่านและศึกษาข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากบันทึกที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการนำมาวิเคราะห์
2. จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ความเป็นมาและลักษณะการบริหารจัดการของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด
 - ตอนที่ 2 รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

3.5 การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Description) เพื่ออธิบายแนวความคิดการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุ โดยการนำเสนอข้อมูลพร้อมทั้งการวิเคราะห์และตีความเนื้อหาข้อมูลไปพร้อมๆ กัน

บทที่ 4

ผลการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานสถานีวิทยุชมชนคนเกาะเกร็ด (FM 105.75)” เพื่อ
ตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ในบทที่ 1 ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2
ส่วนตามวัตถุประสงค์ ได้แก่

4.1 ความเป็นมาและลักษณะการบริหารงานของสถานีวิทยุชมชนคนเกาะเกร็ด

4.2 รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุชมชนคนเกาะ
เกร็ด

4.1 ความเป็นมาและลักษณะการบริหารงานของสถานีวิทยุชมชนคนเกาะเกร็ด

จากวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความเป็นมาและลักษณะการบริหารงาน
ของสถานีวิทยุชมชนคนเกาะเกร็ด ผู้วิจัยจึงได้ทำการแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น คือ

4.1.1 ความเป็นมาของสถานีวิทยุชมชนคนเกาะเกร็ด

การจัดตั้งสถานีวิทยุชมชนมีจุดเริ่มต้นมาจาก รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนปี 2540 ที่มี
การกำหนดไว้ในมาตรา 40 ว่า “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และ
โทรคมนาคม เป็นทรัพยากรการสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้นการดำเนินการจึง
ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน ในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา
วัฒนธรรมความมั่นคงของรัฐและประโยชน์อื่น รวมทั้งการแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรม โดยจัดสรร
ให้ภาคประชาชนมีสิทธิใช้สื่อ 20% ส่วนภาครัฐ 40% และภาคเอกชน 40% ซึ่งก็ได้ก่อให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงขึ้นในวงการสื่อสารมวลชนอย่างไม่เคยมีมาก่อนทั่วประเทศ และส่งผลให้เกิดสื่อ
ภาคประชาชนขึ้นมาคือวิทยุชมชน ”

การดำเนินการวิทยุชมชนคนเกาะเกร็ด มีจุดเริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 นำโดย คุณวิษณุ
รักษ์ สว่างเนตร ประธานกรรมการก่อตั้ง ซึ่งได้เล็งเห็นปัญหาว่า เนื่องจากชุมชนคนเกาะเกร็ด
ก่อตั้งอยู่บนเกาะกลางแม่น้ำเจ้าพระยา และมีการสื่อสารกับโลกภายนอกก็ต้องใช้วิธีการส่งจดหมาย

จดหมายต่างๆ ที่ส่งเข้ามารวมถึงจดหมายต่างๆ ของภาครัฐบาลและจากแหล่งอื่นๆ มักจะเกิดปัญหาในเรื่องของระยะเวลาที่จะนำจดหมายเข้ามาย่อมเกิดการล่าช้า บางครั้งข้อความในจดหมายก็อาจหมดระยะเวลาหรือเกินกำหนดเสียก่อน ก่อนที่จดหมายจะมาถึง จึงคิดว่าถ้าหากมีการติดต่อสื่อสารผ่านทางวิทยุก็อาจจะสะดวกมากกว่า จึงใช้วิธีการติดต่อสื่อสารกันโดยตรงเช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อกับผู้จัดรายการ เพื่อทำการประชาสัมพันธ์เรื่องราวหรือข่าวสารได้ทันที เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว จากสาเหตุต่างๆ ที่กล่าวมาทำให้เกิดการจัดตั้งวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด โดยได้ทำการขออนุญาตกรมประชาสัมพันธ์ แล้วดำเนินการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ด้วยเงินทุนส่วนตัว ในปี พ.ศ. 2547

3 เดือนแรก (ธันวาคม 2547 ถึง กุมภาพันธ์ 2548) ของการจัดรายการในสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด จะเปิดเพลงเป็นส่วนใหญ่ และมีการพูดคุยนิคหน้อยเพื่อเป็นการแนะนำสถานี มีผู้จัดรายการคนเดียวคือ คุณวิษณุรักษ์ สว่างเนตร พร้อมทั้งมีการดำเนินงานต่างๆ ประกอบไปด้วย การสรรหาอาสาสมัคร การสำรวจค้นหากลุ่มบุคคลที่มีความสนใจในการผลิตรายการ การจัดการฝึกอบรมปฏิบัติการการจัดและผลิตรายการ การจัดฝึกอบรมความรู้ด้านอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารด้านวิทยุชุมชน การทดลองผลิตรายการซึ่งคุณวิษณุรักษ์ สว่างเนตร เป็นผู้บรมเอง เนื่องจากมีประสบการณ์ในการทำงานกับคลื่นวิทยุใหญ่มาก่อน และได้รับใบประกาศการฝึกอบรมมาแล้ว และได้ทำการทดลองออกอากาศเป็นระยะเวลา 1 เดือนตามมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวของศูนย์การเรียนรู้วิทยุชุมชนของกลุ่มประชาสังคมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดวิทยุชุมชนในประเทศไทยที่จะต้องมีการทดลองออกอากาศก่อนที่จะทำการออกอากาศจริงเสมอ โดยทดลองออกอากาศเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2548 ในช่วงทดลองก็จะเป็นการตรวจสอบว่ารัศมีของการออกอากาศไปได้ไกลแค่ไหน เสียงที่ส่งออกไปมีความชัดเจนหรือไม่ การปรับปรุงแต่งเสียง โดยช่วงทดลองนี้จะไม่บอกเบอร์โทรศัพท์ เพราะต้องการแค่ตรวจสอบความพร้อมของสถานีเท่านั้น และจะบอกเบอร์โทรศัพท์เมื่อออกอากาศจริง ผลของการทดลองออกอากาศพบว่าสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดอยู่ในขั้นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งในด้านการเป็นผู้ฟัง ด้านการผลิตรายการ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานี โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้การทดลองออกอากาศเป็นไปอย่างราบรื่นคือ บุคลากรสามารถเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของวิทยุชุมชนได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นยังมีการบริหารจัดการที่ดี มีการทำงานในลักษณะทีมงาน และมีการแบ่งหน้าที่ตามอย่างชัดเจน จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จนกระทั่งได้ทำการออกอากาศจริงเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2548 เริ่มออกอากาศเวลา 8.00 น. ถึง 22.00 น. มีการจัดรายการทุกวัน โดยมีผู้จัดรายการคนเดียวคือ คุณวิษณุรักษ์ สว่างเนตร โดยรายการที่จัดจะเป็นข่าวสารต่างๆ จากทาง

ราชการ ข่าวนิยมชมชื่น พร้อมทั้งสลักกับการเปิดเพลง หลังจากนั้นประมาณ 1 ปีก็มีอาสาสมัครจัดรายการคือ คาบตำรวจ สิริชัย คุลยสุข (จำตุล คดีเต็ด), ต้อย บิ๊กโจ๊ก, ปองพล ณ บางแก้ว, ขายเมี้ยน เมืองนนท์, เปี้ยก ปากเกร็ด และสุนทร สุจริตนันท์ ซึ่งอาสาสมัครจัดรายการเป็นคนที่อยู่ในชุมชน เกาะเกร็ด และอยู่ในเขตอำเภอปากเกร็ด ซึ่งอาสาสมัครเหล่านี้ได้รับการฝึกอบรมความรู้ในการผลิต รายการ และความรู้ด้านอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารจากคุณวิษณุรักษ์ ประธานกรรมการก่อตั้ง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยจะเริ่มตั้งแต่การฝึกรับสายโทรศัพท์ ฝึกการปรับเสียง ฝึกการพูด การออกเสียงอักษรระ ไปจนถึงฝึกการจัดรายการ ในช่วงแรกของการดำเนินงาน วทช. มีการตรวจจับ คลื่นสัญญาณรบกวนวิทยุการบิน แต่สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ก็ไม่พบปัญหาในเรื่องนี้

4.1.2 ลักษณะการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

ในเรื่องของการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่อง การบริหารจัดการวิทยุชุมชนเป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 12 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. สถานที่ตั้งและคลื่นความถี่
2. รัศมีการออกอากาศและพื้นที่ออกอากาศ
3. ลักษณะทางประชากร
4. อุปกรณ์ภายในสถานี
5. งบประมาณ
6. โครงสร้างการบริหารจัดการสถานี
7. วัตถุประสงค์ของสถานี
8. การผลิตรายการ
9. การดำเนินงานระหว่างออกอากาศ
10. การฝึกอบรม
11. การประเมินผล
12. คุณค่าเชิงประจักษ์

1. สถานที่ตั้งและคลื่นความถี่

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดออกอากาศที่คลื่นความถี่ FM 105.75 MHz ตัวสถานี ตั้งอยู่ในเกาะเกร็ดเขตพื้นที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ภูมิประเทศทั่วไปของเกาะเกร็ดเป็นเกาะขนาดใหญ่มีรูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ตั้งอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา อยู่ทิศใต้ของอำเภอปากเกร็ด ระยะห่างประมาณ 2 กม. พื้นที่ตอนกลาง
 วางแปลมีน้ำท่วมมาถึงตึกเกาะในช่วงฤดูฝน มีพื้นที่ทั้งหมด 4,775 ไร่ มีพื้นที่เกษตร 1,266 ไร่ ทิศ
 เหนือ จดแม่น้ำเจ้าพระยา และตำบลคลองพระอุดม ทิศใต้ จดแม่น้ำเจ้าพระยาและตำบลท่าอิฐ ทิศ
 ตะวันออก จดแม่น้ำเจ้าพระยา และตำบลปากเกร็ด ทิศตะวันตก จดแม่น้ำเจ้าพระยาและตำบลอ้อม
 เกร็ด

ภาพที่ 4.1 อาคารส่งของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

2. รัศมีการออกอากาศและพื้นที่ออกอากาศ

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดใช้เครื่องส่งที่มีกำลังส่ง 30 วัตต์ ในช่วงแรก แต่ต่อมามี
 สถานีวิทยุเกิดขึ้นหลายสถานีทำให้คลื่นสัญญาณแคบลง ทางสถานีจึงเพิ่มกำลังส่งขึ้นมาเรื่อยๆ จน
 ในปัจจุบันมีกำลังส่ง 800 วัตต์ ส่งได้ไกลในรัศมี 30 กิโลเมตรหรืออาจมากกว่านั้นแล้วแต่สภาพ
 อากาศ โดยครอบคลุมพื้นที่โดยรอบในจังหวัดนนทบุรีซึ่งมีสถานีเป็นจุดศูนย์กลาง

ภาพที่ 4.2 เสาอากาศของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

3. ลักษณะทางประชากร

เกาะเกร็ดมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,139 ครัวเรือน รวมประชากร 5,659 คน ชาย 2,681 คน หญิง 2,978 คน ประชากรเชื้อชาติมอญร้อยละ 43 ของประชากรทั้งตำบล ประชากรนับถืออิสลามร้อยละ 15 ของประชากรทั้งตำบล ประชากรเชื้อชาติไทย-จีน บางส่วน ร้อยละ 42 ของประชากรทั้งตำบล อาชีพหลักคือ ทำสวน เครื่องปั้นดินเผา บางส่วนรับราชการ รัฐวิสาหกิจ รับจ้าง อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป ค้าขาย ฯลฯ

4. อุปกรณ์ภายในสถานี

อุปกรณ์ภายในสถานีคือ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ทางสถานีใช้ในการจัดรายการตลอดจนการดำเนินการออกอากาศ อุปกรณ์ที่ใช้ภายในสถานีมาจากเงินลงทุนจากคณะกรรมการการก่อตั้ง จากการศึกษาพบว่าสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการออกอากาศประกอบไปด้วย

4.1.1 เครื่องส่ง (Transmitter) ยี่ห้อ RVR ใช้สำหรับ

4.1.2 เครื่องรับสัญญาณวิทยุ (Receiver) ยี่ห้อ SONY ใช้สำหรับรายการที่รับสัญญาณจากส่วนกลาง เช่น รายการถ่ายทอดข่าวจากกรมประชาสัมพันธ์

4.1.3 เครื่องปรับเสียง (Mixer) ยี่ห้อ Composer pro-XL ใช้เพื่อผสมเสียงให้มีความลงตัวก่อนออกอากาศ

4.1.4 สายส่ง ยี่ห้อฟิดเกอร์ ใช้เพื่อส่งสัญญาณเสียงไปยังแผงส่ง

4.1.5 แผงส่ง ไม่มียี่ห้อ ส่งสัญญาณในแบบวงกลมทำให้คลื่นวิทยุไม่แรงมากนัก

4.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินรายการ

4.2.1 ไมโครโฟน 2 ตัว ใช้ดำเนินรายการ

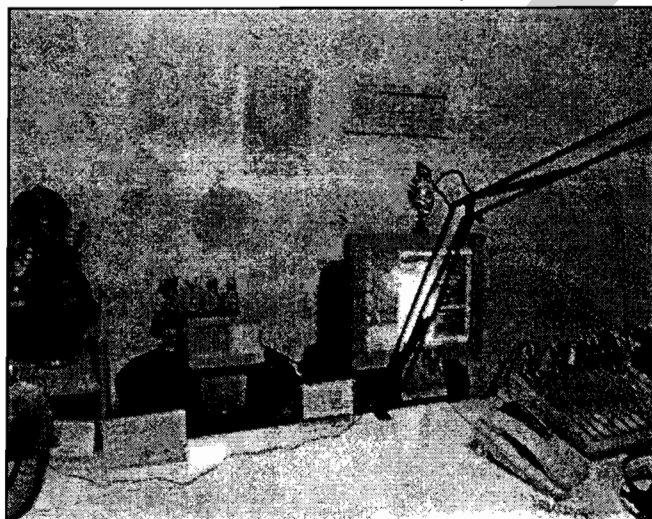
4.2.2 คอมพิวเตอร์ เป็นแบบประกอบไม่ระบุยี่ห้อ ใช้ในการเปิดเพลง

4.2.3 เครื่องเล่นซีดี ยี่ห้อ Fantasia ใช้เปิดเพลงโดยแผ่นซีดี ในกรณีที่เพลงที่ต้องการเปิดไม่มีในคอมพิวเตอร์

4.2.4 เครื่องเล่นเอ็มดี ยี่ห้อ SONY ใช้สำหรับอัดเสียง

4.2.5 โทรศัพท์แบบยกหูธรรมดา 1 เครื่อง

4.2.6 เครื่องโทรสาร ยี่ห้อ SHARP ใช้สำหรับรับข่าวสารต่างๆ จากทางราชการ หรือจากผู้ฟัง

ภาพที่ 4.3 ห้องส่งของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

5. งบประมาณ

5.1 แหล่งเงินทุน

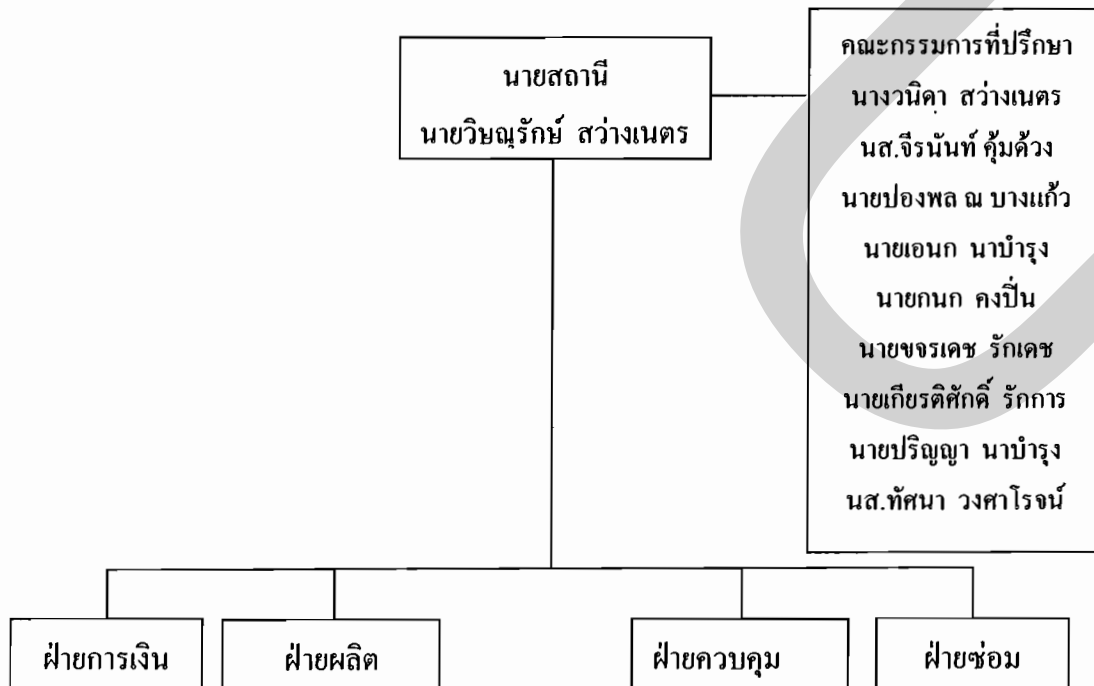
เงินทุนในการก่อตั้งสถานีมาจากเงินทุนส่วนตัวของคณะกรรมการการก่อตั้ง และจากการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล พบว่าทางสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดในช่วงแรกของการดำเนินงาน ยังไม่มีรายได้ แต่จะใช้เงินทุนจากคณะกรรมการก่อตั้ง ต่อมาในระยะหลังมีร้านค้า และสถานประกอบการต่างๆ ติดต่อเข้ามาเพื่อต้องการโฆษณาสินค้า ดังนั้นในปัจจุบันทางสถานีจึงมีรายได้หลักจากการโฆษณา และการเช่าชั่วโมงจัดรายการของนักจัดรายการ ซึ่งทางสถานีได้นำเงินนี้มาเป็นค่าใช้จ่ายของสถานี เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าตอบแทนของนักจัดรายการ เป็นต้น

5.2 ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายของทางสถานีประกอบด้วย ค่าสาธารณูปโภค ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าจัดซื้อแผ่นซีดีต่างๆ ค่าหนังสือพิมพ์ ค่านิตยสารต่างๆ เงินเดือนของนักจัดรายการและบางเดือนอาจมีค่าซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่างๆ

6. โครงสร้างการบริหารจัดการสถานี

บุคลากรของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดประกอบไปด้วยคณะทำงาน จำนวน 14 คน แบ่งหน้าที่ในการบริหารจัดการออกเป็น 6 ประเภท ตามผังโครงสร้างการบริหารงานดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.4 โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

1. คณะกรรมการที่ปรึกษา มีหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ต่างๆ ภายในสถานี รวมทั้งวางนโยบายและกอบความคิดของหลักการวิทยุชุมชนให้กับทางสถานี โดยกลุ่มบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ร่วมบุกเบิกก่อตั้งสถานีขึ้นมา ทางสถานีมีบุคลากรในส่วนนี้ทั้งสิ้น 9 คน ซึ่งเป็นคนในชุมชนประกอบไปด้วย

1.1 นางวนิดา	สว่างเนตร	กรรมการ
1.2 น.ส.จිරนันท์	คุ้มด้วง	กรรมการและเลขานุการ
1.3 นายปองพล	ฉ บางแก้ว	กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ
1.4 นายเอนก	นาคำรุ่ง	กรรมการ
1.5 นายกนก	คงปิ่น	กรรมการ
1.6 นายขจรเดช	รักเดช	กรรมการ
1.7 นายเกียรติศักดิ์	รักการ	กรรมการ
1.8 นายปริญญา	นาคำรุ่ง	กรรมการ
1.9 น.ส.ทัศนาศนา	วงศาโรจน์	กรรมการ

2. นายสถานี ทำหน้าที่โดยนายวิษณุรักษ์ สว่างเนตร ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการก่อตั้งด้วย เป็นคนในชุมชน มีหน้าที่ประสานงานกับทุกฝ่ายภายในสถานี เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและยังเป็นผู้ดำเนินการแก้ปัญหาต่างๆ อย่างที่เกิดขึ้นภายในสถานี ทำหน้าที่ในการประสานงานกับทางคณะกรรมการที่ปรึกษา โดยนายสถานีจะต้องอยู่ประจำที่สถานีทุกวัน ในช่วงที่มีการออกอากาศ นอกจากนั้นยังทำหน้าที่จัดรายการวิทยุอีกด้วย

3. ฝ่ายการเงิน มีหน้าที่ดูแลเรื่องการเงินของสถานี โดยมีหน้าที่จัดทำงบการเงินและควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปอย่างสมเหตุสมผล โดยแต่ละเดือนต้องสรุปยอดรายรับรายจ่ายและเงินคงเหลือของสถานี เพื่อวางแผนการใช้จ่ายในเดือนถัดไป บุคลากรในฝ่ายนี้มีด้วยกันทั้งสิ้น 3 คน ดังนี้

3.1 น.ส.จिरนันท์ คุ้มด้วง	หัวหน้าฝ่ายการเงิน
3.2 น.ส.อรนิช งามนิมิตร	กรรมการ
3.3 น.ส.วรารัตน์ บรรพโคตร	กรรมการ

4. ฝ่ายผลิตรายการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลการผลิตรายการ วางแผนการจัดทำผังรายการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการประเมินผลรายการที่ออกอากาศไป และนำมาปรับปรุงแก้ไขเมื่อมี

ข้อผิดพลาด ฝ่ายผลิตรายการต้องมีการประสานงานกับฝ่ายอื่นๆ อยู่ตลอดเวลา โดยมีบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้วยกันทั้งสิ้น 4 คนดังต่อไปนี้

4.1 นายวิษณุรักษ์ สว่างเนตร	หัวหน้าฝ่ายผลิตรายการ
4.2 น.ส.วรารัตน์ บรรพโคตร	กรรมการ
4.3 น.ส.อรนิช งามนิมิตร	กรรมการ
4.4 น.ส.เบญจวรรณ สละสำลี	กรรมการ

5. ฝ่ายควบคุมเสียง มีหน้าที่ควบคุมดูแลเสียงของผู้จัดรายการที่ส่งออกไปให้มีความชัดเจน ฝ่ายนี้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบทั้งหมด 3 คนประกอบไปด้วย

5.1 น.ส.วรารัตน์ บรรพโคตร	หัวหน้าฝ่ายควบคุมเสียง
5.2 น.ส.อรนิช งามนิมิตร	กรรมการ
5.3 น.ส.เบญจวรรณ สละสำลี	กรรมการ

6. ฝ่ายซ่อมบำรุง มีหน้าที่หลักคือคอยดูแลอุปกรณ์ต่างๆ ภายในสถานีให้เรียบร้อย อยู่ในสภาวะพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา ฝ่ายนี้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบทั้งหมด 2 คนประกอบไปด้วย

6.1 นายวิษณุรักษ์ สว่างเนตร	หัวหน้าฝ่ายซ่อมบำรุง
6.2 นายเอนก นามบำรุง	กรรมการ

“เนื่องจากมีประสบการณ์ในการบริหารสถานีวิทยุคลื่นใหญ่ ซึ่งนำมาเป็นแนวทางและเป็นหลักในการบริหารสถานีย่อยหรือสถานีชุมชนได้ดังนี้ สร้างคณะกรรมการการทำงานขึ้นมา และทำการมอบหมายหน้าที่ให้กับบุคลากรว่าแต่ละคนมีหน้าที่อะไรบ้าง นักจัดรายการควรจะมีกี่คน เช่นรายการเที่ยวก็ให้บุคลากรหนึ่งคน รายการกีฬาอีกหนึ่งคน รายการธรรมชาติก็หนึ่งคนเป็นต้น ส่วนรายการธรรมเราก็อาจเชิญพระมาพูดคุยให้โอวาท และยังมีรายการท่องเที่ยว การบริหารข่าวประชาสัมพันธ์ จากทุกๆ หน่วยงานที่ฝากเข้ามา เรามีการแบ่งหน้าที่ให้เหมาะกับการจัดรายการหลักนี้ให้ชัดเจนและมุ่งเน้นสาระให้กับผู้ฟัง ส่วนการบริหารงาน การควบคุมนักจัดรายการเราก็มีการดูแลในด้านของการใช้คำพูดให้เหมาะสม มีทักษะในการจัดรายการ ยังมีเด็กๆ และเยาวชนในชุมชนมาจัดรายการและให้โอกาสคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดรายการจะให้เห็นว่า การจัดรายการนั้นมีการทำงานเป็นอย่างไร และให้โอกาสแสดงความสามารถในเวทีตรงนี้ เพื่อที่จะก้าวไปสู่เวทีที่ใหญ่กว่าในอนาคต” (วิษณุรักษ์ สว่างเนตร, สัมภาษณ์, 18 พ.ย. 2550)

เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างการบริหารของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดพบว่า มีการแบ่งหน้าที่กันทำงานอย่างเป็นระบบ บุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารจัดการสถานีมานักคนในชุมชน มีการแบ่งงานกันทำโดยใช้เกณฑ์ความเหมาะสมคล่องตัวการทำงาน ซึ่งแบ่งงานกันตามความถนัดและความสนใจ โดยที่จะต้องมีส่วนที่เชี่ยวชาญในสายงานนั้นๆ อย่างน้อยสายงานละ 1 คนเพื่อเป็นผู้นำในการทำงาน

7. วัตถุประสงค์ของสถานี

จากการประชุมสถานีเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2547 ที่สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 10 คน ประกอบไปด้วย คณะกรรมการก่อตั้ง คณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ของสถานี ซึ่งสรุปออกมาเป็นวัตถุประสงค์ของสถานีได้ดังต่อไปนี้

- 7.1 ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการพัฒนาสินค้า OTOP ของจังหวัดนนทบุรี
- 7.2 เพื่อส่งเสริมอาชีพ การศึกษา และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 7.3 เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางศาสนา สุขภาพ กฎหมาย กีฬา สังคม
- 7.4 ประสานงานกับหน่วยงานราชการ เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารถึงประชาชน
- 7.5 เพื่อรายงานข่าวบ้านเมือง และข่าวบริการสังคม
- 7.6 เพื่อประชาสัมพันธ์กรนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว
- 7.7 เพื่อให้ความบันเทิงจาก เพลง, สารคดี, ละคร, การแสดงต่างๆ

“หลักการของสถานีมีการดำเนินการ โดยบุคคลที่อยู่ในชุมชนและทำประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน เรื่องราวของการสร้างรายการมีเนื้อหาสาระต่างๆ เป็นเรื่องที่บุคคลในชุมชนต้องการและอยากจะทำ และเรื่องที่คนในชุมชนต้องการจะประชาสัมพันธ์เรื่องราวต่างๆ ออกไปสู่ชุมชนข้างเคียงให้ได้รับรู้ เช่นเกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวถ้ามีสื่อในการประชาสัมพันธ์ในด้านของการท่องเที่ยวก็อาจจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวและทำรายได้ให้กับชุมชนหรือประชาสัมพันธ์สิ่งต่างๆ ของชุมชนได้ เช่น เรื่องของเครื่องปั้นดินเผา การทำสวนผลไม้ ทุเรียนอร่อย การทำขนมไทย วัฒนาอารามของเกาะเกร็ด ประวัติต่างๆ ของเกาะเกร็ดว่าเป็นเช่นไรบ้าง เรื่องราวต่างๆ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ออกไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ นักท่องเที่ยวและบุคคลรอบข้างสนใจและเข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตของคนในเกาะเกร็ด สื่อวิทยุชุมชนถือว่าเป็นอีกส่วนหนึ่งที่สามารถประชาสัมพันธ์ได้อย่างต่อเนื่องโดยที่ไม่ต้องผ่านสื่อที่มีขนาดใหญ่ เช่น โทรทัศน์วิทยุหลักซึ่งมักจะไม

ค่อยได้มีโอกาสในการสื่อสารมากนัก แต่หากว่าเรามีคลื่นวิทยุเป็นของตนเองเราก็สามารถประชาสัมพันธ์ได้อย่างต่อเนื่อง” (วิษณุรักษ์ สว่างเนตร, สัมภาษณ์, 18 พ.ย. 2550)

วัตถุประสงค์ของสถานีทั้ง 7 ข้อนี้ถูกนำมาใช้ในเชิงปฏิบัติ จนถึงปัจจุบันนี้ โดยจะเน้นไปที่วัตถุประสงค์ในข้อที่ 1, 3 และ 4 มากเป็นพิเศษ เพราะคณะกรรมการบริหารต้องการให้สถานีดำเนินงานรูปแบบวิทยุชุมชนเพื่อการเผยแพร่ข่าวสารและความรู้มากกว่าประเด็นอื่นๆ

8. การผลิตรายการ

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีหลักในการผลิตรายการดังต่อไปนี้

1. ผลิตรายการที่มีสาระจากหลายรูปแบบรายการ เช่น ข่าว สารคดี การถามตอบ ปัญหาสุขภาพ กฎหมาย ธรรมะ อาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ
2. ทุกรายการจะมีการเปิดเพลงสลับกับเนื้อหาสาระเพื่อผ่อนคลายจากความเครียด และกระตุ้นความสนใจให้ติดตามรับฟังตลอดรายการ
3. รูปแบบรายการมีทั้งรายการสด และรายการบันทึกเทปตามความเหมาะสมของแต่ละรายการ เพื่อสร้างความประทับใจและการมีส่วนร่วมระหว่างผู้จัดรายการกับผู้ฟัง
4. จัดระบบการโฆษณาอย่างเป็นระเบียบไม่เกินจากข้อกำหนด และไม่มีข้อความหลอกลวง
5. ผลิตรายการที่มีทั้งสาระควบคู่กับความบันเทิง รวมถึงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญที่มีชื่อเสียงในสาขาต่างๆ มาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
6. ควบคุมการผลิตรายการมิให้มีรายการที่ชักนำผู้ฟังไปในทางที่มีขอบอันเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

จากการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลพบว่าสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีขั้นตอนการผลิตรายการ 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

8.1 คัดเลือกเนื้อหาในการนำเสนอ

เกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหาในการนำเสนอของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมาจากการใช้วิธีสำรวจชุมชน ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งจากหลักประการสำคัญของวิทยุชุมชนก็คือ การตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนก่อนที่จะทำการผลิตรายการ จะต้องมีการตรวจสอบ

ความต้องการของชุมชนว่าเป็นไปในทิศทางใดบ้าง โดยทางสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีการดำเนินการเพื่อตรวจสอบชุมชนดังต่อไปนี้

8.1.1 ให้คนในชุมชนแสดงความจำนงที่จะมาขอใช้สถานีในการประชาสัมพันธ์ หรือกระจายข่าวสารต่างๆ ผ่านทางสถานี

8.1.2 ทำการสำรวจสภาพของชุมชนเกาะเกร็ดว่ามีสภาพอย่างไร มีปัญหาอะไร เพื่อที่จะนำมาเป็นเนื้อหารายการ

8.1.3 สำรวจแบบแผนการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนในชุมชน เพื่อวางแผนในการคัดเลือกเนื้อหาให้ตรงตามกลุ่มผู้ฟัง ซึ่งพบว่ากลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่จะเป็นเด็ก และผู้ใหญ่ที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป ซึ่งในวันเสาร์-อาทิตย์ ก็จัดให้มีรายการสาระน่ารู้เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน สำหรับในวันจันทร์ถึงศุกร์จะเป็นการนำเสนอข่าวบริการต่างๆ สลับกับการเปิดเพลงเพื่อให้เป็นการผ่อนคลาย

8.2 จัดทำผังรายการ

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทำการสำรวจมาทั้งหมด สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดก็จะทำการจัดทำผังรายการซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สะท้อนการดำเนินงานของสถานีได้อย่างดีที่สุด ดังนั้นในขั้นตอนนี้จึงต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบ รวมทั้งต้องระดมความคิดจากบุคลากรทุกฝ่ายภายในสถานีเพื่อให้ได้ผังรายการที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุดออกมา โดยการจัดทำผังรายการนั้นมีขั้นตอนตั้งแต่ ทำการประชุมกันภายในสถานีเพื่อที่จะจัดทำผังรายการวิทยุ การสรรหาผู้ดำเนินรายการให้เหมาะสมกับเนื้อหาของรายการ การร่างผังรายการ ทดลองออกอากาศว่าการจัดวางรายการต่างๆ มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด จากนั้นจึงทำผังรายการที่ใช้ในการออกอากาศจริงซึ่งอาจเป็นผังเดียวกันกับที่ใช้ในการทดลองออกอากาศ หากผังการทดลองออกอากาศมีความเหมาะสมแล้ว

8.3 การผลิตรายการ

การผลิตรายการของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ที่ออกอากาศวันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ ผู้ที่รับผิดชอบโดยตรงก็คือฝ่ายผลิตรายการที่มีหน้าที่ดูแลในส่วนงานด้านการผลิตรายการ โดยจะต้องมีการประสานงานกับทางฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายเทคนิค รวมทั้งผู้ดำเนินรายการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการที่มีเนื้อหาที่มุ่งให้สาระถึงแม้ว่าผู้ดำเนินรายการจะเป็นผู้ที่เตรียมเนื้อหาและประเด็นต่างๆ มาเองก็ตาม ก็ยังจะต้องมีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดว่าเนื้อหาหรือประเด็นที่เตรียมมามีประโยชน์หรือไม่เพียงใด เพื่อที่จะทำให้รายการออกมามีคุณภาพมากที่สุด

ผู้ดำเนินรายการมีการวางแผนในการจัดรายการแต่ละครั้ง โดยแต่ละ 1 ชั่วโมงก็จะวางแผนว่าจะนำเสนอในประเด็นใดบ้าง ต้องมีการเปิดเพลงตอนไหน ซึ่งทำให้การดำเนินรายการเป็นไปอย่างราบรื่นไม่ติดขัด โดยมากผู้ดำเนินรายการจะมีการเขียนบทวิทยุไว้คร่าวๆ ว่าวันนี้จะพูดอะไรกับผู้ฟัง และจะเปิดเพลงอะไรประกอบการนำเสนอ และเมื่อผู้จัดรายการได้จัดรายการจบลงแล้ว จะต้องจดบันทึกข่าวบริการต่างๆ ที่ได้นำเสนอกลงไปในสมุดบันทึกประจำวัน เพื่อนำมาใช้ในอ้างอิงกับกรมประชาสัมพันธ์และใช้ในการประเมินผล

9. การดำเนินงานระหว่างออกอากาศ

นอกจากขั้นตอนการผลิตรายการแล้ว สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีหลักการในการดำเนินงานระหว่างออกอากาศ ดังนี้

1. ผู้ดำเนินรายการต้องเป็นผู้ที่ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ไม่ขัดต่อศีลธรรม และความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. มีผู้ควบคุมเสียงช่วยเปิดแผ่นเสียงให้นักจัดรายการ แม้ในกรณีที่ผู้จัดรายการเปิดแผ่นเสียงเอง ก็สมควรให้มีผู้ช่วยดูแลควบคุมเสียงอย่างน้อย 1 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดในระหว่างออกอากาศ
3. มีการเปิดรับสายโทรศัพท์จากผู้ฟังเพื่อใช้แลกเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องราวต่างๆ ที่กำลังดำเนินรายการอยู่
4. คณะกรรมการและผู้ดำเนินรายการเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมของเรื่องราวการสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างการออกอากาศให้ถูกต้องตามเนื้อหาสาระที่ต้องการสื่อเพื่อใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ที่สุด
5. มีการรายงานข่าวสดจากงานพิธีต่างๆ ภายในชุมชนโดยทีมนักจัดรายการตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆที่ประชาชนให้ความสนใจ
6. ควบคุมบทความและถ้อยคำโฆษณาให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ปราศจากการหลอกลวงหือมอมเมาประชาชน
7. เปิดเพลงทุกรูปแบบจากทุกๆ ค่ายเพลง เพื่ออนุรักษ์ศิลปะเพลงไทยอย่างเป็นทางการไม่อิงค่ายใดค่ายหนึ่ง
8. บริการข่าวสารที่เป็นจริง ไม่บิดเบือนหรือเบี่ยงเบน ให้ความเป็นธรรมกับทุกๆ หน่วยงานที่ เป็นผู้ส่งข่าวหรือชี้แจงข่าว

10. การฝึกอบรม

การฝึกอบรมบุคลากรภายในสถานเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด กล่าวคือ การที่จะตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การออกอากาศ ที่ทางสถานีได้ตั้งเอาไว้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใดนั้น ต้องอาศัยบุคลากรเป็นตัวขับเคลื่อน ดังนั้นบุคลากรจึงต้องได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการบริหารจัดการสถานี หรือในเรื่องของการจัดรายการ และที่สำคัญจะต้องมีการปลูกฝังเรื่องจรรยาบรรณนักสื่อสารมวลชนในสื่อวิทยุชุมชน ทั้งนี้เพราะสื่อวิทยุชุมชนนั้นมีความแตกต่างจากสื่อชนิดอื่นๆ เนื่องจากหลักที่ดำเนินงานของวิทยุชุมชนจะต้องสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยที่เป็นของประชาชน เพื่อประชาชน โดยมีชุมชนเป็นเจ้าของสถานีนั่นต้องอาศัยความระมัดระวังในการปฏิบัติงาน ต้องมีการตรวจสอบข้อมูลในการนำเสนอเนื่องจากผู้ฟังเป็นหมู่ และอาจก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างได้

การฝึกอบรมบุคลากรของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดนั้น จะเป็นในด้านการผลิตรายการ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคุณวิทยุณีย์ ประธานกรรมการก่อตั้ง จะเป็นผู้ฝึกอบรมเองเนื่องจากเป็นอาจประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย แต่ก็มี การส่งบุคลากรภายในสถานีไปฝึกอบรมกับหน่วยงานข้าง เป็นครั้งคราวหากเนื้อหาของ การฝึกอบรมนั้นเป็นเรื่องใหม่ หรือมีผลกระทบกับการดำเนินงานของ สถานี ทางสถานีจะทำการคัดเลือกตัวแทนบุคลากร ไปร่วมการอบรม แล้วจึงนำมาทำการถ่ายทอด ให้บุคลากรภายในสถานีได้รับทราบและนำไปปฏิบัติ

11. การประเมินผล

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีการทำการประเมินผลการดำเนินงานทุกๆ 1 เดือนทั้ง ในส่วนของคณะกรรมการบริหารและนักจัดรายการ เพื่อพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ในช่วงแรกของการดำเนินจะมีการประชุมเพื่อประเมินผลเป็นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เนื่องจากเป็นการดำเนินงานในระยะแรกจึงยังไม่มีความพร้อมมากเท่าที่ควร แต่หลังจากที่สถานีทำการประเมินผล เพื่อแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่องได้ระยะหนึ่งแล้วปรากฏว่าปัญหาต่างๆ ลดลง จึงลดการประชุมเป็น เดือนละหนึ่งครั้งจนถึงในปัจจุบัน ในแต่ละเดือนที่ทำการประเมินผลงานจะพิจารณาการปรับปรุง รูปแบบรายการ และเวลาการออกอากาศของแต่ละรายการ ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังโดยทางสถานีมี แผนการประเมินผลดังนี้

1. จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์และสำรวจแต่ละกลุ่มองค์กรเพื่อประเมินผลจำนวนผู้ฟัง ข้อดี ข้อเสีย นำมาวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปรับปรุงรายการ

2. ประเมินผลจากจำนวนสายโทรศัพท์จากผู้ฟังประจำหรือสมาชิกใหม่เปรียบเทียบเป็นสถิติข้อมูลการตอบรับจากผู้ฟัง
3. จัดกิจกรรมระหว่างทีมนักจัดรายการกับมวลชนในท้องถิ่นเพื่อสร้างความสามัคคีร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็ง
4. ติดตามผลจากหน่วยงานต่างๆ ที่ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของสถานีว่าได้รับการตอบสนองจากกลุ่มเป้าหมายหรือไม่
5. เปิดโอกาสให้ตัวแทนจากองค์กรต่างๆ ที่มีความสามารถในการจัดรายการเข้าดำเนินรายการเพื่อดึงสมาชิกผู้ฟังให้มากขึ้นและสื่อสารกันได้อย่างต่อเนื่องเป็นประโยชน์มากที่สุด
6. ผลิตรายการเพิ่มเติมและขยายเวลาการออกอากาศเพิ่มเติมอีกตามความต้องการของสมาชิกในชุมชนและความพร้อมของผู้จัดรายการ

12. คุณค่าเชิงประจักษ์

สำหรับคุณค่าเชิงประจักษ์ของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดนั้นแม้จะเริ่มดำเนินการมาไม่นานนัก แต่ผลกระทบเชิงคุณค่าต่อคน ต่อชุมชน นั้น ได้ปรากฏออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัด จากการศึกษาพบว่าทางสถานีได้ดำเนินงานจนก่อให้เกิดคุณค่าเชิงประจักษ์ของวิทยุชุมชนดังต่อไปนี้

12.1 ตอบสนองความต้องการข้อมูลข่าวสารของชุมชน ได้จริง ทันใจ และตรงใจ

จากวัตถุประสงค์ของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ที่เน้นให้ทางสถานีเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร โดยเน้นการนำเสนอข่าวสาร ข่าวบริการต่างๆ อีกทั้งการเป็นสื่อวิทยุชุมชน ทำให้มีข้อได้เปรียบสื่ออื่นๆ ตรงที่ผู้จัดรายการกับผู้ฟังวิทยุชุมชน คือสมาชิกในชุมชนเดียวกัน ดังนั้นผู้จัดรายการย่อมต้องรู้ความต้องการของผู้ฟังได้เป็นอย่างดี สามารถสรรเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนได้ นอกจากนั้นการนำเสนอข่าวสารของทางสถานีจะเน้นที่ความรวดเร็วทันใจ กล่าวคือในระหว่างจัดรายการพอได้รับข่าวด่วน ไม่ว่าจะเปิดเพลงหรือพูดออกอากาศอยู่จะต้องหยุดและแจ้งข่าวนั้นๆ ทันที

12.2 ผู้จัดรายการได้พัฒนาตนเอง และทำให้รู้สึกว่ามีคุณค่าต่อสังคมมากขึ้น

การเข้าเป็นนักจัดรายการวิทยุชุมชนทำให้เป็นที่รู้จักของคนในสังคม ดังนั้นการวางตัวหรือพฤติกรรมต่างๆ จะดีขึ้นเพื่อไม่ให้ส่งผลเสียต่อวิทยุชุมชน

12.3 ประชาสัมพันธ์สินค้า หรือผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ทางสถานีได้นำเสนอรายการที่มีเนื้อหาในการประชาสัมพันธ์สินค้า และผลิตภัณฑ์ในชุมชน เช่น รายการสาระบันเทิงที่มีการนำเสนอเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจของเกาะเกร็ด เป็นต้น

4.2 รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

จากวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 2 เพื่อศึกษา รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ผู้วิจัยจึงได้ทำการแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น คือ

4.2.1 รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ

เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของการจัดเก็บด้านเอกสารอ้างอิงข้อมูล รูปแบบและเนื้อหาในการนำเสนอในรายการวิทยุเพื่อชุมชนคนเกาะเกร็ดในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2548-2551) ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และเอกสารบางส่วนที่ทางสถานีให้ความอนุเคราะห์เท่านั้น ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบในการนำเสนอรวมทั้งสาระต่างๆที่ปรากฏในผังรายการของทางสถานี จึงได้ทำการวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. รายละเอียดของแต่ละรายการ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายละเอียดของรายการ ตามผังรายการปัจจุบันของทางสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบรายการ และลักษณะเนื้อหารายการวิทยุชุมชนต่อไป

2. ลักษณะรูปแบบรายการวิทยุ

ลักษณะรูปแบบรายการวิทยุคือ ลักษณะการนำเสนอรายการ (เมธา, อ้างอิงมาจากคม, 2548) ได้จำแนกรูปแบบรายการวิทยุ ไว้ดังต่อไปนี้ คือ รายการพูดคุย รายการข่าว รายการสารคดี รายการนิตยสาร รายการละคร รายการดนตรี รายการเพื่อการศึกษา และรายการสาระบันเทิง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษารูปแบบรายการของทางสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

3. ลักษณะเนื้อหารายการวิทยุ

ลักษณะเนื้อหารายการวิทยุ คือ ลักษณะของเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในรายการของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์เรื่องเนื้อหาที่มุ่งให้สาระ และเนื้อหาที่มุ่งให้ความบันเทิง เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์

จากแนวความคิดรูปแบบ และเนื้อหารายการวิทยุชุมชน ผู้วิจัยสามารถนำแนวคิดดังกล่าว มาศึกษารูปแบบ และเนื้อหาการนำเสนอรายการของวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ซึ่งรายการปัจจุบัน ของทางสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีดังนี้

1. รายการเพลงยามเช้า

ผู้ดำเนินรายการ	ทีม ICE FM
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันจันทร์ – เสาร์ เวลา 8.00 – 9.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	สนทนาพร้อมกับการนำเสนอเพลงไทยสากล
ผู้สนับสนุน	รพ. สัตว์ รัตนาธิเบศร์, น้ำจิ้มน้องพร, ศุภชัย ร้านขาย มอเตอร์ไซค์, อาชีพเสริม AIA, แวนตาเอื้ออาทร
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

2. รายการนาทานา สารคดี

ผู้ดำเนินรายการ	ทีม ICE FM
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 9.00 – 10.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	สารคดีเพื่อความรู้
ผู้สนับสนุน	รพ. สัตว์ รัตนาธิเบศร์, วิริยะประกันภัย, ป. รัตนาธิเบศร์, ชนิดศักดิ์ยนต์, เรือขนส่ง
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา

3. รายการเพลงฮิตติดเกาะ

ผู้ดำเนินรายการ	คุณวิษณุรักษ์ สว่างเนตร
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 10.00 – 12.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	สนทนาแบบมีสาระพร้อมนำเสนอข่าวบริการ สลับเพลงครั้ง ละราว 2-3 เพลง ประเภทเพลงลูกทุ่ง และเพื่อชีวิต
ผู้สนับสนุน	รพ. สัตว์ รัตนาธิเบศร์, น้ำจิ้มน้องพร, ศุภชัย ร้านขาย มอเตอร์ไซค์, อาชีพเสริม AIA, แวนตาเอื้ออาทร
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

4. รายการลูกทุ่งฮิตติดเกาะ

ผู้ดำเนินรายการ	เปเป้ เกาะเกร็ด
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 13.00 – 15.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	สนทนาแบบมีสาระพร้อมนำเสนอข่าวบริการ สลับเพลง ครั้งละราว 2-3 เพลง ประเภทเพลงลูกทุ่ง
ผู้สนับสนุน	รพ.สัตว์ รัตนาธิเบศร์, น้ำจิ้มน้องพร, ศุภชัย ร้านขาย มอเดอริไซค์, อาชีพเสริม AIA, แวนตาเอื้ออาทร
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา

5. รายการเพลงรักข้ามกำแพง

ผู้ดำเนินรายการ	คุณสมพงษ์ ศิริรัตน์
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 15.00 – 16.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	นำเสนอข่าวและกิจกรรมจากกรมราชทัณฑ์ สลับเพลงครั้งละ ราว 2-3 เพลง ประเภทเพลงลูกทุ่ง
ผู้สนับสนุน	รพ.สัตว์ รัตนาธิเบศร์, วิริยะประกันภัย, ป.รัตนาธิเบศร์, ธนิตศักดิ์ยนต์, เรือนลั่น
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา

6. รายการสตริงฮิตติดเกาะ

ผู้ดำเนินรายการ	กระแต เกาะเกร็ด , น้องก๊วกๆ บางบัวทอง
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 16.00 – 17.00 น. และวันเสาร์ – อาทิตย์ เวลา 9.00 – 10.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	สนทนาแบบมีสาระพร้อมนำเสนอข่าวบริการ สลับเพลง ครั้งละราว 2-3 เพลง ประเภทเพลง เพลงสตริง
ผู้สนับสนุน	รพ.สัตว์ รัตนาธิเบศร์, วิริยะประกันภัย, ป.รัตนาธิเบศร์, ธนิตศักดิ์ยนต์, เรือนลั่น
ระยะเวลาดำเนินการ	ประมาณ 5 เดือน

7. รายการชีวิตและสุขภาพ

ผู้ดำเนินรายการ	จำลอง คดีเด็ด
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 17.00 – 19.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	สนทนาแบบมีสาระพร้อมนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ สลับเพลงครั้งละราว 2-3 เพลง ประเภทเพลง เพลงเพื่อชีวิต
ผู้สนับสนุน	รพ.สัตว์ รัตนวิเบศร์, วิริยะประกันภัย, น้ำจิ้มน้องพร, ศุภชัย ร้านขายมอเตอร์ไซด์, อาชีพเสริม AIA, แวนตาเอื้ออาทร
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

8. รายการดีเจน้อย

ผู้ดำเนินรายการ	น้องเพลง คงแจ่ม
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันเสาร์ เวลา 10.00 – 12.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	สนทนาพร้อมกับการนำเสนอสาระน่ารู้สำหรับเด็ก เช่น ภาษาไทย วันละคำ คำสุภาษิตไทย สลับกับการเปิดเพลงสำหรับเด็ก
ผู้สนับสนุน	รพ.สัตว์ รัตนวิเบศร์, น้ำจิ้มน้องพร, ศุภชัย ร้านขาย มอเตอร์ไซด์, อาชีพเสริม AIA, แวนตาเอื้ออาทร
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา

9. รายการตำรวจพบประชาชน

ผู้ดำเนินรายการ	จำลอง คดีเด็ด
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันเสาร์ – อาทิตย์ เวลา 12.30 – 15.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	นำเสนอข่าวจรรยาและมีการสัมภาษณ์ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ใน ประเด็นต่างๆ ตามสถานการณ์บ้านเมือง
ผู้สนับสนุน	รพ.สัตว์ รัตนวิเบศร์, วิริยะประกันภัย, ป.รัตนวิเบศร์, ธนิตศักดิ์ยนต์, เรือนลั่น
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา

10. รายการครบเครื่องเรื่องกีฬา

ผู้ดำเนินรายการ	อ.เสริม คำนนคร
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวัน เสาร์ เวลาประมาณ 15.00 – 17.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	นำเสนอข่าวกีฬาพร้อมกับการนำเสนอเพลงลูกทุ่ง
ผู้สนับสนุน	ซื้อเวลาจากทางสถานี
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

11. รายการสาระบันเทิง

ผู้ดำเนินรายการ	อ.เสริม คำนนคร
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวัน อาทิตย์ เวลา 15.00 – 17.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	บอกเล่าเหตุการณ์ในท้องถิ่น เช่น ข่าวสินค้า OTOP, งานบุญ สลับกับการเปิดเพลงลูกทุ่ง
ผู้สนับสนุน	ซื้อเวลาจากทางสถานี
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

12. รายการเพื่อชีวิตยามเย็น

ผู้ดำเนินรายการ	น้องก๊วกๆบางบัวทอง
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวัน เสาร์- อาทิตย์ เวลา 17.00 – 18.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	สนทนาแบบมีสาระพร้อมนำเสนอข่าวบริการ สลับเพลง ครั้งละราว 2-3 เพลง ประเภทเพลงเพื่อชีวิต
ผู้สนับสนุน	รพ.สัตว์ รัตนานิเบศร์, วิริยะประกันภัย, ป.รัตนานิเบศร์, ธนิตศักดิ์ยนต์, เรือนลั่น
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา

13. รายการเพลงสากล

ผู้ดำเนินรายการ	ทีม ICE FM
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันจันทร์ – เสาร์ เวลา 8.00 – 9.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	สนทนาพร้อมกับการนำเสนอเพลงสากลอมตะ
ผู้สนับสนุน	รพ.สัตว์ รัตนานิเบศร์, น้ำจิ้มน้องพร, ศุภชัย ร้านขาย มอเตอร์ไซค์, อาชีพเสริม AIA, แวนตาเอื้ออาทร

ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา

14. รายการเกาะธรรมะ

ผู้ดำเนินรายการ พระมหาระนอง (วัดเชิงเลน)
 วันเวลาออกอากาศ ทุกวันอาทิตย์ เวลา 8.00 – 9.00 น.
 รูปแบบการนำเสนอ เทศนาธรรมะ ธรรมนิยาย และนิทานชาดก
 ผู้สนับสนุน รพ.สัตว์ รัตนาธิเบศร์, วิริยะประกันภัย, ป.รัตนาธิเบศร์,
 ธนิตศักดิ์ยนต์, เรือนล้น
 ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา

15. รายการลูกทุ่งเพลงเก่า

ผู้ดำเนินรายการ เป้า บางมด
 วันเวลาออกอากาศ ทุกวันอาทิตย์ เวลา 10.00 – 12.00 น.
 รูปแบบการนำเสนอ นำเสนอเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นและประเพณีไทย
 พร้อมกับนำเสนอเพลงลูกทุ่งเก่าๆ
 ผู้สนับสนุน รพ.สัตว์ รัตนาธิเบศร์, วิริยะประกันภัย, ป.รัตนาธิเบศร์,
 ธนิตศักดิ์ยนต์, เรือนล้น
 ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

16. รายการเพื่อชีวิตยามดึก

ผู้ดำเนินรายการ คุณวิษณุรักษ์ สว่างเนตร
 วันเวลาออกอากาศ ทุกวันจันทร์ – อาทิตย์ เวลา 19.30 – 22.00 น.
 รูปแบบการนำเสนอ สนทนาแบบมีสาระพร้อมนำเสนอข่าวบริการ สลับเพลง
 ครั้งละราว 2-3 เพลง ประเภทเพลงเพื่อชีวิต
 ผู้สนับสนุน รพ.สัตว์ รัตนาธิเบศร์, น้ำจิ้มน้องพร, ศุภชัย ร้านขาย
 มอเตอร์ไซด์, อาชีพเสริม AIA, แวนตาเอื้ออาทร
 ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

17. รายการข่าว

ผู้ดำเนินรายการ	ผู้ประกาศข่าวจากกรมประชาสัมพันธ์
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันจันทร์ – อาทิตย์ เวลา 12.00 – 12.30 น. และ 19.00 – 19.30 น.
รูปแบบการนำเสนอ	นำเสนอข่าวจากกรมประชาสัมพันธ์
ผู้สนับสนุน	กรมประชาสัมพันธ์
ระยะเวลาดำเนินการ	ตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา

18. รายการบทความหลังข่าว

ผู้ดำเนินรายการ	ทีม ICE FM
วันเวลาออกอากาศ	ทุกวันจันทร์ – อาทิตย์ เวลา 12.30 – 13.00 น.
รูปแบบการนำเสนอ	นำเสนอบทความสารคดีเกี่ยวกับสุขภาพ โรคภัยไข้เจ็บตาม สถานการณ์บ้านเมือง เช่น บทความเรื่องไข้หวัดนก
ผู้สนับสนุน	รพ. สัตว์ รัตนธิเบศร์, น้ำจืดน้องพร, ศุภชัย ร้านขาย มอเตอร์ไซค์, อาชีพเสริม AIA, แวนตาเอื้ออาทร
ระยะเวลาดำเนินการ	ประมาณ 4 เดือน

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีระยะเวลาการดำเนินงานกระจายเสียงยาวนานที่สุดใน
จังหวัดนนทบุรี วิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีผังรายการฉบับปัจจุบัน (พ.ศ.2550) ที่มีระยะเวลาการใช้
งานประมาณปีกว่า ทางสถานีออกอากาศตั้งแต่เวลา 8.00 -22.00 น. โดยรายได้หลักของทางสถานี
มาจากการสนับสนุนจากสปอตโฆษณาสินค้าและบริการ

ตารางที่ 4.1ผังรายการปัจจุบันของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด F.M. 100.75 MHz

ชื่อรายการ	วัน	เวลา	เสนอ	ผู้ดำเนินรายการ
1. เพลงยามเช้า	จันทร์ – เสาร์	8.00 – 9.00 น.	เพลงสตริง	ทีม ICE FM
2. นานา สารคดี	จันทร์ – ศุกร์	9.00 – 10.00 น.	สารคดีเพื่อความรูู้	ทีม ICE FM
3. เพลงฮิตติดเกาะ	จันทร์ – ศุกร์	10.00 – 12.00 น.	ข่าวบริการ	วิทยุลักษณะน์ สว่างเนตร
4. ลูกทุ่งฮิตติดเกาะ	จันทร์ – ศุกร์	13.00 – 15.00 น.	ข่าวบริการ	เป็เป็ เกาะเกร็ด
5. เพลงรักข้ามกำแพง	จันทร์ – ศุกร์	15.00 – 16.00 น.	ข่าวจากเรือนจำ, ราชการ	สมพงษ์ ศิริรัตน์
6. สตริงฮิตติดเกาะ	จันทร์ – ศุกร์	16.00 – 17.00 น.	ข่าวบริการ	กระแต เกาะเกร็ด
7. ชีวิตและสุขภาพ	จันทร์ – ศุกร์	17.00 – 19.00 น.	สุขภาพ+โรครภัย	จำลอง คดีเด็ด
8. สตริงฮิตติดเกาะ	เสาร์ – อาทิตย์	9.00 – 10.00 น.	ข่าวบริการ	น้องๆ ภูเขาบางบัวทอง
9. ดิเจนน้อย	เสาร์	10.00 – 12.00 น.	สาระน่ารู้เพื่อเด็กๆ	น้องเพลง คงแจ่ม
10. ดำรวจพบประชาชน	เสาร์ – อาทิตย์	12.30 – 15.00 น.	ข่าวราชการและข่าวจราจร	จำลอง คดีเด็ด
11. ครบเครื่องเรื่องกีฬา	เสาร์	15.00 – 17.00 น.	ข่าวกีฬา	อ.เสริม ดำนนคร
12. สาระพันบับเทิง	อาทิตย์	15.00 – 17.00 น.	ข่าวของ OTOP, งานบุญ	อ.เสริม ดำนนคร
13. เพื่อชีวิตยามเย็น	เสาร์ – อาทิตย์	17.00 – 18.00 น.	ข่าวบริการ	น้องๆ ภูเขาบางบัวทอง
14. เพลงสากล	เสาร์ – อาทิตย์	18.00 – 19.00 น.	เพลงสากลอมตะ	ทีม ICE FM
15. เกาะธรรมะ	อาทิตย์	8.00 – 9.00 น.	ธรรมะ+ธรรมนิยาย	พระมหาระนอง วัดเชิงเลน
16. ลูกทุ่งเพลงเก่า	อาทิตย์	10.00 – 12.00 น.	วัฒนธรรม ประเพณี	เป็เป็บางมด
17. เพื่อชีวิตยามดึก	จันทร์-อาทิตย์	19.30 – 22.00 น.	ข่าวบริการ	วิทยุลักษณะน์ สว่างเนตร
18. ข่าว	จันทร์ – อาทิตย์	12.00 – 12.30 น. และ 19.00-19.30 น.	ข่าวทั่วประเทศ	กรมประชาสัมพันธ์
19. บทความหลังข่าว	จันทร์ – อาทิตย์	12.30 น. และ 19.30 น.	บทความและสารคดี	ทีม ICE FM

ตารางที่ 4.2 ข่าวบริการ ประจำเดือนมีนาคม 2551

ข่าว	วันที่ออกอากาศ	เวลา	ผู้ดำเนินรายการ
การอบรมทำเกษตรอินทรีย์ จากสำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	1 มี.ค. – 12 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การอบรมทางไกลผ่าน ดาวเทียม จาก สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	17 มี.ค. – 19 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การประชุมคณะกรรมการกลาง ระดับจังหวัด จาก สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	17 มี.ค. – 17 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ช่วยเหลือสหกรณ์ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	24 มี.ค. – 31 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การประชุมคณะทำงาน เชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	24 มี.ค. – 31 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
คำนิยามสถาบันการเงิน จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	24 มี.ค. – 31 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (สหกรณ์ไทรน้อย) จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	24 มี.ค. – 31 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ข่าวบริการ ประจำเดือนมีนาคม 2551

ข่าว	วันที่ออกอากาศ	เวลา	ผู้ดำเนินรายการ
ทำความดีถวายพระกุศลแด่ สมเด็จพระพี่นางฯ จาก สมาคมรัตัญญู จังหวัดนนทบุรี	3 มี.ค. - 15 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊าก
งานทำบุญศาลเจ้าพ่อหน้าเคียด จาก หมู่ 2 ต.เกาะเกร็ด	8 มี.ค. - 16 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊าก
การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า จาก สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี	14 มี.ค. - 31 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊าก
งานประจำปี วัดโบสถ์คอน พรหม จาก วัดโบสถ์คอนพรหม	1 มี.ค. - 23 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊าก
เทศน์มหาชาติทรงเครื่อง วัดช่องลม จาก วัดช่องลม	1 มี.ค. - 23 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊าก
งานทอดผ้าป่าสามัคคี จาก วัดสะพานสูง และวัดฉิมพลีสุทธาวาส	1 มี.ค. - 8 มี.ค. 13 มี.ค. - 30 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊าก
งานทำบุญซื้อที่ดิน สร้างเจดีย์ หอย จาก วัดเจดีย์หอย	20 มี.ค. - 31 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊าก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ข่าวนบริการ ประจำเดือนมีนาคม 2551

ข่าว	วันที่ออกอากาศ	เวลา	ผู้ดำเนินรายการ
งานฉลองศาลาวัดศาลาลูก จาก วัดศาลาลูก	1 มี.ค. – 15 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การอบรมเสริมสร้างผู้ประกอบการ ธุรกิจ จาก สำนักงานพัฒนา ธุรกิจการค้า นครบุรี	5 มี.ค. – 21 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การยื่นชำระภาษี ภงด.90 และ ภงด.91 จาก สำนักงาน สรรพากรพื้นที่สาขาปากเกร็ด	12 มี.ค. – 31 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การต่ออายุแรงงานต่างด้าว จาก สำนักจัดหางาน จังหวัดนครบุรี	1 มี.ค. – 31 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
ถังบรรจุน้ำดื่ม 20 ลิตร ไม้รี ไซเคิล จาก สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัดนครบุรี	15 มี.ค. – 31 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การส่งคนงานไปญี่ปุ่น, กำหนด งานในอิสราเอล จาก สำนัก จัดหางาน จังหวัดนครบุรี	1 มี.ค. – 21 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
บริษัท เพาเวอร์ไลน์ ไม้ได้ทำ ธุรกิจการจัดหางาน จาก สำนักจัดหางาน จังหวัดนครบุรี	1 มี.ค. – 21 มี.ค.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก

ตารางที่ 4.3 ข้าราชการ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2551

ข่าว	วันที่ออกอากาศ	เวลา	ผู้ดำเนินรายการ
เครือข่ายสหกรณ์นนทบุรีพบ ผู้บริหาร จาก สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	3 ก.พ. – 8 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
รับสมัคร ผู้จัดการสหกรณ์ บริการ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	1ก.พ. – 29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การตรวจสอบกลุ่มเกษตรกรที่ หยุดดำเนินการ 2 ปี จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	1 ก.พ. – 29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
งานวันสหกรณ์แห่งชาติ ประจำปี2551 จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	3 ก.พ. – 26ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับ สหกรณ์ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	1 ก.พ. – 2ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
กิจกรรมคลินิกเคลื่อนที่ใน พระราชานุเคราะห์ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	11 ก.พ. – 13 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
งาน 92 ปี ขบวนการสหกรณ์ ประเทศ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	16 ก.พ. – 26 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) ข่าวบริการ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2551

ข่าว	วันที่ออกอากาศ	เวลา	ผู้ดำเนินรายการ
การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	28 ก.พ. – 29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก
การจำหน่าย ฟางข้าวอัดฟ่อน จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	28 ก.พ. – 29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก
ความหมายของคำว่า“สหกรณ์” จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	28 ก.พ. – 29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก
วุฒิสภาฯ อนุเคราะห์สมอบ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	3 ก.พ. – 8 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก
การป้องกันโรคไข้หวัดนกช่วง ตรุษจีน จาก สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี	1 ก.พ. – 7 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก
การลงทะเบียนใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ว. นอกเขตจาก สำนักงาน กกต. จังหวัดนนทบุรี	18 ก.พ. – 24 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก
การต่ออายุการทำงานแรงงาน ต่างด้าว จาก สำนักจัดหางาน จังหวัดนนทบุรี	1 ก.พ. – 29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) ข่าวบริการ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2551

ข่าว	วันที่ออกอากาศ	เวลา	ผู้ดำเนินรายการ
การจัดงานทักษิณานุประทาน (50 วัน) จากสำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดนนทบุรี	14 ก.พ. – 21 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
เชิญร่วมนมัสการพระบรม สารีริกธาตุ จากสำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดนนทบุรี	5 ก.พ. – 21 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
งานประจำปีวัดท่าเกวียน จาก วัดท่าเกวียน	1 ก.พ. – 12 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
ถ่ายทอดสด พิธีวันมาฆบูชา จาก สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย	21 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
เปิดสปอต การหาเสียงผู้สมัคร ส.ว. จาก สำนักงาน กกต. จังหวัดนนทบุรี	21 ก.พ. – 29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
สถานการณ์ไข้หวัดนก จาก สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดนนทบุรี	21 ก.พ. – 29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก
การจัดตั้งตู้ ปณ.รับเรื่องเหตุ จากสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี	21 ก.พ. – 29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊วก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) ข่าวบริการ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2551

ข่าว	วันที่ออกอากาศ	เวลา	ผู้ดำเนินรายการ
ถ่ายทอดสด การเลือกตั้ง ส.ว. ล่วงหน้า จาก เครือข่ายวิทยุชุมชนรวม การเฉพาะกิจ	23 ก.พ. -24ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก
การขึ้นชำระภาษี ภงด.90 และ ภงด.91 จาก สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สาขาปากเกร็ด	5 ก.พ. -29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก
การปิดผิวการจราจร ที่ ถ.บาง กรวย - ไทรน้อย จากสำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดนนทบุรี	28 ก.พ. -29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก
งานวันศูนย์กีฬาทำอัฐ ครั้งที่ 2 จาก ศูนย์กีฬาทำอัฐ	26 ก.พ. -29 ก.พ.	10.15 น. 13.15 น. 16.15 น. 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้ เกาะเกร็ด กระแต เกาะเกร็ด น้องก๊ก

4.2.1.1 รายละเอียดของแต่ละรายการ

1. รายการพูดคุย รายการพูดคุยเป็นรูปแบบรายการประเภทหนึ่ง ซึ่งลักษณะรายการประเภทนี้จะมุ่งหวังจะให้ผู้ฟังได้รรถรตจากการฟังการพูดคุยเพียงอย่างเดียว การพูดคุยนั้นอาจเป็นการพูดคุยกับผู้ฟังโดยตรงหรือคุยกับผู้ฟังทางอ้อม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนคนที่จะพูดในแต่ละครั้ง จากการศึกษาพบว่ารายการพูดคุยของวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีเพียงรูปแบบเดียว คือ

1.1 รายการพูดคุยกับผู้ฟังโดยตรง มีลักษณะเป็นการพูดคุยกับผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีการเปิดเพลงสลับในรายการ ประกอบไปด้วย

1.1.1 รายการบทความหลังข่าว เนื้อหารายการเกี่ยวเรื่องนานาชีวิต เช่น สุขภาพ โรคภัยไข้เจ็บ โดยเป็นการนำข้อมูลหรือบทความจากนิตยสารที่เป็นประโยชน์มาบอกเล่า

ให้ผู้ฟังรับทราบ นอกจากนี้ยังได้รับข้อมูลทางด้านวิชาการจากกระทรวงสาธารณสุข เช่น สปอด วิทยุมือสะอาดปราศจากไข้หวัดนก เป็นต้น

2. รายการสารคดี คือรายการที่ให้สาระความรู้เจาะลึกลงไปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่มีวิธีการนำเสนอหลายลักษณะเพื่อความน่าสนใจให้มากที่สุด ดังนั้นรายการสารคดีต้องมีความหลากหลายแต่มีเอกภาพของรายการ รายการสารคดีมีหลายลักษณะตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของรายการ โดยทั่วไปแล้วรายการสารคดีมี 2 ประเภท คือ รายการสารคดีแบบ Documentary หมายถึง รายการที่เป็นจริงทั้งหมด มีหลักฐานเป็นเอกสารสนับสนุน ค้นคว้าอ้างอิงได้ อีกประเภทหนึ่งเป็นรายการสารคดี Feature หมายถึง รายการที่มุ่งเสนอเนื้อหาบนพื้นฐานของความเป็นจริง แต่ไม่ทั้งหมดไม่จำเป็นต้องมีเอกสารมายืนยันจากการศึกษาพบว่ารายการพูดคุยของวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีเพียงรูปแบบเดียว คือ

2.1 รายการสารคดี เป็นรายการที่ให้เนื้อหาสาระในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งแต่มีรายละเอียดหลายแง่มุม มีวิธีการนำเสนอได้หลายลักษณะ โดยมุ่งที่จะเสนอประเด็นสาระเนื้อหา เรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว ได้แก่

2.1.1 รายการนานา สารคดี เป็นรายการเกี่ยวกับสารคดีเพื่อความรู้ต่างๆ เช่น ประเพณีไทย ประวัติศาสตร์ต่างๆ เรื่องราวเกี่ยวกับความรู้รอบตัว เป็นต้น

3. รายการข่าว เป็นรายการที่รายงานเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังรู้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม อย่างไร รูปแบบรายการข่าวของวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดสามารถแบ่งรูปแบบย่อยๆ ได้ดังต่อไปนี้

3.1 รายการถ่ายทอดข่าวจากส่วนกลาง เป็นการถ่ายทอดข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ได้แก่

3.1.1 รายการข่าวจากกรมประชาสัมพันธ์ เป็นการถ่ายทอดข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยโดยกรมประชาสัมพันธ์

3.2 รายการพูดคุยข่าว เป็นรายการที่นำเสนอข่าวในลักษณะพูดคุยกับผู้ฟังโดยตรง โดยเป็นการเล่าข่าวสารภายในชุมชน องค์กรภายในชุมชนและจากหนังสือพิมพ์ ได้แก่

3.2.1 รายการตำรวจพบประชาชน เป็นรายการที่นำเสนอข่าวสารต่างๆ โดยเน้นที่ข่าวจากเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งดีและร้ายที่เกิดขึ้นภายในชุมชน รวมทั้งมีการเตือนภัยต่างๆ

3.3 รายการพุดคุยข่าวสลับเพลง เป็นรายการที่นำเสนอข่าวในลักษณะการนำเสนอเช่นเดียวกับรายการพุดคุยข่าวเพียงแต่มีการเปิดเพลงสลับกับการนำเสนอข่าว ประกอบด้วย

3.3.1 รายการสาระบันเทิง มีเนื้อหารายการเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวสารภายในท้องถิ่นเป็นหลัก งานบุญ และมีการเปิดเพลงลูกทุ่งสลับระหว่างการนำเสนอรายการ

3.3.2 รายการครบเครื่องเรื่องกีฬา มีเนื้อหารายการเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวกีฬาทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน รวมทั้งมีการวิเคราะห์ข่าวให้คนในชุมชนได้รับฟังสลับกับการเปิดเพลง

3.3.3 รายการชีวิตและสุขภาพ เป็นการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพโรคร้ายไข้เจ็บต่างๆ สลับกับการเปิดเพลง

4. รายการดนตรี รายการดนตรีหรือรายการเพลงเป็นรูปแบบรายการของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดที่ได้รับความนิยมสูงสุด มุ่งให้ความบันเทิงโดยการเปิดเพลงเป็นหลัก มีรูปแบบรายการที่ไม่มีกฎเกณฑ์ในการจัดรายการตายตัวเมื่อเปรียบเทียบกับรายการประเภทอื่นๆ ของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด โดยประกอบไปด้วยรูปแบบย่อยๆดังต่อไปนี้

4.1 รายการเพลงลูกทุ่ง เป็นรายการที่นำเสนอเพลงแนวลูกทุ่ง ประกอบด้วย

4.1.1 รายการเพลงรักข้ามกำแพง ดำเนินรายการโดยคุณสมพงษ์ ศิริรัตน์ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่อยู่กรมราชทัณฑ์ ลักษณะรายการคือผู้ฟังจะโทรเข้ามาขอเพลงโดยเน้นไปที่เพลงลูกทุ่ง พร้อมกับมีข่าวจากกรมราชทัณฑ์ด้วย

4.1.2 รายการเพลงฮิตติดเกาะ ดำเนินรายการโดยนายสถานี ลักษณะรายการคือผู้ฟังจะโทรเข้ามาขอเพลงโดยเน้นไปที่เพลงลูกทุ่ง พร้อมกับมีข่าวบริการด้วย

4.1.3 รายการลูกทุ่งฮิตติดเกาะ ลักษณะรายการคือผู้ฟังจะโทรเข้ามาขอเพลงโดยเน้นไปที่เพลงลูกทุ่งสมัยใหม่ และมีการสนทนากันระหว่างผู้ดำเนินรายการกับผู้ฟังทางบ้านออกอากาศ พร้อมกับมีข่าวบริการด้วย

4.1.4 รายการลูกทุ่งเพลงเก่า ลักษณะรายการคือผู้ฟังจะโทรเข้ามาขอเพลงโดยเน้นไปที่เพลงลูกทุ่งอมตะ และมีการสนทนากันระหว่างผู้ดำเนินรายการกับผู้ฟังทางบ้านออกอากาศ พร้อมกับมีข่าวบริการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีด้วย

4.2 รายการเพลงไทยสากล เป็นรายการที่นำเสนอเพลงแนวเพลงไทยสากล ประกอบด้วย

4.2.1 รายการเพลงยามเช้า เป็นรายการเปิดเพลงไทยสากล เป็นรายการเปิดสถานี ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์

4.2.2 รายการสดริงฮิตติดเกาะ ลักษณะรายการคือผู้ฟังจะโทรเข้ามาขอเพลงโดยเน้นไปที่เพลงไทยสากล และมีการสนทนากันระหว่างผู้ดำเนินรายการกับผู้ฟังทางบ้าน ออกอากาศ พร้อมกับมีข่าวบริการด้วย

4.3 รายการเพลงเพื่อชีวิต เป็นรายการที่มีการนำเสนอเพลงแนวเพลงเพื่อชีวิตประกอบไปด้วย

4.3.1 รายการเพื่อชีวิตยามเย็น ลักษณะรายการคือผู้ฟังจะโทรเข้ามาขอเพลงโดยเน้นไปที่เพลงเพื่อชีวิต และมีการสนทนากันระหว่างผู้ดำเนินรายการกับผู้ฟังทางบ้าน ออกอากาศ พร้อมกับมีข่าวบริการด้วย

4.3.2 รายการเพื่อชีวิตยามดึก ดำเนินรายการโดยนายสถานี ลักษณะรายการคือผู้ฟังจะโทรเข้ามาขอเพลงโดยเน้นไปที่เพลงลูกทุ่ง พร้อมกับมีข่าวบริการด้วย

4.4 รายการเพลงสากล เป็นรายการที่นำเสนอเพลงแนวเพลงสากล ได้แก่

4.4.1 รายการเพลงสากล เป็นการนำเสนอเพลงสากลที่หาฟังยากและมีความเป็นอมตะ ซึ่งจะออกอากาศเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์

5. รายการอื่นๆ รูปแบบของรายการอื่นๆ ของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดนั้น จะเป็นรายการที่มีลักษณะเฉพาะตัวและมีการนำเสนอแต่เพียงรูปแบบเดียว ประกอบไปด้วย

5.1 รายการปาฐกถาธรรม เป็นรายการที่มีการนิมนต์พระมาเทศน์รวมทั้งให้ศีลให้พร ได้แก่

5.1.1 รายการเกาะธรรมะ เนื้อหารายการเป็นการพูดคุยเกี่ยวกับหลักธรรม และข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมของวัดเชิงเลน ดำเนินรายการโดยพระพรหมหาระนอง วัดเชิงเลน

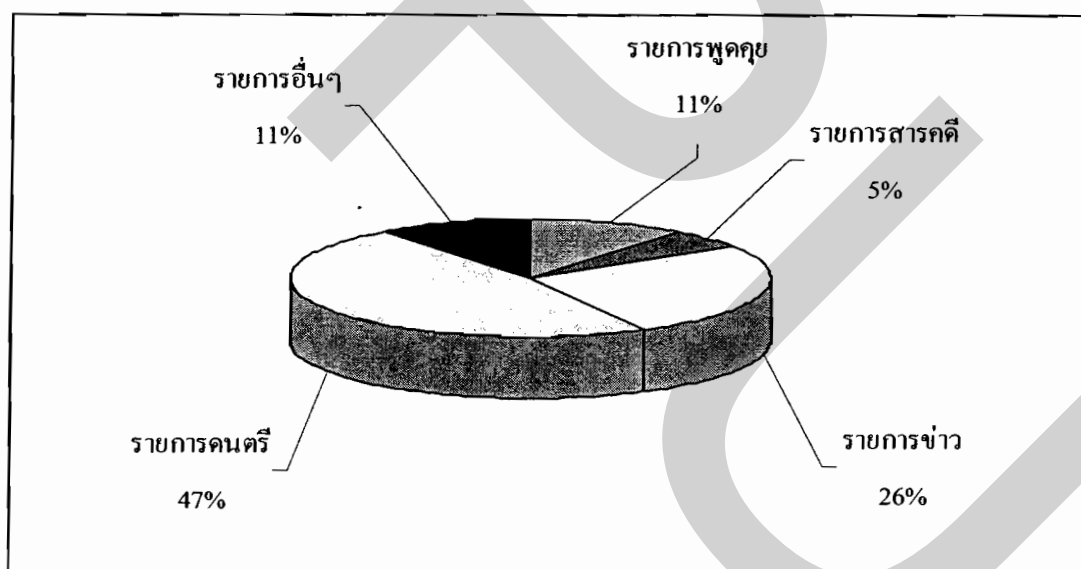
5.2 รายการเพื่อเยาวชน เป็นรายการที่นำเสนอข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่เยาวชน ได้แก่

5.2.1 รายการดีเจน้อย ดำเนินรายการโดยอาสาสมัครซึ่งเป็นเยาวชนในชุมชนเกาะเกร็ด เนื้อหารายการเป็นการพูดคุยเกี่ยวกับสาระน่ารู้ที่เกี่ยวกับเด็กๆ และเยาวชน เช่น ความหมายของสุภาษิตต่างๆ ภาษาไทยวันละคำ เป็นต้น

4.2.1.2 ลักษณะรูปแบบรายการวิทยุ

จากการวิเคราะห์รายการทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ในผังรายการของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 18 รายการ ประกอบด้วยรูปแบบรายการในลักษณะต่างๆ กัน ดังต่อไปนี้

1. รายการพูดคุย มีจำนวน 2 รายการ คิดเป็นร้อยละ 11
2. รายการสารคดี มีจำนวน 1 รายการ คิดเป็นร้อยละ 5
3. รายการข่าว มีจำนวน 5 รายการ คิดเป็นร้อยละ 26
4. รายการดนตรี มีจำนวน 9 รายการ คิดเป็นร้อยละ 47
5. รายการอื่นๆ มีจำนวน 2 รายการ คิดเป็นร้อยละ 11

ภาพที่ 4.5 สัดส่วนรูปแบบรายการต่างๆ ของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

จากการวิเคราะห์รูปแบบรายการ ที่ปรากฏอยู่ในผังรายการของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดพบว่ารายการเพลง (47%) ซึ่งรายการเพลงเหล่านี้มีการรายงานข่าวบริการอยู่ด้วยทุกรายการ มีสัดส่วนที่สูงกว่ารูปแบบรายการอื่นๆ รองลงมาเป็นรายการข่าว (26%) จะเห็นว่าทาง

สถานีเน้นให้ความสำคัญมากขึ้นไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการกระจายเสียงของทาง สถานีที่ได้เน้นประเด็นการกระจายข่าวสารเพื่อชุมชน ตลอดจนเพื่อเผยแพร่ความรู้ในด้านต่างๆ รูปแบบรายการอื่นๆ ที่มีประโยชน์และสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของสถานีได้ เช่น รายการ สารคดี รายการพูดคุย ถูกละเอียดในการนำเสนอ

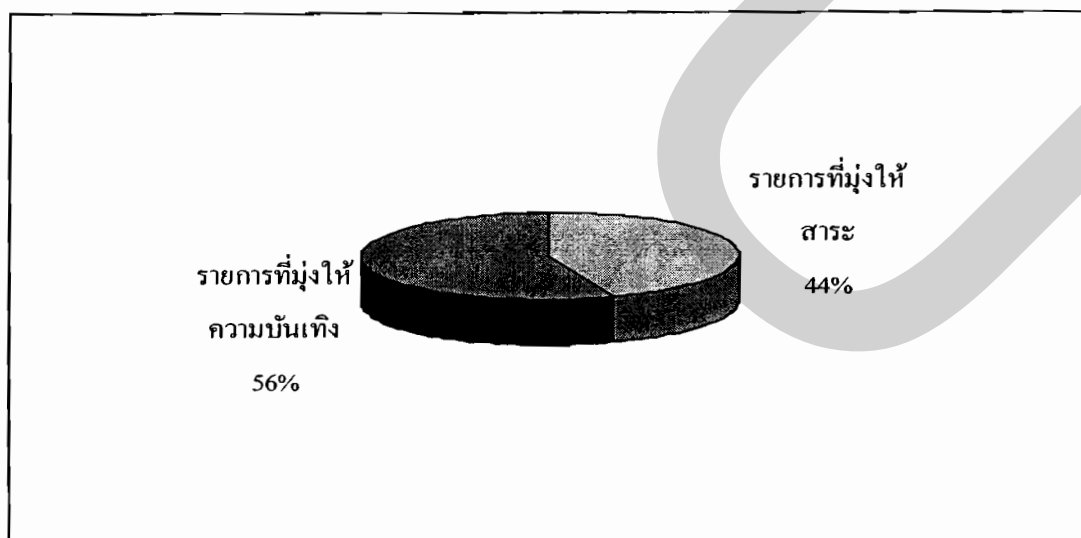
4.2.1.3 ลักษณะเนื้อหารายการวิทยุ

ลักษณะเนื้อหารายการวิทยุ คือลักษณะของเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในรายการ โดย ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการจำแนกลักษณะเนื้อหารายการวิทยุกระจายเสียง เป็นกรอบในการวิเคราะห์

จากการศึกษาผังรายการของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดพบว่า มีรายการ นำเสนอเนื้อหาในด้านต่างๆ จำนวน 18 รายการ สามารถแบ่งแยกเนื้อหารายการวิทยุได้ดังต่อไปนี้

1. รายการที่มีเนื้อหาประเภทมุ่งให้สาระ มีทั้งหมด 8 รายการ คิดเป็นร้อยละ 44 ได้แก่รายการ นานาสารคดี, ชีวิตและสุขภาพ, ดีเจน้อย, ดำรวจพบประชาชน, เกาะธรรมะ, บท ความหลังข่าว, สารพันบันเทิง และข่าว

2. รายการที่มีเนื้อหาประเภทมุ่งให้ความบันเทิง มีทั้งหมด 10 รายการ คิดเป็น ร้อยละ 56 ได้แก่รายการ เพลงยามเช้า, เพลงฮิตติดเกาะ, ลูกทุ่งฮิตติดเกาะ, ครบเครื่องเรื่องกีฬาเพลง รักข้ามกำแพง, สดริงฮิตติดเกาะ, เพื่อชีวิตยามเย็น, เพลงสากล, ลูกทุ่งเพลงเก่า และเพื่อชีวิตยามดึก

ภาพที่ 4.6 สัดส่วนเนื้อหารายการของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

จากการวิเคราะห์ลักษณะเนื้อหารายการของวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด พบว่า รายการที่มีเนื้อหาประเภทมุ่งให้สาระ (44%) มีสัดส่วนที่ต่ำกว่ารายการที่เนื้อหาประเภทที่มุ่งให้ความบันเทิง (56 %) แต่ไม่มากนัก ซึ่งไม่ค่อยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของทางสถานีที่เน้นในเรื่องของการกระจายข่าวสารชุมชนรวมทั้งเผยแพร่ความรู้ในด้านต่างๆ ดังนั้นจึงผลิตรายการที่มีเนื้อหามุ่งให้ความบันเทิงมากกว่า รายการที่มีเนื้อหามุ่งให้สาระ

4.3.2 ทศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

จากการสัมภาษณ์ประชาชนที่รับฟังรายการจากทางสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดจำนวน 20 คน ทำให้ทราบถึงทัศนคติของชาวบ้านบางส่วนที่ได้รับฟังวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

“รูปแบบการจัดรายการของเขาก็ดีนะเพราะว่าพอมีข่าวสารอะไรก็จะแจ้งให้ชาวบ้านได้รู้ด้วยอย่างวัดไหนมีการทำบุญ ชาวบ้านผู้ฟังก็จะได้มาร่วมงานร่วมกิจกรรม” (วิไลวรรณ ฉิมสอาด, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2551)

“ดีแล้วให้ความรู้หรือมีข่าวสารอะไรก็จะประชาสัมพันธ์ให้” (โรจน์ เกลิงคะพันธ์, ผู้ใหญ่, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2551)

“ดีอยู่แล้วข่าวสารในชุมชน คนในชุมชนได้รับรู้ เป็นการสื่อสารของคนในชุมชนได้ดี” (เริงชัย กัลยาณชาติ, อาจารย์, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2551)

“ดีเพราะมีข่าวสารต่างๆ ก็ารู้กันทั่วถึง” (พนม สุขอาบใจ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2551)

จะเห็นว่าชาวบ้านเกาะเกร็ดซึ่งเป็นผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีทัศนคติที่ดีต่อสถานี ความคิดเห็นโดยรวมแล้วคือ สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีรูปแบบการจัดรายการที่ดี ไม่น่าเบื่อ ให้สาระความรู้พร้อมไปกับความบันเทิง มีประโยชน์หลายๆ ด้าน ได้ทราบถึงข่าวสารอย่างรวดเร็วและทั่วถึง และผู้ฟังมีบางส่วนที่อยากให้สถานีออกอากาศให้นานขึ้นกว่าเดิม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด (FM 105.75)” เป็นการวิจัยในแบบวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการวิเคราะห์จากเอกสาร เทปบันทึกเสียง ตลอดจนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายผลิตรายการ นักจัดรายการ รวมทั้งผู้ฟังรายการของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและลักษณะการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด
2. เพื่อศึกษารูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

5.1 ความเป็นมาและลักษณะการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

1. ความเป็นมาของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

จากการวิจัยเอกสารและสัมภาษณ์ คุณวิษณุรักษ์ สว่างเนตร พบว่า สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีจุดเริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 นำโดย คุณวิษณุรักษ์ สว่างเนตร ประธานกรรมการก่อตั้ง ซึ่งได้เล็งเห็นปัญหาว่า เนื่องจากชุมชนคนเกาะเกร็ดก่อตั้งอยู่บนเกาะกลางแม่น้ำเจ้าพระยา และมีการสื่อสารกับโลกภายนอกก็ต้องใช้วิธีการส่งจดหมาย จดหมายต่างๆ ที่ส่งเข้ามา รวมถึงจดหมายต่างๆ ของภาครัฐบาลและจากแหล่งอื่นๆ มักจะเกิดปัญหาในเรื่องของระยะเวลาที่จะนำจดหมายเข้ามาขอมเกิดการล่าช้า บางครั้งข้อความในจดหมายก็อาจหมดระยะเวลาหรือเกินกำหนดเสียก่อน ก่อนที่จดหมายจะมาถึง จึงคิดว่าถ้าหากมีการติดต่อสื่อสารผ่านทางวิทยุก็อาจจะสะดวกมากกว่า จึงใช้วิธีการติดต่อสื่อสารกันโดยตรง เช่น การใช้โทรศัพท์ติดต่อกับนักจัดรายการทำการประชาสัมพันธ์เรื่องราวหรือข่าวสารได้ทันที เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว จากสาเหตุต่างๆ ที่กล่าวมาทำให้เกิดการจัดตั้งวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด โดยได้ทำการขออนุญาตกรมประชาสัมพันธ์ แล้วดำเนินการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด ด้วยเงินทุนส่วนตัว ในปี พ.ศ. 2547

2. ลักษณะการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดออกอากาศที่คลื่นความถี่ FM 105.75 MHz มีกำลังส่ง 800 วัตต์ ส่งได้ไกลในรัศมี 30 กิโลเมตร โดยครอบคลุมพื้นที่โดยรอบในจังหวัดนนทบุรีซึ่งมีสถานีเป็นจุดศูนย์กลาง อุปกรณ์ต่างๆ ภายในสถานีมีความพร้อมทั้ง 2 ส่วน ทั้งในส่วนเทคนิคด้านการส่งวิทยุ เพื่อให้มีผลการรับฟังที่ชัดเจน และส่วนของความพร้อมทางเทคนิคสำหรับวิทยุชุมชน โดยเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการวิทยุชุมชน เงินทุนในการก่อตั้งสถานีมาจากเงินทุนส่วนตัวของคณะกรรมการการก่อตั้ง มีรายได้หลักจากการโฆษณา และการเช่าชั่วโมงจัดรายการ

บุคลากรของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดประกอบไปด้วยคณะทำงาน จำนวน 14 คน แบ่งหน้าที่ในการบริหารจัดการออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ นายสถานี คณะกรรมการที่ปรึกษา ฝ่ายการเงิน ฝ่ายผลิตรายการ ฝ่ายควบคุมเสียง และฝ่ายซ่อมบำรุง ซึ่งบุคลากรเหล่านี้เป็นคนในชุมชน มีการแบ่งงานกันทำโดยใช้เกณฑ์ความเหมาะสมสอดคล้องตัวการทำงาน ซึ่งแบ่งงานกันตามความถนัดและความสนใจโดยที่จะต้องมีส่วนที่เชี่ยวชาญในสายงานนั้นๆ อย่างน้อยสายงานละ 1 คนเพื่อเป็นผู้นำในการทำงาน

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของวิทยุชุมชนอย่างชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์หลักๆ ของสถานีคือ เพื่อกระจายข่าวสารถึงชุมชน ตลอดจนเพื่อเผยแพร่ความรู้ในด้านต่างๆ มีขั้นตอนการผลิตรายการ มีการวางแผนงานทั้งในระยะสั้น และระยะยาว มีการผลิตรายการที่เป็นขั้นเป็นตอน มีกฎระเบียบในการดำเนินงานระหว่างออกอากาศเพื่อให้นักจัดรายการใช้คำพูดที่เหมาะสม

การฝึกอบรมบุคลากรของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดนั้น จะเป็นในด้านการผลิตรายการ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วนายสถานี จะเป็นผู้ฝึกอบรมเองเนื่องจากเป็นอาชีพระหัดเวลาและค่าใช้จ่าย มีการส่งบุคลากรภายในสถานีไปฝึกอบรมกับหน่วยงานข้างนอกเนื้อหาของการฝึกอบรมนั้นมีผลกระทบกับการดำเนินงานของสถานี ทางสถานีจะทำการคัดเลือกตัวแทนบุคลากรไปร่วมการอบรม แล้วจึงนำมาทำการถ่ายทอดให้บุคลากรภายในสถานีได้รับทราบและนำไปปฏิบัติ

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีการทำการประเมินผลการดำเนินงานทุกๆ 1 เดือนทั้งใน ส่วนของคณะกรรมการบริหารและนักจัดรายการ เพื่อพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ใน แต่ละเดือนที่ทำการประเมินผลงานจะพิจารณาการปรับปรุงรูปแบบรายการ และเวลาการ ออกอากาศของแต่ละรายการให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดได้ดำเนินงานจนก่อให้เกิดผลกระทบต่อเชิงคุณค่าต่อคน และ ต่อชุมชน ซึ่งปรากฏออกมาให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมที่จับต้องได้ ได้แก่ การตอบสนองความ ต้องการข้อมูลข่าวสารของชุมชนได้จริง ทันใจ และตรงใจ, จัดรายการได้พัฒนาตนเอง และทำให้ รู้สึกว่ามีคุณค่าต่อสังคมมากขึ้น และการประชาสัมพันธ์สินค้า หรือผลิตภัณฑ์ในชุมชน

5.2 รูปแบบ เนื้อหาในการนำเสนอ และทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

1. รูปแบบและเนื้อหาในการนำเสนอ

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีระยะเวลาการดำเนินงานกระจายเสียงยาวนานที่สุดใน จังหวัดนนทบุรี ออกอากาศตั้งแต่เวลา 8.00 - 22.00 น. โดยออกอากาศทุกวัน มีการผลิตรายการ ทั้งหมด 18 รายการ ตามแนวคิดของเมธา เสรีชนาวงศ์ สามารถแบ่งรูปแบบรายการของสถานีวิทยุ ชุมชนคนเกาะเกร็ดออกเป็น 5 รูปแบบ คือ รายการพูดคุย รายการสารคดี รายการข่าว รายการดนตรี และรายการ โดยรายการเพลง ซึ่งรายการเพลงเหล่านี้มีการรายงานข่าวบริการอยู่ด้วยทุกรายการ มี สัดส่วนที่สูงกว่ารูปแบบรายการอื่นๆ คือ 47% รองลงมาเป็นรายการข่าว 26% จะเห็นว่าทางสถานี เน้นให้ความสำคัญกับมากเกินไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการกระจายเสียงของทางสถานี ที่ได้เน้นประเด็นการกระจายข่าวสารเพื่อชุมชน ตลอดจนเพื่อเผยแพร่ความรู้ในด้านต่างๆ รูปแบบ รายการอื่นที่มีประโยชน์และสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของสถานีได้ เช่น รายการสารคดี รายการพูดคุย ถูกเสนอในการนำเสนอ

จากการศึกษาผังรายการของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดพบว่า มีรายการนำเสนอเนื้อหาใน ด้านต่างๆ จำนวน 18 รายการ สามารถแบ่งแยกเนื้อหารายการวิทยุตามแนวคิดการจำแนกลักษณะ เนื้อหารายการวิทยุกระจายเสียงของประเสริฐ เฉิดจินดา ออกเป็น รายการที่มีเนื้อหาประเภทมุ่งให้ สาระ มีทั้งหมด 8 รายการ คิดเป็นร้อยละ 44 และรายการที่มีเนื้อหาประเภทมุ่งให้ความบันเทิง มี ทั้งหมด 10 รายการ คิดเป็นร้อยละ 56 จากการวิเคราะห์ลักษณะเนื้อหารายการของวิทยุชุมชนคน เกาะเกร็ด พบว่า รายการที่มีเนื้อหาประเภทมุ่งให้สาระมีสัดส่วนที่ต่ำกว่ารายการที่เนื้อหาประเภทที่ มุ่งให้ความบันเทิงแต่ไม่มากนัก ซึ่งไม่ค่อยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของทางสถานีที่เน้นในเรื่อง

ของการกระจายข่าวสารชุมชนรวมทั้งเผยแพร่ความรู้ในด้านต่างๆ ดังนั้นจึงผลิตรายการที่มีเนื้อหา
มุ่งให้ความบันเทิงมากกว่า รายการที่มีเนื้อหามุ่งให้สาระ

2. ทักษะของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด

ชาวบ้านเกาะเกร็ดซึ่งเป็นผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีทัศนคติที่ดีต่อสถานีฯ
ความคิดเห็นโดยรวมแล้วคือ สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีรูปแบบการจัดรายการที่ดี ไม่น่าเบื่อ
ให้สาระความรู้พร้อมไปกับความบันเทิง มีประโยชน์หลายๆ ด้าน ได้ทราบถึงข่าวสารอย่างรวดเร็ว
และทั่วถึง และผู้ฟังมีบางส่วนที่อยากให้สถานีออกอากาศให้นานขึ้นกว่าเดิม

5.3 อภิปรายผล

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด เป็นสื่อมวลชนประเภทวิทยุ ที่สามารถสร้างอิทธิพลให้กับ
ผู้ฟังได้ ในแง่ของการเพิ่มความรู้ ให้ข้อมูลข่าวสาร จนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทาง
ที่ดีได้พอสมควร ตอบสนองความเป็นสื่อเพื่อชุมชน ด้วยการใช้ประเด็นในการนำเสนอ เป็นเรื่องที่
เกี่ยวกับข้องกับชุมชน ซึ่งเป็นเป้าหมายของการเป็นสื่อเพื่อชุมชน

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีการปฏิบัติตามแนวคิดเรื่องวิทยุชุมชนได้ ในการเข้าถึง
สื่อ เพราะสื่อวิทยุเป็นสื่อที่สามารถรับฟังได้สะดวก ง่ายค้าย นำเสนอข้อมูลที่เกิดขึ้นในห้องถิ่น มี
การแสวงหารายได้หลักจากการโฆษณา แต่รายได้ตรงนี้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ของสถานี เช่น ค่า
สาธารณูปโภค ค่าตอบแทนของนักจัดรายการ

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีความสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการองค์กร
สื่อมวลชน คือมีการจัดสรรกำลังบุคคลเพื่อปฏิบัติให้ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการแบ่ง
หน้าที่และความรับผิดชอบให้เหมาะสมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การจัดการคือ การใช้ความพยายาม
นำเอาสมรรถภาพของสมาชิกในกลุ่มมาร่วมทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็น
อิสระจากรัฐ การเมือง ธุรกิจ และต่างชาติ มีกระบวนการตรวจสอบประสิทธิภาพการดำเนินงานให้
เป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดตั้ง รวมทั้งสนองต่อความต้องการชุมชน

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีโครงสร้างการบริหารงานที่เหมาะสม มีคณะกรรมการ
บริหารที่ไม่มากเกินไป คณะกรรมการมาจากคนในชุมชนที่ตั้งของสถานีอยู่ระดับอำเภอ ง่ายต่อการ
เข้าถึงและมีส่วนร่วมของประชาชน มีความพร้อมด้านเทคนิคและอุปกรณ์ มีหลักการบริหารร่วม
ถึงแม้จะมีคณะกรรมการหลาย ๆ ชุด รวมทั้งมีการแบ่งฝ่ายงานต่าง ๆ แต่ทว่าความสัมพันธ์ระหว่าง

คณะกรรมการต่าง ๆ นั้น มิได้เน้นลักษณะลำดับชั้นที่มีใครสูงกว่า/ต่ำกว่า มีอำนาจเหนือกว่า/น้อยกว่า แต่ทว่าคณะกรรมการทุกชุด ฝ่ายทุกฝ่าย จะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารที่เรียกว่าเป็น “การบริหารร่วมกัน”

สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็น ด้วยการเปิดสายสนทนาทางโทรศัพท์ไว้ในรายการ เพื่อให้ผู้ฟังสามารถแสดงความคิดเห็นได้ตลอดเวลา แต่มีเนื้อหาที่มุ่งเน้นให้ความบันเทิงมากเกินไป ถึงแม้ในว่ารายการบันเทิงต่างๆ เช่น รายการคนตรี จะมีการเสนอข่าวบริการอยู่ตลอดก็ตาม ควรจะเปลี่ยนมาเป็นรายการพูดคุยข่าวสลับเพลง หากต้องการให้คนในชุมชนผ่อนคลายจากความเครียดโดยการเปิดเพลง

ส่วนการพิจารณาว่า สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด มีลักษณะของการเป็นวิทยุเพื่อชุมชนตามระดับของการเป็นวิทยุเพื่อชุมชนตามแนวคิดของจุมพล รอดคำดี (2542) หรือไม่นั้นสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

(1) ระดับรายการ เนื้อหาที่นำเสนอเป็นการจัดรายการเพื่อบริการประชาชน เป็นเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับท้องถิ่นในชุมชนเกาะเกร็ด และชุมชนใกล้เคียง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้รับฟัง รวมทั้งแนวคิดของการจัดรายการช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของสถานี ที่ยินยอมให้จัดเนื้อหาและวิธีการในการนำเสนอมาจากตัวแทนของประชาชน เช่น รายการดีเจน้อย รายการครบเครื่องเรื่องกีฬา ลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะของวิทยุชุมชนในระดับรายการได้ในระดับหนึ่ง

(2) ระดับสถานี สถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ดมีการรวมตัวกันของกลุ่มประชาชนเพื่อจัดตั้งสถานี และขอใบอนุญาตเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ คณะกรรมการบริหารงานมาจากอาสาสมัครทั้งสิ้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าลักษณะรายการวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด เข้าข่ายแนวคิดของวิทยุเพื่อชุมชนในระดับสถานี

5.4 ข้อจำกัดในการทำวิจัย

มีความยุ่งยากในการเก็บข้อมูลย้อนหลังของสถานีวิทยุชุมชนคนเกาะเกร็ด เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มิได้เก็บหลักฐานไว้มากนัก ผู้วิจัยจึงต้องศึกษาจากเอกสารที่พอมืออยู่ และการสัมภาษณ์ประกอบความทรงจำของผู้ให้ข้อมูลหลัก

5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

สำหรับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคตนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ควรศึกษาการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชน ในลักษณะเดียวกันกับพื้นที่ในจังหวัดอื่นๆ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
2. ควรศึกษาความพร้อมของชุมชน ในการเรียนรู้ความเข้าใจ ความเป็นวิทยุชุมชนอย่างแท้จริง ว่ารูปลักษณ์หรือรูปแบบของวิทยุชุมชนนั้น ชุมชนมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่าง ประโยชน์ ข้อได้เปรียบ เสียเปรียบ ระหว่างวิทยุชุมชนกับวิทยุกระแสหลัก

๑

๒

บรรณานุกรม

๓

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กาญจนา แก้วเทพ.(ม.ป.ป.). **คู่มือวิทยุชุมชน**. กรุงเทพฯ : สภาสถาบันนักวิชาการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย.
- .(2544). **ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา**. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- .(2545). **สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ศาลาแดงจำกัด
- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ.(2549). **วิทยุชุมชน : คลื่นหนุนการสร้างพลังให้ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- จุมพล รอดคำดี. (2542). **วิทยุเพื่อชุมชน เพื่อประชาชน โดยประชาชน ของประชาชน ใน วิทยุเพื่อชุมชนการปฏิรูปสื่อเพื่อสังคม**. กรุงเทพฯ :
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2542). **ระบบวิทยุและโทรทัศน์ไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์

- คม สัมพันธ์รักษ์.(2548). **การศึกษาความเป็นมา และการบริหารจัดการของสถานีวิทยุชุมชน จังหวัดชัยภูมิ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ปัฐยา เรืองเริงกุลฤทธิ.(2546). **พฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุชุมชนของคนโคราช สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**
- ลีลาวดี วัชโรบล.(2548). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในวิทยุชุมชน : กรณีศึกษาวิทยุชุมชนคนเมืองปทุม ตำบลคลองสาม อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.**

สร้อยรัส สมศรีรัตน์.(2548) การบริหารสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

สิริพร สงบธรรม.(2544) บทบาทของรายการวิทยุเพื่อชุมชนกับประชาคมสงขลา. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา แก้วศิริ.(2537). การศึกษารูปแบบและการสนใจในการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงของผู้
ดำเนินรายการในเขตจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาษาอังกฤษ

BOOK

Partridge. Simon. **Not the BBC/IBA The case for community radio** London. Comedia
Publishing Group, 1992.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

คำขอเข้าร่วม

โครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์

๑. ข้าพเจ้า นาย วิชาญรักษ์ สว่างเนตร

เป็นผู้มีอำนาจลงชื่อแทนจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน เกาะเกร็ด

อายุ 34 ปี สัญชาติ ไทย บัตรประจำตัวประชาชน / บัตรอื่น (ระบุ)

เลขที่ 3120600785746 ออกให้ ณ ที่ว่าการอำเภอปากเกร็ด

วันหมดอายุ 31 มี.ค. 2554 เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 1042635571

อยู่บ้านเลขที่ 31/1 ตรอก/ซอย - ถนน -

หมู่ที่ 4 ตำบล/แขวง เกาะเกร็ด อำเภอ/เขต ปากเกร็ด

จังหวัด นนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11120 โทรศัพท์ 02) 584-5145

โทรสาร 02) 584-5145 อีเมล -

๒. ข้าพเจ้าขอเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์ โดยข้าพเจ้ายินยอมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของกรมประชาสัมพันธ์และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทุกประการ

ชื่อสถานที่ตั้งของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน เกาะเกร็ด

ตั้งอยู่เลขที่ 31/1 ตรอก/ซอย - ถนน -

หมู่ที่ 4 ตำบล/แขวง เกาะเกร็ด อำเภอ/เขต ปากเกร็ด

รหัสไปรษณีย์ 11120 โทรศัพท์ 02) 584-5145 โทรสาร 02) 584-5145

และมีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการ ดังนี้

เนื่องจากชุมชน ตำบลเกาะเกร็ด เป็นแหล่งท่องเที่ยวประจำจังหวัดนนทบุรี และเป็นศูนย์ผลิตจำหน่ายสินค้า OTOP จึงต้องใช้เวลาเป็นสื่อบริการประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ ข่าว, ความรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน

ชื่อสถานที่ตั้งของเครื่องส่งจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน เกาะเกร็ด

ตั้งอยู่เลขที่ 31/1 ตรอก/ซอย - ถนน -

หมู่ที่ 4 ตำบล/แขวง เกาะเกร็ด อำเภอ/เขต ปากเกร็ด

รหัสไปรษณีย์ 11120 โทรศัพท์ 02) 584-5145 โทรสาร 02) 584-5145

และมีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการ ดังนี้

เป็นจุดส่งสัญญาณจาก เครื่องส่ง 70w พันทัน ในชุมชน ต. เกาะเกร็ด เพื่อส่งสัญญาณครอบคลุมได้อย่างทั่วถึงภายในชุมชน และ อำเภอปากเกร็ด รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันในจังหวัดนนทบุรี ด้วยรัศมีไม่เกิน 15 กม. กำลังส่งไม่เกิน 30 วัตต์ (ระบบเอฟ เอ็ม) ไล่ล่าวไม่เกิน 30 เมตรจากระดับพื้นดิน

หลักฐานการรับเอกสารค่าตอบแทนการปฏิบัติงานเตรียมความพร้อมวิทย์ชุมชน
ดำเนินการโดย สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย 236 ถนนวิภาวดีรังสิต เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

ชื่อจุดปฏิบัติงานเตรียมความพร้อมวิทย์ชุมชน... ๘๗๕๕๖๕๖
ที่ตั้ง 31/1 หมู่ที่ ๕๗. เกาะเกร็ด อ. บางกรวด ๑. นนทบุรี 11120
เลขที่รับเอกสาร..... ๐24..... วันที่รับเอกสาร..... ๘ ธันวาคม 25๕๕
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ ๕๕..... ๗๕๕๕๕๕

หมายเหตุ สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจะตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสารในภายหลังและ
จะแจ้งให้ทราบในกรณีเอกสารไม่ครบถ้วนหรือบพร่อง
กรุณเก็บเอกสารนี้ไว้เป็นหลักฐานในการติดต่อ ๗ สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ผู้ประสานงานวิทย์ชุมชน สวท.
จิระวรรณ ต้นกุรานันท์ โทร 0-2277-1219 โทรสาร 0-2277-2809

เรียน : ท่านหัวหน้าสำนักงานสหกรณ์จังหวัดนนทบุรี

(UPDATE มีนาคม 51)

ตารางบันทึกการประชาสัมพันธ์ข่าวบริการ

(แผ่นที่ 1/1)

ข่าว	วันที่ ออกอากาศ	เวลา	ผู้ดำเนินรายการ
การอบรมการทำเกษตรอินทรีย์ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	1 มี.ค. - 12 มี.ค.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เป่เป้, กระแต, น้องกุก
การอบรมทางไกลผ่านดาวเทียม จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	17 มี.ค. - 19 มี.ค.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เป่เป้, กระแต, น้องกุก
การประชุมคณะกรรมการกลางระดับจังหวัด จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	17 มี.ค. - 17 มี.ค.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เป่เป้, กระแต, น้องกุก
การลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากช่วยเหลือสหกรณ์ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	24 มี.ค. - 31 มี.ค.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เป่เป้, กระแต, น้องกุก
การประชุมคณะทำงานเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	24 มี.ค. - 31 มี.ค.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เป่เป้, กระแต, น้องกุก
คำนิยามสถาบันการเงิน จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	24 มี.ค. - 31 มี.ค.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เป่เป้, กระแต, น้องกุก
ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง(สหกรณ์ไทรน้อย) จาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดนนทบุรี	24 มี.ค. - 31 มี.ค.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เป่เป้, กระแต, น้องกุก

เรียน : ท่านหัวหน้าประชาสัมพันธ์จังหวัดนนทบุรี

(UPDATE กุมภาพันธ์ 51)

ตารางบันทึกการประชาสัมพันธ์ข่าวบริการ

(แผ่นที่ 1)

ข่าว	วันที่ ออกอากาศ	เวลา	ผู้ดำเนินรายการ
การป้องกันโรคไข้หวัดนกช่วงตรุษจีน จาก สนง.สาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี	1 ก.พ. - 7 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
การลงทะเบียนใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ว. นอกเขต จาก สำนักงาน กกต. จังหวัดนนทบุรี	18 ก.พ. - 24 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
การต่ออายุการทำงานแรงงานต่างด้าว จาก สำนักจัดหางานจังหวัดนนทบุรี	1 ก.พ. - 29 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
การจัดงานทักษิณานุประทาน(50วัน) จาก สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนนทบุรี	14 ก.พ. - 21 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
เชิญร่วมมัสการพระบรมสารีริกธาตุ จาก สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนนทบุรี	5 ก.พ. - 21 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
งานประจำปี วัดท่าเกวียน จาก วัดท่าเกวียน	1 ก.พ. - 12 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
ถ่ายทอดสด พิธีวันมาฆบูชา จาก สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	21 ก.พ.	16.00 - 17.00 น.	กรมประชาสัมพันธ์
เปิดสปอต การหาเสียงผู้สมัคร ส.ว. จาก สำนักงาน กกต. จังหวัดนนทบุรี	21 ก.พ. - 29 ก.พ.	8.00 และ 19.30 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
สถานการณ์ไข้หวัดนก จาก สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี	21 ก.พ. - 29 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
การจัดตั้งตู้ ปณ. รับเรื่องเอสดี จาก สนง.สาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี	21 ก.พ. - 29 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
ถ่ายทอดสด การเลือกตั้ง ส.ว.ล่วงหน้า จาก เครือข่ายวิทยุชุมชนรวมการเฉพาะกิจ	23 ก.พ. และ 24 ก.พ.	8.00 - 9.00 น. 13.00 - 15.00 น.	
การชำระภาษี ภงด.90 และ ภงด.91 จาก สำนักงานสรรพากรปากเกร็ด	5 ก.พ. - 29 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
การปิดผิวการจราจร ที่ถ.บางกรวย - ไทรน้อย จาก สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนนทบุรี	28 ก.พ. - 29 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก
งาน วันศูนย์กีฬาทำอัฐิ ครั้งที่2 จาก ศูนย์กีฬาตำบลท่าอัฐิ	26 ก.พ. - 29 ก.พ.	10.15 น., 13.15 น. 16.15 น., 20.15 น.	วิศณุรักษ์ สว่างเนตร เปเป้, กระแต, น้องกุก

วาระการจัดรายการ "ผู้ว่าฯ พบสื่อมวลชน"
วันพุธ ที่ 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 09.00 น.
ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัด ชั้น 3

วาระที่ 1 เรื่อง ประธานแจ้งที่ประชุม

- ประธานแจ้งที่ประชุม

วาระที่ 2 เรื่อง ส่วนราชการเสนอต่อที่ประชุม

- ปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี
 - ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ฯ
 - ทรพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯ
 - นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี
 - นายกเทศมนตรีเมืองบางบัวทอง
 - นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี
 - นายกเทศมนตรีนครนนทบุรี
- เรื่อง สถานการณ์ไข้หวัดนก
 - เรื่อง การเตรียมการเลือกตั้ง สว.
 - เรื่อง การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของ จ.นบ.
 - เรื่อง การเตรียมการเลือกตั้ง
 - เรื่อง การเตรียมการเลือกตั้ง สท.
 - เรื่อง การจัดตั้งตู้ ปณ.รับเรื่องเอสดี
 - เรื่อง การเตรียมการเลือกตั้ง สท.

วาระที่ 3 เรื่องอื่นๆ

วาระที่ 4 ตอบข้อซักถามของสื่อมวลชน

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนนทบุรี

ที่ นบ ๐๐๒๗ ๐๐๓๑ 1365

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา
หมู่ ๘ ถนนรัตนาริเบศร์ ตำบลบางกระสอบ
อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา ๑๑๐๐๐

14 ส.ก. 2551

เรื่อง ขอส่งข่าวสาร "สาธารณสุขชนบทบุรี"

เรียน ผู้จัดการวิสาหกิจชุมชน ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข่าวสาร "สาธารณสุขชนบทบุรี"

สำนักงานสาธารณสุขและประชาสัมพันธ์ กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้จัดทำข่าวสาร "สาธารณสุขชนบทบุรี" เพื่อเผยแพร่ข่าวสารด้านสุขภาพและสาธารณสุข
แก่ประชาชน เรื่อง สุขภาพที่ดี รวมข่าวสาร ข่าวสาร ด้านสุขภาพ สาธารณสุข

ดังนั้น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการ
ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารฯ ผ่านสื่อต่างๆ ในหน่วยงานของท่าน เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสาร
และสามารถปฏิบัติตนเองได้อย่างถูกต้อง

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสมพร บุษบิชาค)

นางสมพร บุษบิชาค
นางสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มสนับสนุนวิชาการ

งานสุขภาพและพฤติกรรม

โทร. ๐๒-๕๕๐๐๐๘๑-๖ ต่อ ๑๐๐

โทรสาร ๐๒-๕๕๕๕๑๒๑

ปีการศึกษา

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี สาธารณสุข นนทบุรี

งานสุขศึกษาและพฤติกรรม โทร.0-2950-3071-6 ต่อ130

สสจ. นนท์ ชวนประชาชน ช่วยกัน กำจัด โรคพิษสุนัขบ้า

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี เชิญชวนประชาชนให้นำสัตว์เลี้ยงมาฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งโรคพิษสุนัขบ้าหรือโรคกลัวน้ำเกิดจากเชื้อไวรัสเรบีส์ เกิดกับสัตว์เลี้ยงด้วยน้ำนมทุกชนิด เช่น ชะนี กระรอก กระแต โดยเฉพาะเป็นมากที่สุดที่สุนัขและรองลงมาคือแมว

นายแพทย์สมพงษ์ บุญสืบชาติ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี ได้กล่าวว่า “...จากรายงานทางระบาดวิทยาของกรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุขพบว่ามากกว่าร้อยละ 90 ของผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าได้รับเชื้อพิษสุนัขบ้าจากสุนัข ในจำนวนนี้ ร้อยละ 50 เป็นลูกสุนัขและมากกว่าร้อยละ 70 เป็นสุนัขที่มีเจ้าของ ร้อยละ 90 ของผู้ถูกสุนัขกัดไม่ไปฉีดวัคซีนป้องกันโรค เนื่องจากไม่เห็นความสำคัญ เข้าใจว่าลูกสุนัขไม่น่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า และเข้าใจว่า สุนัขมีเจ้าของน่าจะฉีดวัคซีนป้องกันโรคแล้ว...” ด้วยเดือนมีนาคม 2551 จะมีการรณรงค์ฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าพร้อมกันทั่วประเทศระหว่างวันที่ 1-31 มีนาคม 2551 โดยปลุ่สัตว์จังหวัดและอำเภอ จึงขอเชิญชวนประชาชนจังหวัดนนทบุรี นำสุนัข และแมว มารับการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ด้วยความปรารถนาดีจาก

นายแพทย์สมพงษ์ บุญสืบชาติ

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี

ตัวอย่างหนังสือ ยื่นสภาผู้แทนราษฎร

เรื่อง ไม่รับพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551

ขอให้พิจารณาแก้กฎหมายอย่างเร่งด่วน

กรณเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร / ประธานวุฒิสภา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551
2. รายชื่อเครือข่ายผู้ประกอบการวิสาหกิจประชาชน

ตามที่รัฐบาลนาย ทอดด์ สุวณิช จุฑามณี เป็นนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีสมัน (นาย อภิรักษ์ เสร็จสรรพ) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 จนกระทั่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2551 นั้น เป็นการขัดรัฐธรรมนูญ และส่งผลกระทบต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน และประชาชนอย่างร้ายแรง ดังนี้

- 1.บทเฉพาะกาล (มาตรา 78) การได้มาซึ่งคณะกรรมการชั่วคราวจัดตั้งรัฐธรรมนูญมาตรา 47 ซึ่งมีองค์ประกอบอิสระตามรัฐธรรมนูญ แต่เป็น กทช. ซึ่งมีใจองค์การตามรัฐธรรมนูญ และแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งเป็นการกระทำ ทำให้จัดรัฐธรรมนูญ โดยสิ้นเชิง
- 2.ให้คณะกรรมการชุดนี้เป็นผู้ออกใบอนุญาต ซึ่งไม่มีสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ ยังละเมิดสิทธิเสรีภาพประชาชนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 30 เพราะเป็นการจดทะเบียนให้เฉพาะวิทยุบริการชุมชนเท่านั้น ทำให้ผู้ประกอบการตามรัฐธรรมนูญ ในประเภทบริการสาธารณะ และภาคบริการธุรกิจ ไม่สามารถจดทะเบียนอนุญาตได้ คือปิดกิจการ ไปโดยปริยาย
- 3.องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 47 ยังไม่ได้จัดตั้งขึ้น แต่กฎหมายออกโดยตั้งไว้ มิได้ให้ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ได้ใช้ ซึ่งผู้ออกกฎหมายออกมาไว้ล่วงหน้า ดังเงื่อนไข อันส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการทั่วประเทศ ซึ่งในหลักกฎหมายดังกล่าวมิสามารถยื่นอุทธรณ์ได้ เพราะ มิมีรายได้จากการดำเนินการ อีกทั้ง กองทุนตามกฎหมายที่จะมาอุดหนุนให้วิทยุอิสระภาคบริการชุมชนก็ไม่มี หรือ ไม่เพียงพอต่อต้นทุนจริงที่เกิดจากการดำเนินการ
- 4.การลงมติวาระ 3 ของสภาผู้แทนราษฎร มีผู้รับรองกฎหมายพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 เพียง 111 เสียง ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของสภา จึงเป็นกฎหมายที่มีชอบ
- 5.ในบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 นี้ (มาตรา 70 - 80) จัดรัฐธรรมนูญ

6.พระราชบัญญัตินี้ละเมิดต่อสิทธิแห่งการประกอบวิชาชีพ (ตามบทเฉพาะกาล) ทำให้ไม่สามารถประกอบวิชาชีพต่อไปได้ จึงขอให้จดทะเบียนด้วยบริการวิทยุชุมชนนั้น ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เพราะ มิมีรายได้ โดยห้ามโฆษณาตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติ

ทั้งหมทมีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว จึงส่งผลกระทบต่อบรรดาสถานีวิทยุของภาคประชาชนทั้งประเทศที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ ปี 2540 มาตรา 40 และรัฐธรรมนูญ ปี 2550 มาตรา 47 ซึ่งไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าว หรือ คำนึงการคำนึงใจของกฎหมาย แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการจนอยู่ได้ เนื่องจากอนุญาตให้จดทะเบียนใบอนุญาตประเภทเดียว คือ บริการชุมชน และห้ามหารายได้จากการดำเนินการ หรือกองทุนที่กฎหมายจัดให้ก็ไม่สามารถแสวงหาความชัดเจนได้วันเพียงพอหรือไม่ มีหรือไม่

จึงกราบเรียนมายังท่าน เพื่อโปรดพิจารณาแก้หรือยกเลิกกฎหมายในบทเฉพาะกาล (มาตรา 70-80) และในมาตรา 21 ในพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจประชาชนทั้งประเทศ คำนึงการต่อไปได้ภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าว หรือหาวิธีทางอย่างใดอย่างหนึ่งว่าหรือแก้ไขให้การประกอบกิจการค่านึงต่อไปได้ อย่างเร่งด่วนด้วยวิธีการขอถอนพระราชบัญญัติอันนี้ของผู้ประกอบการวิสาหกิจประชาชนที่ดำเนินการอยู่ ณ ปัจจุบัน โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 16 สิงหาคม 2548

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(.....)

นาย.....

จักรกฤษชานันท์วิฑูญชาน สืบศาลธรณ.ชี้ถาวรรัฐธรรมนุญปี'50

รต.ประจำสำนักนายกฯ เผยรับเรื่องร้องเรียนสมาคมวิทยุชุมชนถึงนายกฯโยนเป็นปัญหาของรัฐบาลชุดก่อน พร้อมยื่นศาลธรณ.วินิจฉัยให้ชัดเจน ชี้ไม่มองวิทยุชุมชนทำผิดกฎหมาย นายจักรกฤษ เพ็ญชาญ รัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รับหนังสือจากนายอนุวัติ จันทร์ลอย นายกสมาคมวิทยุชุมชนและสมาชิก ในสมาคมประมาณ 10 คน ที่ร้องเรียนผ่านถึงนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาส่งคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัย ในร่าง พ.ร.บ.ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งฉบับที่เป็นร่างของรัฐบาลร่างของคณะกรรมการกฤษฎีกา และร่างของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เนื่องจากร่าง พ.ร.บ.ของ สนช.เป็นการผ่านการพิจารณาร่างกฎหมายที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมีสมาชิก สนช.ให้ผ่านวาระ 3 เพียง 111 เสียงเท่านั้น ซึ่งถือว่าไม่เกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกสนช.ทั้งหมด และการ ประกาศใช้พ.ร.บ.ดังกล่าวส่งผลให้เกิดความเสียหาย สร้างความแตกแยก และความเสียหายให้กับผู้ ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการที่มีขนาดเล็ก ที่เดือดร้อนจากโฆษณาไม่เขาซึ่งกฎ หมายนั้นเอื้อแก่กลุ่มทุนขนาดใหญ่เท่านั้น ทำให้ผู้ประกอบการในระดับท้องถิ่นต้องถูกยุบทั้งหมด ไม่สามารถประกอบอาชีพ และดำเนินการต่อไปได้ นายจักรกฤษ กล่าวว่า พร้อมรับเรื่องเสนอนายกฯ และจะช่วยเหลือที่จะช่วยได้ แต่อย่างไรก็ตาม ต้องเข้าใจก่อนว่า รัฐบาลชุดนี้ไม่ได้เป็นผู้เสนอร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าว เป็นการแก้ปัญหาที่คนอื่นเขาผูกไว้ และจะพยายามแก้ปมให้ได้เพื่อช่วยประชาชน นายกรัฐมนตรี และ ครม.ชุดปัจจุบันมีจุดยืนชัดเจนว่าจะไม่มองวิทยุชุมชนว่าเป็นผู้กระทำ ผิดกฎหมายหรือเป็นฝ่ายตรงข้ามเหมือนที่ถูกมอง ในอดีต ดังนั้น จะไปพิจารณาว่าร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าว มีลักษณะขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่และ จะนำส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้ เกิดความ ชัดเจนว่าพ.ร.บ.ดังกล่าวยังถือเป็นกฎหมาย หรือไม่

วันที่: 05 มีนาคม 2551

สมาคมวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

BROADCASTER'S ASSOCIATION OF THAILAND UNDER THE ROYAL PATRONAGE OF H.M. THE KING

ซอยพลโยธิน 7 (จ.อารีย์) ถนนพลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 278-5565, 278-5669 ถึง 71 โทรสาร : 278-5664

ที่ ส.ว.ท.ท. 21/2551

วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2551

เรื่อง การอบรมหลักสูตร "เจ้าหน้าที่รายการวิทยุกระจายเสียง รุ่นพิเศษ 49"
เรียน ท่านเลื่อมวลชน คนวิทยุ-โทรทัศน์
สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางการอบรมฯ จำนวน 1 ชุด

สมาคมวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้เปิดอบรมหลักสูตร "เจ้าหน้าที่รายการวิทยุกระจายเสียง รุ่นพิเศษ 49" ขึ้น ตั้งแต่วันที่ 17-21 พฤษภาคม 2551 รวม 5 วัน ณ หอประชุมสมาคมฯ ซอยอารีย์ ถนนพลโยธิน กรุงเทพฯ สำหรับบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมฯ เสียค่าสมัครเข้ารับการอบรม 3,500 บาท และค่าสมัครสมาชิกสมาคม 220 บาท รวมเป็นเงิน 3,720 บาท ส่วนบุคคลที่เป็นสมาชิกของสมาคมฯ อยู่แล้ว เสียค่าสมัครเข้ารับการอบรมเพียง 3,500 บาทเท่านั้น คุณสมบัติของผู้สมัครต้องอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี รับจำนวนจำกัด 120 คนทั่วประเทศ สนใจรับสมัครด่วน หลักฐานที่ใช้ในการสมัครเข้าอบรมมีดังนี้

1. สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 1 ฉบับ
2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรข้าราชการ จำนวน 1 ฉบับ
3. สำเนาวุฒิการศึกษา จำนวน 1 ฉบับ
4. รูปถ่ายขนาด 2 นิ้ว จำนวน 6 ใบ (พร้อมเขียนชื่อ-นามสกุลหลังรูปถ่ายทุกใบ)

สมาคมฯ รอนั่งข่าวประชาสัมพันธ์การเปิดอบรมนี้ ให้ท่านเลื่อมวลชนช่วยออกข่าวประชาสัมพันธ์ และบอกต่อ ๆ กันด้วย เพราะเป็นโอกาสดีของทุกท่านแล้ว โดยเฉพาะผู้ประกอบการสถานีวิทยุชุมชน จะได้รับความรู้จากการเข้าอบรมหลักสูตรนี้เป็นอย่างมาก ผ่านการอบรมจบหลักสูตร จะได้รับประกาศนียบัตรที่รับรองว่า ท่านคือผู้ผ่านการอบรมฯ จากสมาคมวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นสมาคมวิชาชีพสมาคมเดียวที่ตั้งมานานกว่า 20 ปี และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มีสมาชิกหลายหมื่นคนทั่วประเทศ จึงเรียนมาเพื่อทราบ และรอรอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระ สัมปะพันธุ์)

สุรการ เจ้าหน้าที่สมาคมฯ

โทร. 09-278-5665, 02-278-5669-71

โทรสาร 02-278-5664

นายกสมาคมวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย

ในพระบรมราชูปถัมภ์

FAX - 02-5842929 105.75 10.15 AM.

ศูนย์กีฬาตำบลท่าอิฐ THA-IT SPORT CENTER

คณะกรรมการจัดงาน วันศูนย์กีฬาเพื่อชาวท่าอิฐ มีความยินดีร่วมเฉลิมฉลองจากทุกภาค

ในงาน "วันศูนย์กีฬาท่าอิฐ" ครั้งที่ 2

เพื่อหารายได้พัฒนาศูนย์กีฬาเพื่อสุขภาพของชาวท่าอิฐ พร้อมศาสนิกศกต่าง

วันเสาร์ที่ 1 และวันอาทิตย์ที่ 2 มีนาคม 2551 ณ ศูนย์กีฬาตำบลท่าอิฐ

(วันเสาร์ที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2551)

ภาคกลางวัน

8.00 น. การแข่งขันนาคกรงหัวจุก

16.00 น. ฟุตบอลนัดรองชนะเลิศ

17.30 น. ฟุตบอลคู่พิเศษ สีวรรณะธรรมสถานไทยแลนด์ พบ ทีมศูนย์กีฬาตำบลท่าอิฐ

ภาคกลางคืน

20.00 น. ประธานจัดงาน ท่านันปริดา เรือสุดี

กล่าวรายงานต่อประธานในพิธี

ประธานในพิธี นางศุภรพร เทียนทอง (อธิการบดีและอธิการบดีกรม)

21.15 น. กล่าวถึงคณะกรรมการจัดงาน

21.45 น. เสวนาเชิงท่องเที่ยว ไร่ โดย นาย นิมิตวานิช (พิธีกร รายการดาวกระจาย ช่อง 9 อสมท.)

เรื่อง การขอเช่าที่ดินเพื่อสุขภาพ

22.45 น. กิจกรรมนักเรียน จากสถาบัน

1. โรงเรียนท่าอิฐศึกษา 2. โรงเรียนวัดเชิงเตน

22.45 น. การแสดงกระบี่กระบอง คณะสุไลมาน ถูกปีกกา

(วันอาทิตย์ที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2551)

ภาคกลางวัน

16.00 น. ฟุตบอลนัดชิงชนะเลิศ

17.30 น. ฟุตบอลคู่พิเศษ สีวรรณะธรรมสถาน 3 นำทีมโดยเปิดใจสู้ทีม พบทีมศูนย์กีฬาตำบลท่าอิฐ

ภาคกลางคืน

20.00 น. ประธานจัดงาน ท่านันปริดา เรือสุดี

กล่าวรายงานต่อประธานในพิธี

ประธานในพิธี นายศิริชัย วุฒิชัยธรรม (อธิการบดี) (อธิการบดีและอธิการบดีกรม) กล่าวเปิดงานและให้โอวาท

21.15 น. กิจกรรมนักเรียน จากสถาบัน 1. โรงเรียนธรรมมิตสถาม 2. โรงเรียนรุ่งเรืองวิทยา

22.20 น. แข่งขันเคาะบอล จาก 4 สถาบัน

ฝาก ขอขอบคุณในอภัย จาก อ. เสริม อัครมนตรี

Y02/04

ที่ กค 0712.0207/

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาปากเกร็ด 1
ถนนแจ้งวัฒนะ นนทบุรี 11120

10 มีนาคม 2551

เรื่อง แจ้งประชาสัมพันธ์การยื่นแบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประจำปีภาษี 2550
เปิดทำการนอกเวลาเพิ่มเติม

เรียน ผู้จัดการสถานีวิทยุชุมชน ไอซ์ เอฟ เอ็ม
อ้างถึง หนังสือที่ กค.0708.1007/ว.192 ลง 10 มีนาคม 2551

ตามหนังสืออ้างอิง เรื่อง แจ้งประชาสัมพันธ์การยื่นแบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ประจำปี พ.ศ. 2550 นั้น การชำระภาษีเงินได้ ภวค 90 และ 91 เริ่มตั้งแต่วันที่ 31.3.51 นี้

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาปากเกร็ด 1 ขอแจ้งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้
บริการผู้เสียภาษี ฯ เพิ่มเติมดังนี้

- 1.วันเสาร์ที่ 22 และ 29 มีนาคม 2551 ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น. (ไม่หยุดพักเที่ยง)
- 2.ตั้งแต่วันที่ 17 มีนาคม 2551 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2551 ให้ปฏิบัติราชการนอกเวลา
ทำการเวลา 12.00 – 13.00 น. และเวลา 16.30 – 19.00 น. เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาปากเกร็ด 1 จึงขอความอนุเคราะห์มายังท่านช่วยแจ้ง
ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนที่รับฟังเพื่อรับทราบเพิ่มเติม เพื่อจะได้ติดต่อตามวัน เวลาดังกล่าว
จึงขอขอบพระคุณล่วงหน้าในการให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาติชาย เจริญศักดิ์)

นักวิชาการภาษี 7 รักษาการในตำแหน่ง
สรรพากรพื้นที่สาขาปากเกร็ด 1

งานบริหารทั่วไป

โทร. 0-2960-4698-9

ที่ กค ๐๗ กค ๒๖

ที่ กค 0712.0207/ ๐๖๐๑

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาปากเกร็ด 1
ต.ปากเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

5 ก.พ. 2551

เรื่อง ประชาสัมพันธ์การยื่นแบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประจำปีภาษี 2550
เรียน ผู้จัดการสถานีวิทยุชุมชน ไอซ์ เอฟ เอ็ม เกาะเกร็ด

ด้วยขณะนี้ใกล้ถึงเวลาการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประจำปีภาษี 2550
(ภ.ง.ด.90,91) ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2551 นั้น

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาปากเกร็ด 1 จึงใคร่ขอความร่วมมือมายังสถานีชุมชนฯ
ของท่านเพื่อประชาสัมพันธ์ การยื่นแบบเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยให้เสียภาษีเงินได้ ณ สำนักงาน
สรรพากรพื้นที่สาขาปากเกร็ด 1 (ห้าแยกปากเกร็ด) ได้ทุกวันเวลาราชการ ทั้งนี้ หากผู้มีเงินได้ฯต้องการ
ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สามารถยื่นแบบฯได้ทาง Internet โดยเข้า www.rd.go.th
ได้ตลอด 24 ชม. ของทุกวัน

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาปากเกร็ด 1 จึงขอความอนุเคราะห์มายังท่านช่วยแจ้ง
ประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนเพื่อรับทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง
ไม่เกินกำหนดระยะเวลาซึ่งอาจจะถูกปรับได้ จึงขอขอบพระคุณล่วงหน้าในการให้ความร่วมมือมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาติชาย เจริญศักดิ์)

นักวิชาการภาษี 7 รักษาการในตำแหน่ง
สรรพากรพื้นที่สาขาปากเกร็ด 1

สอบถามรายละเอียด โทร. ๐๒) ๙๖๐ - ๔๖๙๘ - ๙

งานบริหารทั่วไป

โทร. ๐-๒๙๖๐-๔๖๙๘-๙

โทรสาร.๐-๒๙๖๐-๔๗๐๐

ขอเชิญร่วมทำบุญทอดผ้าป่าสามัคคี

เพื่อสมทบทุนบูรณะปฏิสังขรณ์อุโบสถ

ณ วัดฉิมพลีสุทธาวาส ตำบลเกาะเกร็ด

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

เนื่องด้วยวัดฉิมพลีในปัจจุบัน อุโบสถได้ชำรุดทรุดโทรมลงตามกาลเวลาเป็นอย่างมาก ซึ่งสถานที่นี้ถือว่าเป็นสถาปัตยกรรมที่งดงามและเก่าแก่ของชาวเกาะเกร็ด ดังนั้นคณะสงฆ์ร่วมกับ คณะกรรมการ หน่วยราชการ และชาวเกาะเกร็ด จึงใคร่ขอขอบอกบุญมายังผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์ เพื่อการบูรณะปฏิสังขรณ์อุโบสถ ด้วยทางวัดยังขาดทุนทรัพย์อีกมาก จึงขอขอบอกบุญมาทั่วกัน

กำหนดการ

วันที่ 30 มีนาคม 2551

เวลา 10.00 น.	ตั้งองค์ผ้าป่าที่ศาลาการเปรียญ
เวลา 11.00 น.	ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์
เวลา 13.00 น.	นำองค์ผ้าป่าทอดถวาย

คณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายคณะสงฆ์

พระสุนทรธมฺมณี

เจ้าคณะตำบลเกาะเกร็ด

ประธานกรรมการ

พระสมศักดิ์ มุณีวิไล รักษาการเจ้าอาวาสวัดฉิมพลี

รองประธาน

ประธานที่ปรึกษาและดำเนินการ

นายวิชรินทร์ ไรจนพานิช

ปลัดจังหวัดนนทบุรี

นายปัญญา คำพรเหลือ

นายอำเภอปากเกร็ด

นายสมชาย หัดร้าง

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด

๓. ข้าพเจ้าจะดำเนินการจัดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน ในชุมชนชื่อ เกาะเกร็ด
ตำบล เกาะเกร็ด อำเภอ ปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรี

จัดตั้งโดย (ชื่อองค์กร / กลุ่มองค์กร)

๑. กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้า OTOP
๒. อบต. เกาะเกร็ด
๓. ที่ว่าการอำเภอปากเกร็ด
๔.
๕.

มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารการพัฒนาสินค้า OTOP ของจังหวัด นนทบุรี
๒. ส่งเสริมอาชีพ การศึกษา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
๓. เผยแพร่ความรู้ ทางศาสนา สุขภาพ กฎหมาย กีฬา ลวดม
๔. ประสานงานกับหน่วยงานราชการ เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารถึงประชาชน
๕. รายงานข่าวบ้านเมือง และ ข่าวบริการ ลวดม
๖. ประชาสัมพันธ์บริการ หักท่องเที่ยว เกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว
๗. ให้ความบันเทิงจาก เพลง, ลีลาดี, นวนิยาย, การแสดงต่างๆ

คณะกรรมการบริหารจัดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน ประกอบด้วย

ชื่อ - สกุล	อาชีพ / องค์กร	ตำแหน่งในคณะกรรมการ
๑. นาย วิเศษ รัชต์ สว่างเนตร	รับจ้าง	ประธาน
๒. นาย วณิดา สว่างเนตร	เจ้าของกิจการ	กรรมการ
๓. นส. จีรพันธ์ คุ้มด้วง	ค้าขาย	กรรมการ และ เลขานุการ
๔. นาย ปอพล ดน. บาดแก้ว	รับจ้าง	กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ
๕. นาย เชนก นาน้ำรุ่ง	รับจ้าง	กรรมการ
๖. นาย กนก คุปป์	รับจ้าง	กรรมการ
๗. นาย ชรเดช รัชต์เดช	ค้าขาย	กรรมการ
๘. นาย เทียรธศักดิ์ รัชการ	รับจ้าง	กรรมการ
๙. นาย ปริญา นาน้ำรุ่ง	ค้าขาย	กรรมการ
๑๐. นส. ทศนา วรสารโรจน์	รับจ้าง	กรรมการ